

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Broszura informacyjna

Warszawa, listopad 2022 r.

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz rozwoju obszarów wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach pomocy technicznej PROW 2014-2020.

Materiał został opracowany na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Institucja zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Słowniczek:	6
Płatności bezpośrednie	9
Podstawowe wsparcie dochodów	9
Uzupełniające redystrybucyjne wsparcie dochodów	9
Uzupełniające wsparcie dochodów dla młodych rolników	9
Ekoschematy	11
Ekoschemat: Obszary z roślinami miododajnymi.	11
Ekoschemat: Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi	11
Ekoschemat: Prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin.	13
Ekoschemat: Biologiczna ochrona upraw	14
Ekoschemat: Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych	14
Ekoschemat: Dobrostan zwierząt	14
Wsparcie dochodów związane z produkcją	22
Wsparcie dochodów związane z produkcją - do krów	22
Wsparcie dochodów związane z produkcją - do młodego bydła	22
Wsparcie dochodów związane z produkcją - do owiec	24
Wsparcie dochodów związane z produkcją - do kóz.	24
Wsparcie dochodów związane z produkcją - do truskawek	25
Wsparcie dochodów związane z produkcją - do ziemniaków skrobiowych	25
Wsparcie dochodów związane z produkcją - do roślin pastewnych	25
Wsparcie dochodów związane z produkcją - do roślin strączkowych na nasiona	26
Wsparcie dochodów związane z produkcją - do buraków cukrowych	26
Wsparcie dochodów związane z produkcją - do chmielu	26
Wsparcie dochodów związane z produkcją - do lnu	27
Wsparcie dochodów związane z produkcją - do konopi włóknistych	27
Wsparcie dochodów związane z produkcją - do pomidorów	27
Produkty pszczele	28
Wspieranie podnoszenia poziomu wiedzy pszczelarskiej	28
Inwestycje, wspieranie modernizacji gospodarstw pasiecznych	28
Wspieranie walki z warrozą produktami leczniczymi.	30
Ułatwienie prowadzenia gospodarki wędrowniej	30
Pomoc na odbudowę i poprawę wartości użytkowej pszczół	31
Wsparcie naukowo-badawcze.	31
Wspieranie badania jakości handlowej miodu oraz identyfikacja miodów odmianowych	32
Rodzaje interwencji w sektorze owoców i warzyw	32
Poprawa infrastruktury służącej do planowania i organizacji produkcji, dostosowania produkcji do popytu w odniesieniu do jakości i ilości, optymalizacji kosztów produkcji i zwrotu z inwestycji oraz stabilizacji cen producentów owoców i warzyw	32
Poprawa wyposażenia technicznego wykorzystywanego do koncentracji dostaw i umieszczania produktów na rynku owoców i warzyw	34
Działania na rzecz ochrony środowiska oraz łagodzenia zmian klimatu	34

Badania i rozwój	35
Działania informacyjne, promocyjne i marketingowe w odniesieniu do produktów, marek i znaków towarowych organizacji producentów owoców i warzyw	35
Wycofanie z rynku owoców i warzyw	36
Interwencje na rzecz rozwoju obszarów wiejskich	36
Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000	36
Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000.	38
Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000	39
Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych	40
Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie	40
Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie	41
Bioróżnorodność na gruntach ornych	42
Premie z tytułu zalesień i zadrzewień oraz systemów rolno-leśnych	43
Zobowiązania zalesieniowe z PROW 2004-2006, PROW 2007-2013, PROW 2014-2020	44
Rolnictwo ekologiczne	44
Ograniczenia naturalne lub inne ograniczenia specyficzne dla obszaru	46
Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW)	46
Inwestycje	48
Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (dotacje)	48
Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (Instrumenty finansowe)	51
Infrastruktura na obszarach wiejskich oraz wdrożenie koncepcji inteligentnych wsi.	52
Zalesianie gruntów rolnych	53
Tworzenie zadrzewień śródpolnych.	53
Zakładanie systemów rolno-leśnych	53
Zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych	53
Inwestycje poprawiające dobrostan bydła i świń.	54
Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej	55
Inwestycje zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF	56
Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu	57
Rozwój małych gospodarstw	59
Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) - w gospodarstwie	60
Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (Instrumenty finansowe) – w gospodarstwie	62
Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) - poza gospodarstwem	62
Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (Instrumenty finansowe) - poza gospodarstwem	64
Scalanie gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym.	65
Rozwój usług na rzecz rolnictwa i leśnictwa (Instrumenty finansowe).	66
Działalność prowadzona przez młodych rolników i nowych rolników oraz zakładanie przedsiębiorstw wiejskich	66
Premie dla młodych rolników	66
Współpraca	68
LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS).	68
Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych.	71
Promowanie, informowanie i marketing dotyczący żywności wytwarzanej w ramach systemów jakości żywności	72

Rozwój współpracy producentów w ramach systemów jakości żywności	74
Współpraca Grup Operacyjnych EPI	76
Wymiana wiedzy i upowszechnianie informacji	78
Doskonalenie zawodowe rolników	78
Kompleksowe doradztwo rolnicze.	80
Doskonalenie zawodowe kadr doradczych	81
Wsparcie gospodarstw demonstracyjnych	83
Narzędzia zarządzania ryzykiem.	84
Dopłaty do składek ubezpieczenia zwierząt gospodarskich	84
Dofinansowanie Funduszy Wzajemnościowych	84
Plan finansowy dla PS WPR 2023-2027.	86

Słowniczek:

Ekoschematy - nowy rodzaj płatności bezpośrednich dla rolników podejmujących dobrowolnie określone działania, mające na celu ochronę środowiska, klimatu i dobrostanu zwierząt.

Działalność rolnicza – 1) wytwarzanie produktów rolnych poprzez hodowlę i chów zwierząt do celów gospodarskich oraz uprawę lub hodowlę roślin, gdzie produkty rolne oznaczają produkty wymienione w załączniku I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), z wyjątkiem produktów rybołówstwa, a także bawełnę i zagajniki o krótkiej rotacji albo, 2) utrzymywanie użytków rolnych w stanie, dzięki któremu nadają się one do wypasu lub uprawy, bez konieczności podejmowania działań przygotowawczych wykraczających poza zwykłe metody rolnicze i zwykły sprzęt rolniczy.

Utrzymywanie użytków rolnych – jeżeli nie jest prowadzona produkcja, obowiązek wykonania co najmniej jednego zabiegu agrotechnicznego mającego na celu usunięcie lub zniszczenie niepożądaney roślinności w terminie:

a) do 31 lipca w roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności bezpośrednich, lub

b) innym wynikającym z:

- przepisów dotyczących warunkowości lub ekoschematów, lub
- przepisów dotyczących zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych.

W przypadku sadów warunek minimalnego utrzymania będzie spełniony jeśli prowadzone są cięcia sanitarne polegające na wycięciu suchych i zasychających gałęzi oraz obumarłych roślin.

Użytek rolny – każdy obszar zajmowany przez grunty orne, uprawy trwałe i trwałe użytki zielone, również wtedy, gdy tworzą one na tym obszarze systemy rolno-leśne.

Systemy rolno-leśne – użytki rolne spełniające warunki ustanowione dla interwencji dotyczącej zakładania systemów rolno-leśnych.

Grunty orne – grunty uprawiane w celu produkcji roślinnej lub obszary dostępne dla produkcji roślinnej, ale ugorowane.

Uprawy trwałe – uprawy niepodlegające zmianowaniu upraw, inne niż trwałe użytki zielone i pastwiska trwałe, które zajmują grunty przez okres pięciu lat lub dłużej i dają powtarzające się plony, w tym szkółki i zagajniki o krótkiej rotacji.

Trwałe użytki zielone – grunty, które są wykorzystywane do uprawy traw lub innych zielnych roślin pastewnych rozsiewających się naturalnie (samosiewnych) lub uprawianych (wysiewanych) i które nie były objęte zmianowaniem upraw danego gospodarstwa przez okres co najmniej pięciu lat; zaoranie, uprawa lub wysiew innego gatunku należącego do traw lub innych zielnych roślin pastewnych po uprawie lub zaoraniu nie powoduje zmiany klasyfikacji danego obszaru jako trwałego użytku zielonego, pod warunkiem, że nowo wysiana po uprawie lub zaoraniu okrywa roślinna nadal należy do traw lub innych zielnych roślin pastewnych.

Szkółki – obszary młodych drzewiastych (drzewnych) roślin uprawianych na otwartym powietrzu w celu późniejszego przesadzenia:

- szkółki winorośli oraz podkładek;
- szkółki drzew i krzewów owocowych;
- szkółki roślin ozdobnych;

- komercyjne szkółki drzew i krzewów leśnych z wyłączeniem rosnących w lesie szkółek przeznaczonych na potrzeby własne gospodarstwa rolnego;
- szkółki drzew i krzewów do sadzenia w ogrodach, parkach, na poboczach dróg i na wałach (na przykład sadzonki żywopłotu, róże i inne krzewy ozdobne, ozdobne drzewa i krzewy iglaste); w tym we wszystkich przypadkach ich kłącza, rozłogi i młode sadzonki.

Zagajniki o krótkiej rotacji – obszar obsadzony gatunkami:

- z rodzaju wierzba (*Salix* sp.) – maksymalny cykl zbioru 8 lat, minimalna gęstość obsady 10 000 roślin/ha;
- z rodzaju topola (*Populus* sp.) – maksymalny cykl zbioru 8 lat, minimalna gęstość obsady 6 500 roślin/ha;
- z rodzaju brzoza (*Betula* sp.) - maksymalny cykl zbioru 10 lat, minimalna gęstość obsady 10 000 roślin/ha.

Kwalifikujący się hektar (dotyczy gruntów, które mogą zostać objęte wsparciem w ramach płatności bezpośrednich) – wszelkie użytki rolne gospodarstwa, które w trakcie roku, na który wnioskuje się o wsparcie, są wykorzystywane do prowadzenia działalności rolniczej lub – w przypadku gdy te użytki rolne wykorzystywane są także do prowadzenia działalności pozarolniczej – są w przeważającej mierze wykorzystywane do prowadzenia działalności rolniczej pod warunkiem, że prowadzenie działalności pozarolniczej nie koliduje z działalnością rolniczą ze względu na swoją intensywność, charakter, okres trwania oraz harmonogram.

Kwalifikujące się hektary muszą pozostawać w posiadaniu rolnika w dniu 31 maja roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności.

Rolnik ubiegający się o płatności musi posiadać prawo do użytkowania gruntów, do których ubiega się o przyznanie tych płatności. Warunek posiadania prawa do użytkowania gruntów może zostać spełniony poprzez wszystkie dopuszczone prawem formy, jak np. tytuł własności, czy umowa dzierżawy, w tym umowa ustna.

Grunt, do którego mogą zostać przyznane płatności musi spełniać definicję kwalifikującego się hektara od dnia złożenia wniosku o przyznanie tych płatności do końca danego roku lub do dnia zakończenia danej działalności wykonywanej na tym gruncie wskazanej w tym wniosku, nie krócej niż przez większą część okresu wegetacyjnego.

Za kwalifikujące się hektary mogą zostać uznane grunty rolne, które objęte są płatnościami rolnośrodowiskowo-klimatycznymi, jeżeli wymogi przewidują możliwość wykonywania zabiegów agrotechnicznych co drugi rok (jako praktyka korzystana dla danego siedliska). Dotyczy to interwencji: Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000, Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000 oraz Wariantu Wieloletnie pasy kwietne.

Kwalifikujący się hektar obejmuje również obszar:

- na którym występują inne elementy krajobrazu, zaliczane do całkowitej powierzchni działki rolnej, takie jak: rowy, nieutwardzone drogi dojazdowe, pasy zadrzewień, żywopłoty oraz ściany tarasów, pod warunkiem, że całkowita szerokość tych elementów nie przekracza 2 m, a także oczka wodne oraz zadrzewienia śródpolne o łącznej powierzchni mniejszej niż 100 m²;
- na którym występują rozrzucone drzewa, o ile działalność rolniczą można prowadzić w podobny sposób jak na działkach bez drzew położonych na tym samym obszarze oraz liczba drzew na kwalifikujący się hektar co do zasady nie przekracza 100 drzew (nie dotyczy to wybranych wariantów w ramach interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych dotyczących ochrony cennych siedlisk i gatunków). Do wskazanej liczby drzew nie wlicza się drzew owocowych.

Minimalne wymagania – kwalifikujący się obszar gospodarstwa, w odniesieniu do którego wystąpiono z wnioskiem o płatności bezpośrednie, jest nie mniejszy niż 1,00 ha, albo - w przypadku rolników posiadających mniej niż 1,00 ha, otrzymujących płatności do zwierząt - minimalna kwota płatności bezpośrednich wynosi co najmniej 200,00 euro.

Działka rolna – zwarty obszar gruntu rolnego, zadeklarowany przez jednego rolnika i obejmujący nie więcej niż jedną grupę upraw, z tym że zagajniki o krótkiej rotacji stanowią odrębne działki. Minimalna powierzchnia działki rolnej, do której można ubiegać się o przyznanie płatności, wynosi co najmniej 0,1 ha.

Młody rolnik – osoba fizyczna lub prawna, która spełnia łącznie następujące warunki:

- a) ma nie więcej niż 40 lat w pierwszym roku ubiegania się o płatność dla młodych rolników;
- b) kieruje gospodarstwem rolnym, to znaczy prowadzi działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym osobiście (podejmuje decyzje), na własny rachunek i we własnym imieniu, ponosi koszty i czerpie korzyści w związku z prowadzeniem tej działalności;
- c) posiada co najmniej:
 - wykształcenie zasadnicze branżowe, średnie branżowe, średnie lub zasadnicze zawodowe w rozumieniu przepisów prawa oświatowego, lub
 - 3-letni staż pracy w rolnictwie, przy czym za staż pracy w rolnictwie uznaje się okres, liczony do dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy, w którym wnioskodawca:
 - podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie jako rolnik lub domownik lub ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności rolniczej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym handlu (EFTA), lub
 - był zatrudniony w gospodarstwie rolnym na podstawie umowy o pracę, na stanowisku związanym z prowadzeniem produkcji rolnej.

Rolnik aktywny zawodowo – rolnik, dla którego kwota otrzymanych płatności bezpośrednich za rok poprzedzający rok złożenia wniosku o przyznanie płatności bezpośrednich, przejściowego wsparcia krajowego lub płatności ONW, nie przekracza równowartości 5 tys. euro.

W przypadku, gdy kwota płatności za poprzedni rok przekracza 5 tys. euro, rolnik będzie uznawany za aktywnego, jeżeli nie prowadzi żadnej z działalności wymienionej na negatywnej liście (administrowanie portami lotniczymi, wodociągami, trwałymi terenami sportowymi i rekreacyjnymi, świadczenie usług przewozu kolejowego lub w zakresie obrotu nieruchomościami).

Niemniej rolnik prowadzący tego rodzaju działalność będzie mógł zostać uznany za aktywnego nawet w przypadku, gdy przekroczony został próg kwotowy w wysokości 5 000 euro, jeżeli udokumentuje, że:

- 1) jego przychód z działalności rolniczej stanowi co najmniej 1/3 całego przychodu w gospodarstwie, lub
- 2) roczna kwota płatności bezpośrednich wynosi co najmniej 5% całości przychodów z działalności pozarolniczej, lub
- 3) główną działalność gospodarczą lub przedmiot działalności stanowi wykonywanie działalności rolniczej (w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) działalność rolnicza tego rolnika została wskazana jako główna lub dokumenty z KRS lub REGON potwierdzają, że wykonywana przez rolnika działalność rolnicza stanowi główną działalność gospodarczą).

Podstawowe wsparcie dochodów

Celem jest zmniejszenie różnicy między dochodami gospodarstw rolnych, a dochodami uzyskiwanymi z działalności w innych gałęziach gospodarki.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik aktywny zawodowo.

Jakie wsparcie można otrzymać

Szacowana stawka ok. 118 euro/ha.

Obszar gospodarstwa, w odniesieniu do którego wystąpiono z wnioskiem o płatności bezpośrednie, jest nie mniejszy niż 1 ha, albo w przypadku rolników posiadających mniej niż 1 ha, ale otrzymujących płatności do zwierząt, minimalna kwota płatności bezpośrednich wynosi co najmniej 200 euro. Działka rolna deklarowana do wsparcia (min. 0,1 ha) musi być położona na gruntach będących kwalifikującymi się hektarami.

Uzupełniające redystrybucyjne wsparcie dochodów

Wsparcie przyznawane jest jako uzupełnienie „Podstawowego wsparcia dochodów”. Stanowi dodatkowy instrument stabilizujący dochody rolników i uodparnia przed wahaniami rynkowymi cen środków produkcji oraz produktów rolnych. Wsparcie ma także na celu zmniejszanie różnic w dochodach między gospodarstwami mniejszymi, a gospodarstwami większymi.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik aktywny zawodowo.

Jakie wsparcie można otrzymać

Szacowana stawka ok. 40 euro/ha.

Płatność redystrybucyjna jest przyznawana rolnikowi, jeżeli łączna powierzchnia gruntów położonych na obszarze zatwierdzonym dla tego rolnika do płatności podstawowej jest nie większa niż 300 ha i przysługuje do powierzchni gruntów nie większej niż 30 ha w gospodarstwie.

W przypadku spółdzielni, limit 30 ha będzie miał zastosowanie odrębnie dla każdego z członków spółdzielni, którzy wnieśli wkład gruntowy do spółdzielni.

Uzupełniające wsparcie dochodów dla młodych rolników

Płatność dla młodych rolników, przyznawana do powierzchni, na której prowadzona jest działalność rolnicza.

Kto może otrzymać wsparcie

Młody rolnik.

Jakie wsparcie można otrzymać

Szacowana stawka ok. 61 euro/ha.

Nie ma limitu dla powierzchni gospodarstwa. O płatność można ubiegać się maksymalnie przez 5 lat nie później niż do kampanii 2027 r. w ramach PS WPR 2023-2027.

Rzeczywista wysokość stawek płatności bezpośrednich jest określana corocznie, po zakończeniu naboru wniosków, na podstawie danych zadeklarowanych przez rolników i zweryfikowanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik aktywny zawodowo, który:

- spełnił minimalne wymagania;
- jest posiadaczem gospodarstwa rolnego położonego w granicach Rzeczypospolitej Polskiej i prowadzi działalność rolniczą;
- w przypadku ekoschematów związanych ze wsparciem do powierzchni gruntów - zadeklarował do wsparcia działkę, o minimalnej powierzchni 0,1 ha, położoną na gruntach będących kwalifikującymi się hektarami.

Ekoschemat: Obszary z roślinami miododajnymi

Celem interwencji jest zachęcenie rolników do tworzenia obszarów z roślinami miododajnymi, stanowiącymi długotrwałe, różnorodnie i bezpieczne żerowiska dla pszczoły miodnej i dzikich owadów zapylających. Ekoschemat polega na utworzeniu obszaru z roślinami miododajnymi przez wysiew mieszanki składającej się z co najmniej dwóch gatunków roślin miododajnych z określonej listy. Dodatkowo obowiązuje zakaz prowadzenia produkcji rolnej (w tym zakaz wypasu i koszenia) w terminie do 31 sierpnia oraz zakaz stosowania środków ochrony roślin.

Jakie wsparcie można otrzymać

Szacowana stawka: 269,21 euro/ha.

Ekoschemat: Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

Celem interwencji jest wsparcie praktyk rolniczych, które zwiększają składowanie węgla w glebie, magazynują CO₂ z atmosfery w roślinach i zmniejszają jego emisję. Ekoschemat obejmuje 8 praktyk:

- **ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt** - Celem jest ochrona bioróżnorodności poprzez właściwe gospodarowanie na TUZ o niskiej wartości produkcyjnej. Praktyka będzie przyczyniała się do ograniczenia zagęszczenia zwierząt. Obsada zwierząt trawożernych w gospodarstwie musi wynosić co najmniej 0,3 DJP/ha TUZ i maksymalnie 2 DJP/ha TUZ w okresie wegetacyjnym roślin. Dodatkowo obowiązuje zakaz przeorywania TUZ w okresie realizacji ekoschematu;
- **międzyplony ozime/wsiewki śródplonowe** - Celem jest poprawa stanu i ochrona gleby przed erozją.

Praktyka polega na:

- utrzymywaniu roślin w postaci a) wsiewek roślin bobowatych drobnonasiennych lub mieszanek z udziałem roślin bobowatych drobnonasiennych w uprawę główną lub b) międzyplonów ozimych w formie mieszanek utworzonych z co najmniej 2 gatunków roślin w terminie do 1 października i utrzymywanych, co najmniej do 15 lutego następnego roku. W okresie utrzymania międzyplonu ozimego dopuszcza się jego mulczowanie, jednak nie wcześniej niż po 15 listopada;
- zakazie stosowania środków ochrony roślin: na międzyplonach ozimych - przez okres ich utrzymania; a w przypadku wsiewek śródplonowych - od momentu zbioru uprawy głównej przez co najmniej 8 tygodni lub do momentu wysiewu kolejnej uprawy głównej.
- **opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia** – wariant podstawowy i wariant z wapnowaniem. Celem jest właściwe zarządzanie nawożeniem dostosowanym do zasobności gleb w azot, fosfor, potas, magnez, wapń (N, P, K, Mg, Ca) i potrzeb roślin z wykorzystaniem analizy gleby i systemów wspomaganie decyzji w zakresie nawożenia.

Praktyka składa się z dwóch wariantów:

- wariantu podstawowego (bez wapnowania) polegającego na opracowaniu i przestrzeganiu planu nawozowego do powierzchni gruntów ornych i trwałych użytków zielonych w gospodarstwie, opartego na bilansie azotu oraz chemicznej analizie gleby, określającego dawki składników pokarmowych (N, P, K i Mg oraz potrzeby wapnowania);
 - wariantu z wapnowaniem, który obejmuje opisany wyżej zakres podstawowy rozszerzony o zastosowanie wapnowania. Wsparcie w zakresie wapnowania do poszczególnych działek rolnych przysługuje nie częściej niż raz na 4 lata.
- **zróżnicowana struktura upraw** - Celem jest poprawa jakości gleby i potrzeba odbudowy materii organicznej poprzez wzbogacenie struktury upraw o gatunki roślin, które wpływają zarówno na dodatni bilans materii organicznej, jak i na zwiększanie różnorodności biologicznej. Praktyka polega na uprawie co najmniej 3 różnych upraw na gruntach ornych w gospodarstwie, przy czym:
 - 1) udział uprawy głównej w strukturze zasiewów nie przekracza 65% i udział najmniejszej uprawy, nie może być mniejszy niż 10%;
 - 2) co najmniej 20% w strukturze zasiewów stanowią: uprawy gatunków roślin mających pozytywny wpływ na bilans glebowej materii organicznej (m.in. bobowate), oraz
 - 3) udział łącznie zbóż i rzepaku w strukturze zasiewów nie przekracza 65%, oraz
 - 4) udział upraw mających ujemny wpływ na bilans materii organicznej (m.in.: okopowe) nie przekracza 30%.

(Za odrębną uprawę uznaje się uprawę zgodnie z definicją określoną w ramach normy DKR 7).

- **wymieszanie obornika na gruntach ornych w ciągu 12 godzin od aplikacji** - Celem jest ograniczenie emisji amoniaku do atmosfery. Praktyka polega na wymieszaniu obornika z glebą maksymalnie w ciągu 12 godzin od aplikacji na gruncie ornym. Potwierdzone to będzie za pomocą tzw. zdjęcia geotagowanego przy wykorzystaniu aplikacji udostępnionej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- **stosowanie płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbryzgowo na gruntach ornych i trwałych użytkach zielonych** - Celem jest zachęcenie rolników do stosowania metod doglebowych podczas aplikacji płynnych nawozów naturalnych, co przyczyni się do ograniczenia emisji amoniaku do atmosfery ze stosowanych nawozów. Praktyka polega na stosowaniu określonej ilości płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbryzgowo na gruntach ornych i trwałych użytkach zielonych;
- **uproszczone systemy uprawy** - Celem jest wsparcie konserwującej uprawy roli, poprzez zachowanie naturalnych zasobów przyrody przy równoczesnym osiąganiu zadowalających plonów. Na gruntach ornych uprawa roślin będzie musiała być prowadzona w formie uprawy konserwującej bezorkowej lub uprawy pasowej (strip – till), przy czym: zabiegi uprawowe wykonywane są z odstępami od uprawy płużnej w zespole uprawek późniwnych i przedsiwnych; po zbiorze uprawy pozostawia się na polu całość resztek późniwnych w formie mulczu.

Praktyka nie obejmuje uprawy zerowej;

- **wymieszanie słomy z glebą** - Sposób na zwiększanie poziomu zawartości materii organicznej w glebie. Praktyka polega na rozdrobnieniu i wymieszaniu całej słomy z glebą lub jej przyoraniu po zbiorze plonu głównego na gruntach ornych.

Jakie wsparcie można otrzymać

Szacowana stawka: Wysokość wsparcia odpowiada liczbie punktów przypisanych do danej praktyki. Wartość 1 pkt wynosi ok. 100 zł.

Tabela 3. System punktowy do ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

Lp.	Praktyki w ramach ekoschematu Rolnictwo węglowe	Proponowana liczba pkt (1pkt = ok. 100 zł)
1	Ekstensywne użytkowanie trwałych użytków zielonych z obsadą zwierząt	5
2	Międyzplony ozime/Wsiewki śródplonowe	5
3A	Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia – wariant podstawowy	1
3B	Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia – wariant z wapnowaniem	3
4	Zróznicowana struktura upraw	3
5	Wymieszanie obornika na gruntach ornych w ciągu 12 godzin od aplikacji	2
6	Stosowanie płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbryzgowo	3
7	Uprozczone systemy uprawy	4
8	Wymieszanie słomy z glebą	2

Ekoschemat mogą realizować tylko te gospodarstwa, które spełnią warunek uzyskania minimalnej liczby punktów. Minimalna liczba punktów określana jest jako równowartość punktów, jakie rolnik otrzymałby w sytuacji realizacji na co najmniej 25% powierzchni użytków rolnych najwyższej punktowanej praktyki.

Płatność roczna - przyznawana do powierzchni gruntów objętych poszczególnymi praktykami w ramach ekoschematu.

Ekoschemat: Prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin

Pomoc udzielana jest do prowadzenia w danym roku upraw zgodnie z metodykami integrowanej produkcji roślin pod nadzorem podmiotów certyfikujących. Pomoc przeznaczona jest dla gospodarstw, które będą posiadały w danym roku certyfikat krajowego systemu jakości - Integrowana Produkcja Roślin. Dodatkowo rolnik musi zachować, w danym roku kalendarzowym, wszystkie posiadane w gospodarstwie trwałe użytki zielone. Płatność zostanie przyznana do powierzchni upraw, z których pochodzą produkty roślinne opatrzone, w danym roku, certyfikatem Integrowanej Produkcji Roślin oraz do powierzchni trwałych użytków zielonych odpowiadającej powierzchni upraw, z których pochodzą produkty roślinne opatrzone w danym roku certyfikatem Integrowanej Produkcji Roślin.

Jakie wsparcie można otrzymać

Szacowana stawka: 292,13 euro/ha.

Ekoschemat: Biologiczna ochrona upraw

Celem jest ograniczenie stosowania chemicznych środków ochrony roślin. Polega na zastosowaniu zabiegu ochrony roślin wyłącznie z wykorzystaniem biologicznej ochrony roślin przy użyciu preparatów mikrobiologicznych zgodnie z etykietą danego środka.

Jakie wsparcie można otrzymać

Szacowana stawka: 89,89 euro/ha.

Płatność roczna przyznawana będzie do powierzchni gruntów rolnych objętych ekoschematem.

Ekoschemat: Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych

Celem interwencji jest poprawa gospodarki wodnej, a także ograniczenie emisji dwutlenku węgla do atmosfery. Wsparcie będzie dotyczyło gospodarstw realizujących równolegle na danym obszarze zobowiązania w ramach:

- wybranych wariantów pakietów przyrodniczych związanych z zachowaniem cennych siedlisk przyrodniczych i siedlisk zagrożonych gatunków ptaków w ramach Działania rolnośrodowiskowo-klimatycznego PROW 2014-2020: Pakietu 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000 (poza wariantem 4.3. Murawy) lub Pakietu 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000 (poza wariantem 5.3. Murawy) oraz analogicznych zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych w ramach PS WPR 2023-2027, lub
- ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi w zakresie praktyki Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt, lub
- interwencji Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000, lub
- interwencji Rolnictwo ekologiczne i działania Rolnictwo ekologiczne PROW 2014-2020.

Jakie wsparcie można otrzymać

Szacowana stawka: 63,15 euro/ha.

Warunkiem uzyskania płatności w danym roku jest wystąpienie na trwałych użytkach zielonych zalania lub podtopienia, zdefiniowanego jako stan wysycenia profilu glebowego wodą na poziomie przynajmniej 80%, w okresie między 1 maja, a 30 września, przez okres co najmniej 12 następujących po sobie dni.

Ekoschemat: Dobrostan zwierząt

Celem jest zachęcenie rolników do promowania podwyższonych warunków dobrostanu zwierząt. Wsparcie można uzyskać za realizację zobowiązań w zakresie dobrostanu zwierząt, które wykraczają ponad odpowiednie normy wynikające z powszechnie obowiązującego prawa i powszechnie stosowane praktyki.

Wymagania wspólne w ekoschemacie – Dobrostan zwierząt:

- 1) Posiadanie odpowiedniej siedziby stada zarejestrowanej zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, a w przypadku drobiu – numer zakładu drobiu;
- 2) Wymogi odnoszące się do danej grupy zwierząt dotyczą wszystkich zwierząt tej grupy utrzymywanych w gospodarstwie rolnym;
- 3) Zwierzęta objęte wymogami są oznakowane i zarejestrowane zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (jeśli dotyczy);
- 4) Rolnik realizujący interwencję dotyczącą dobrostanu zwierząt zobowiązany jest do jednorazowego odbycia szkolenia z zakresu metod ograniczających stosowanie antybiotyków (wymóg od 2024 r.);
- 5) Rolnik posiada plan poprawy dobrostanu zwierząt (nie dotyczy wypasu krów mlecznych).

W odniesieniu do owiec, kóz, koni i drobiu obowiązuje system wariantowy, tzn. płatność przysługuje za realizację pakietu wymogów, natomiast w odniesieniu **do świń i bydła** - obowiązuje system punktowy tzn., rolnik może z listy praktyk wybrać te, które chce realizować w swoim gospodarstwie.

System punktowy polega na wycenie poszczególnych praktyk wpływających na poprawę dobrostanu zwierząt (na podstawie wyliczonych stawek płatności dobrostanowych): 1 punkt odpowiada ok. 100 zł czyli ok. 22,47 euro (1 euro = 4,45 zł).

W systemie punktowym warunkiem przystąpienia do realizacji ekoschematu jest realizacja praktyki polegającej na zapewnieniu zwierzętom zwiększonej powierzchni bytowej w budynkach o co najmniej 20%. Warunek ten nie dotyczy jedynie wypasu krów mlecznych (praktyka niezależna od pozostałych praktyk). Po wyborze praktyki dotyczącej zwiększonej powierzchni bytowej możliwe jest wybranie dodatkowych praktyk dostępnych dla danej grupy zwierząt.

Wymagania specyficzne dla danego gatunku/grupy zwierząt objętych ekoschematem – Dobrostan zwierząt:

Lochy

Wszystkie lochy w gospodarstwie rolnym są indywidualnie oznakowane i zarejestrowane zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt – w przypadku dobrostanu loch.

Lochy nie są utrzymywane w systemie jarzmowym; dopuszcza się jednak utrzymywanie loch w jarzmie w okresie okołoporodowym nie dłużej jednak niż przez 14 dni.

Lochom zapewnia się zwiększoną o co najmniej 20% lub o co najmniej 50% powierzchnię bytową w pomieszczeniach/budynkach.

W przypadku realizacji praktyki polegającej na zapewnieniu zwiększonej powierzchni bytowej, rolnik może dodatkowo realizować poniższe praktyki:

- zapewnienie utrzymania na ściółce ze słomy lub podobnego materiału powierzchni pozwalającej na jednoczesny odpoczynek loch,
- późniejsze odsadzanie prosiąt - nie wcześniej niż w 35. dniu ich urodzenia.

Tuczniki

Do płatności kwalifikują się tuczniki pochodzące od loch utrzymywanych w gospodarstwach realizujących interwencję dotyczącą dobrostanu loch lub tuczniki pochodzące od loch utrzymywanych w siedzibie stada położonej nie dalej niż ok. 50 km od siedziby stada, w której będą utrzymywane tuczniki, w odniesieniu do których realizowany jest dobrostan tuczników.

Tucznikom zapewnia się zwiększoną o co najmniej 20% lub o co najmniej 50% powierzchnię bytową w pomieszczeniach/budynkach.

W przypadku realizacji praktyki polegającej na zapewnieniu zwiększonej powierzchni bytowej, rolnik może dodatkowo realizować praktykę dotyczącą:

- zapewnienia utrzymania na ściółce ze słomy lub podobnego materiału na powierzchni pozwalającej na jednoczesny odpoczynek zwierząt.

W przypadku gospodarstw, w których prowadzi się cykl zamknięty świń, a rolnik realizuje jednocześnie dobrostan loch i dobrostan tuczników – możliwe jest otrzymanie dodatkowej płatności do tucznika kwalifikującego się do płatności w ramach dobrostanu tuczników urodzonego w tym gospodarstwie.

W przypadku **świń (loch i tuczniki)** - zapewnienie stałego dostępu do odpowiednich, wystarczających dla danej grupy technologicznej, ilości materiałów wzbogacających lub przedmiotów absorbujących ich uwagę.

Krowy mleczne

Krowom mlecznym zapewnia się co najmniej 120 dni wypasu w sezonie wegetacyjnym, bez uwięzi (przez min. 6 godz. dziennie).

Krowom mlecznym utrzymywanym grupowo bez uwięzi wolnostanowiskowo zapewnia się zwiększoną o co najmniej 20% lub o co najmniej 50% powierzchnię bytową w pomieszczeniach/budynkach.

W przypadku realizacji praktyki polegającej na zapewnieniu krowom mlecznym zwiększonej powierzchni bytowej, rolnik może dodatkowo realizować poniższe praktyki:

- utrzymanie na ściółce ze słomy lub podobnego materiału lub wydzielenie części ze ściółką ze słomą lub podobnym materiałem o powierzchni pozwalającej na jednoczesny odpoczynek krów;
- zapewnienie wybiegu przez co najmniej 4 godz. dziennie przez cały rok;
- późniejsze odsadzanie cieląt - nie wcześniej niż w 5. dniu od ich urodzenia.

Krowy mamki

Wymogami objęte są krowy mamki, cielęta, opasy o masie ciała do 300 kg i jałówki użytkowane w kierunku mięsnym.

Zwierzęta utrzymywane są bez uwięzi.

Krowom mamkom, cielętom, opasom o masie ciała do 300 kg i jałówkom użytkowanym w kierunku mięsnym zapewnia się zwiększoną o co najmniej 20% lub o co najmniej 50% powierzchnię bytową w pomieszczeniach/budynkach.

W przypadku realizacji praktyki polegającej na zapewnieniu zwierzętom zwiększonej powierzchni bytowej w pomieszczeniach/budynkach, rolnik może dodatkowo realizować poniższe praktyki:

- utrzymanie na ściółce ze słomy lub podobnego materiału lub wydzielenie części ze ściółką ze słomy lub podobnego materiału o powierzchni pozwalającej zwierzętom na jednoczesny odpoczynek;
- zapewnienie wybiegu przez co najmniej 4 godz. dziennie przez cały rok;
- zapewnienie wypasu przez co najmniej 120 dni w sezonie wegetacyjnym (przez min. 6 godz. dziennie).

Opasy

W przypadku opasów, które nie pochodzą od krów mamek objętych interwencją - do płatności kwalifikuje się bydło opasowe w wieku od ukończenia 4 miesiąca do ukończenia 18 miesiąca, utrzymywane w danym gospodarstwie w tym okresie, co najmniej przez 120 dni.

W przypadku opasów, które pochodzą od krów mamek objętych interwencją - do płatności kwalifikuje się bydło opasowe o masie ciała powyżej 300 kg do ukończenia 18 miesiąca, utrzymywane w danym gospodarstwie, w tym okresie, co najmniej przez 120 dni.

Wymogami objęte jest bydło opasowe w wieku kwalifikującym się do płatności.

Zwierzęta utrzymywane są bez uwięzi.

Opasom zapewnia się zwiększoną o co najmniej 20% lub o co najmniej 50% powierzchnię bytową w pomieszczeniach/budynkach.

W przypadku realizacji praktyki polegającej na zapewnieniu zwierzętom zwiększonej powierzchni bytowej w pomieszczeniach/budynkach, rolnik może dodatkowo realizować poniższe praktyki:

- utrzymanie na ściółce ze słomy lub podobnego materiału lub wydzielenie części ze ściółką ze słomy lub podobnego materiału powierzchni pozwalającej na jednoczesny odpoczynek zwierząt;
- zapewnienie wybiegu przez co najmniej 4 godz. dziennie przez cały rok;

- zapewnienie wypasu przez co najmniej 120 dni w sezonie wegetacyjnym (przez min. 6 godz. dziennie).

Owce

Zwierzętom z gatunku owca domowa zapewnia się:

- wypas lub dostęp do wybiegu - przez co najmniej 120 dni w sezonie wegetacyjnym;
- zwiększoną o co najmniej 20% powierzchnię bytową w pomieszczeniach/budynkach.

Kozy

Zwierzętom z gatunku koza domowa zapewnia się:

- utrzymywanie bez uwięzi;
- zwiększoną co najmniej o 20% powierzchnię bytową w pomieszczeniach/budynkach;
- dostęp do wybiegu przez cały rok - o powierzchni zwiększonej co najmniej o 20%;
- wypas przez co najmniej 120 dni w sezonie wegetacyjnym.

Konie

Minimalna liczba posiadanych zwierząt – 2 szt. w wieku co najmniej 24 miesiące lub klacz ze źrebięciem zgłoszonym do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Do płatności nie kwalifikują się konie utrzymywane w dzikich lub półdzikich warunkach, pochodzące z obszarów parku narodowego, albo parku krajobrazowego, wskazanych zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Konie utrzymywane w pomieszczeniach/budynkach:

Wszystkim zwierzętom zapewnia się:

- utrzymywanie bez uwięzi;
- w sezonie wegetacyjnym - wypas lub dostęp do powierzchni zewnętrznych przez co najmniej 140 dni (przez min. 6 godz. dziennie);
- poza sezonem wegetacyjnym - dostęp do powierzchni zewnętrznych lub biegałni przez min. 2 godz. dziennie o powiększonej powierzchni, boksów lub w przypadku utrzymywania wolnostanowiskowego w pomieszczeniach/budynkach - powierzchni zwiększonej co najmniej o 20%.

Konie utrzymywane w systemie otwartym:

Wszystkim zwierzętom zapewnia się:

- zadaszenie o powierzchni pozwalającej na jednoczesne przebywanie wszystkich koni pod tym zadaszeniem;
- ściółkę pod zadaszeniem;
- powierzchnię zewnętrzną zwiększoną co najmniej o 20% względem powierzchni wymaganej dla systemu otwartego.

Kury nioski:

- posiadanie nadanego numeru weterynaryjnego;
- minimalna liczba posiadanych w gospodarstwie stanowisk – 350;
- zakaz przycinania dziobów;
- zapewnienie utrzymania bez klatek na ściółce;

- zapewnienie zwiększonej powierzchni bytowej w kurniku – obsada nie większa niż 7 szt./m² powierzchni użytkowej podłogi;
- zapewnienie zwiększonej dostępności gniazd: w przypadku stosowania gniazd pojedynczych – nie więcej niż 5 kur niosek/gniazdo, a w przypadku gniazd grupowych – nie więcej niż 96 kur niosek/m² powierzchni gniazda;
- zapewnienie grzędy o długości min. 0,2 m/kurę nioskę;
- zapewnienie stałego dostępu do materiałów lub przedmiotów absorbujących uwagę o jakości niewywierającej szkodliwego wpływu na zdrowie.

Kurczęta brojlery

- a) podmioty utrzymujące kurczęta brojlery są zarejestrowane zgodnie z przepisami o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- a) minimalna liczba posiadanych w gospodarstwie stanowisk - 500;
- a) zapewnienie zwiększonej powierzchni bytowej w kurniku - maksymalne zagęszczenie obsady nie większe niż 30 kg/m² i jednocześnie nie większe niż 20 szt./m²;
- a) zapewnienie minimum 6 godzin fazy ciemnej na dobę następującej po fazie jasnej oświetlenia;
- a) zapewnienie stałego dostępu do materiałów lub przedmiotów absorbujących uwagę o jakości niewywierającej szkodliwego wpływu na zdrowie.

Indyki utrzymywane z przeznaczeniem na produkcję mięsa:

- a) podmioty utrzymujące indyki utrzymywane z przeznaczeniem na produkcję mięsa są zarejestrowane zgodnie z przepisami o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- a) minimalna liczba posiadanych w gospodarstwie stanowisk - 100;
- a) zapewnienie zwiększonej powierzchni bytowej w pomieszczeniu/budynku – maksymalne zagęszczenie obsady nie większe niż 50 kg/m;
- a) zapewnienie 8 godzin fazy ciemnej na dobę następującej po fazie jasnej oświetlenia;
- a) zapewnienie stałego dostępu do materiałów lub przedmiotów absorbujących uwagę o jakości niewywierającej szkodliwego wpływu na zdrowie.

Zwierzęta utrzymywane zgodnie z systemem rolnictwa ekologicznego

Zwierzęta gatunków/grup objętych interwencją, które są utrzymywane zgodnie z systemem rolnictwa ekologicznego, co zostało potwierdzone przez jednostki certyfikujące w rolnictwie ekologicznym, mogą kwalifikować się do płatności na uproszczonych zasadach.

W odniesieniu do dobrostanu loch, tuczników, krów mamek i opasów możliwość uproszczonej realizacji ekoschematu dotyczy jedynie praktyki polegającej na zapewnieniu zwierzętom powierzchni bytowej w pomieszczeniach/budynkach zwiększonej o co najmniej 20%.

W przypadku dobrostanu krów mlecznych możliwość uproszczonej realizacji ekoschematu dotyczy praktyki polegającej na zapewnieniu zwierzętom powierzchni bytowej w pomieszczeniach/budynkach zwiększonej o co najmniej 20% lub praktyki dotyczącej wypasu.

W przypadku gospodarstw, w których prowadzi się cykl zamknięty świń, a rolnik realizuje jednocześnie dobrostan loch i dobrostan tuczników – możliwe jest otrzymanie dodatkowej płatności do tuczniaka kwalifikującego się do płatności w ramach dobrostanu tuczników i urodzonego w tym gospodarstwie.

Płatności w zakresie pozostałych praktyk, realizuje się na zasadach ogólnych.

Płatności dobrostanowe do zwierząt gatunków/grup objętych interwencją, które są utrzymywane zgodnie z systemem rolnictwa ekologicznego przyznawane są:

- w odniesieniu do świń i bydła – w systemie punktowym;
- w odniesieniu do pozostałych gatunków – w systemie wariantowym.

Podmioty utrzymujące kurczęta brojlery i indyki utrzymywane z przeznaczeniem na produkcję mięsa są zarejestrowane zgodnie z przepisami o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Jakie wsparcie można otrzymać

Płatność roczna przyznawana do sztuki zwierzęcia.

Płatności stanowią rekompensatę za utracone korzyści i za dodatkowe koszty związane z realizacją praktyk wykraczających ponad obowiązujące lub powszechnie stosowane standardy.

Szacowane stawki płatności będą płacone w przypadku:

- dobrostanu loch – za lochę,
- dobrostanu tuczników – za tuczniaka,
- dobrostanu krów mlecznych – za krowę mleczną,
- dobrostanu krów mamek – za krowę mamkę,
- dobrostanu opasów - za opasa,
- dobrostanu owiec – za samicę gatunku owca domowa w wieku co najmniej 12 miesięcy,
- dobrostanu kur niosek – za kurę nioskę,
- dobrostanu kurcząt brojlerów – za kurczę brojlera,
- dobrostanu indyków utrzymywanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa – za indyka,
- dobrostanu koni – zwiększona powierzchnia bytowa – za konia w wieku co najmniej 24 miesiące,
- dobrostanu koni - system otwarty – za konia w wieku co najmniej 24 miesiące,
- dobrostanu kóz – za samicę gatunku koza domowa w wieku co najmniej 12 miesięcy.

Wysokość płatności dobrostanowych [pkt/szt.] - **zwierzęta objęte systemem punktowym:**

1 punkt = ok. 100 zł.

Grupa technologiczna Praktyka	Lochy	Tuczniaki	Krowy mleczne	Krowy mamki	Opasy
Zwiększenie powierzchni bytowej w budynkach/pomieszczeniach o co najmniej 20%	3,9	0,4	6,9	3,6	0,8
Utrzymanie na ściółce	1,6	0,6	1,0	0,9	0,9
Późniejsze odsadzanie młodych	2,7	nd	1,7	nd	nd
Cykl zamknięty	nd	0,3	nd	nd	nd
Wybieg	nd	nd	2,0	1,5	2,8

Grupa technologiczna Praktyka	Lochy	Tuczniaki	Krowy mleczne	Krowy mamki	Opasy
Wypas	nd	nd	3,1	1,5	2,9

Zwiększenie powierzchni bytowej
w budynkach/pomieszczeniach
o co najmniej 50%

9,3	0,6	10,0	9,1	2,0
-----	-----	------	-----	-----

Wysokość płatności dobrostanowych – [zł/szt.] - zwierzęta objęte systemem wariantowym:

Grupa technologiczna Praktyka	owce	kozy	konie	kury nioski	kurczęta brojlery	indyki*
Zwiększona powierzchnia bytowa	154,49	149,2	432,63	14,15	0,2	3,0
System otwarty - zwiększona powierzchnia bytowa	nd	nd	195,87	nd	nd	nd

*z przeznaczeniem na produkcję mięsa

W ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt - dla wszystkich gatunków/grup zwierząt obowiązuje degresywność płatności dobrostanowych (w obrębie danej grupy technologicznej zwierząt):

- do 100 DJP 100% płatności,
- powyżej 100 DJP do 150 DJP – 75% płatności,
- powyżej 150 DJP – brak płatności.

Rzeczywista wysokość stawek płatności bezpośrednich jest określana corocznie, po zakończeniu naboru wniosków, na podstawie danych zadeklarowanych przez rolników i zweryfikowanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Wsparcie dochodów związane z produkcją - do krów

Płatność związana z produkcją - do krów ma na celu przeciwdziałanie spadkowi opłacalności produkcji rolnej w gospodarstwach utrzymujących krowy.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik aktywny zawodowo, spełniający wymagania minimalne.

Płatność przyznawana jest do liczby krów kwalifikujących się do płatności w gospodarstwie, nie większej niż 20 sztuk.

W przypadku województw, w których średnia wielkość gruntów rolnych jest wyższa od średniej krajowej, tj. dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, opolskiego, podlaskiego, pomorskiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego, do płatności kwalifikują się rolnicy, którzy posiadają co najmniej 3 szt. kwalifikujących się zwierząt.

W pozostałych województwach do płatności kwalifikują się rolnicy, którzy posiadają co najmniej 1 szt. kwalifikujących się zwierząt.

Jakie zwierzęta kwalifikują się do wsparcia

Do wsparcia kwalifikują się samice gatunku bydło domowe (*Bos taurus*) w wieku ponad 24 miesiące

- wiek zwierząt ustalany jest na dzień 15 maja w roku złożenia wniosku.

Zwierzęta zgłaszane do płatności, najpóźniej od dnia złożenia wniosku, powinny spełniać wymagania w zakresie identyfikacji i rejestracji.

Wymagany okres przetrzymywania: 30 dni od dnia złożenia wniosku. W trakcie okresu przetrzymywania możliwe jest zastąpienie zwierząt. Zastępujące zwierzęta muszą spełniać warunki kwalifikowalności. Rolnik, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia zdarzenia powodującego konieczność zastąpienia zwierzęcia, musi wejść w posiadanie nowego zwierzęcia oraz poinformować o zastąpieniu kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Możliwe jest również zastąpienie danej sztuki inną, przebywającą do tej pory w gospodarstwie.

Jakie wsparcie można otrzymać

Płatność roczna do sztuki zwierzęcia.

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 96 euro/szt.

Wsparcie dochodów związane z produkcją - do młodego bydła

Płatność związana z produkcją - do młodego bydła ma na celu przeciwdziałanie spadkowi opłacalności produkcji rolnej w gospodarstwach utrzymujących bydło.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik aktywny zawodowo, spełniający wymagania minimalne.

Płatność przyznawana jest do liczby zwierząt kwalifikujących się do płatności w gospodarstwie, nie większej niż 20 sztuk. W przypadku województw, w których średnia wielkość gruntów rolnych jest wyższa od średniej krajowej, tj. dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, opolskiego, podlaskiego, pomorskiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego, do płatności kwalifikują się rolnicy, którzy posiadają co najmniej 3 szt. kwalifikujących się zwierząt.

W pozostałych województwach do płatności kwalifikują się rolnicy, którzy posiadają co najmniej 1 szt. kwalifikujących się zwierząt.

Jakie zwierzęta kwalifikują się do wsparcia

Do wsparcia kwalifikują się samce i samice gatunku bydło domowe (*Bos taurus*) w wieku nie więcej niż 24 miesiące; wiek zwierząt ustalany jest na dzień 15 maja w roku złożenia wniosku.

Zwierzęta zgłaszane do płatności, najpóźniej od dnia złożenia wniosku, powinny spełniać wymagania w zakresie identyfikacji i rejestracji.

Wymagany okres przetrzymywania to 30 dni od dnia złożenia wniosku. W tym czasie możliwe jest zastąpienie zwierząt. Zastępujące zwierzęta muszą spełniać warunki kwalifikowalności. Rolnik, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia zdarzenia powodującego konieczność zastąpienia zwierzęcia, musi wejść w posiadanie nowego zwierzęcia oraz poinformować o zastąpieniu kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Możliwe jest również zastąpienie danej sztuki inną, przebywającą do tej pory w gospodarstwie.

Jakie wsparcie można otrzymać

Płatność roczna do sztuki zwierzęcia. Szacunkowa wysokość stawki: ok. 74-76 euro/szt.

Wsparcie dochodów związane z produkcją - do owiec

Wsparcie dochodów związane z produkcją - do owiec przeciwdziała spadkowi opłacalności produkcji rolnej w gospodarstwach utrzymujących owce, zapewnia stabilność dochodów rolników i poprawia konkurencyjność oraz przyczynia się do utrzymania produkcji w tym sektorze.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik aktywny zawodowo, spełniający wymagania minimalne.
Rolnik posiadający co najmniej 10 sztuk kwalifikujących się zwierząt.

Jakie zwierzęta kwalifikują się do wsparcia

Maciorki owcze (*Ovis aries*) w wieku co najmniej 12 miesięcy - wiek zwierząt jest ustalany na dzień 15 maja w roku złożenia wniosku.

Zwierzęta powinny spełniać wymagania w zakresie identyfikacji i rejestracji najpóźniej od 15 marca w roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie tych płatności.

Wymagany okres przetrzymywania to od 15 marca do 15 kwietnia w roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności. W tym czasie możliwe jest zastąpienie zwierząt. Rolnik, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia zdarzenia powodującego konieczność zastąpienia zwierzęcia, musi wejść w posiadanie nowego zwierzęcia oraz poinformować o zastąpieniu kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Możliwe jest również zastąpienie danej sztuki inną, przebywającą do tej pory w gospodarstwie.

Jakie wsparcie można otrzymać

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 26 euro/szt.

Wsparcie wypłacane jest do wszystkich kwalifikujących się zwierząt w gospodarstwie (brak limitu).

Wsparcie dochodów związane z produkcją - do kóz

Wsparcie dochodów związane z produkcją - do kóz przeciwdziała spadkowi opłacalności produkcji rolnej w gospodarstwach utrzymujących kozy. Przyczynia się do zapewnienia stabilności dochodów rolników i poprawia konkurencyjność oraz przyczynia się do utrzymania produkcji w tym sektorze.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik aktywny zawodowo, spełniający wymagania minimalne.
Rolnik posiadający co najmniej 5 sztuk kwalifikujących się zwierząt.

Jakie zwierzęta kwalifikują się do wsparcia

Samice kozy domowej (*Capra hircus*) w wieku co najmniej 12 miesięcy - wiek zwierząt ustalany jest na dzień 15 maja w roku złożenia wniosku. Zwierzęta, najpóźniej od dnia złożenia wniosku, powinny spełniać wymagania w zakresie identyfikacji i rejestracji.

Wymagany okres przetrzymywania: 30 dni od dnia złożenia wniosku.

W trakcie okresu przetrzymywania możliwe jest zastąpienie zwierząt. Rolnik, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia zdarzenia powodującego konieczność zastąpienia zwierzęcia, musi wejść w posiadanie nowego zwierzęcia oraz poinformować o zastąpieniu kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Możliwe jest również zastąpienie danej sztuki inną, przebywającą do tej pory w gospodarstwie.

Jakie wsparcie można otrzymać

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 11 euro/szt.

Wsparcie wypłacane jest do wszystkich kwalifikujących się zwierząt w gospodarstwie (brak limitu).

Wsparcie dochodów związane z produkcją - do truskawek

Ukierunkowanie wsparcia bezpośredniego dla rolników zajmujących się uprawą truskawek przyczynia się do zapewnienia stabilności dochodów tych rolników i poprawia konkurencyjność oraz przyczynia się do utrzymania produkcji truskawek.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik aktywny zawodowo uprawiający truskawki.

Właściciel obszaru kwalifikowanego.

Jakie wsparcie można otrzymać

Płatność przysługuje do powierzchni zajętej pod uprawę truskawek.

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 271 euro/ha (średnia z lat 2023-2026).

Wsparcie dochodów związane z produkcją - do ziemniaków skrobiowych

Ukierunkowanie wsparcia bezpośredniego dla rolników zajmujących się uprawą ziemniaków skrobiowych przyczynia się do zapewnienia stabilności dochodów rolników i poprawy konkurencyjności oraz do utrzymania produkcji ziemniaków skrobiowych.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik aktywny zawodowo uprawiający ziemniaki skrobiowe.

Właściciel obszaru kwalifikowanego.

Jakie wsparcie można otrzymać

Płatność przyznawana jest do powierzchni uprawy ziemniaków skrobiowych nie większej, niż powierzchnia uprawy ziemniaków skrobiowych określona w umowie.

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 249 euro/ha.

Konieczne jest zawarcie umowy na uprawę ziemniaków skrobiowych, w której rolnik zobowiązuje się do wytworzenia i dostarczenia podmiotowi, którego przedmiot działalności obejmuje wytwarzanie skrobi lub wyrobów skrobiowych, określonej ilości ziemniaków skrobiowych z określonej powierzchni gruntów, a podmiot ten zobowiązuje się te ziemniaki odebrać w umówionym terminie, zapłacić za nie umówioną cenę i wyprodukować z nich skrobię lub wyroby skrobiowe.

Wsparcie dochodów związane z produkcją - do roślin pastewnych

Ukierunkowanie wsparcia bezpośredniego dla rolników zajmujących się uprawą roślin pastewnych przyczynia się do zapewnienia stabilności dochodów rolników i poprawy konkurencyjności oraz do utrzymania produkcji roślin pastewnych.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik aktywny zawodowo uprawiający rośliny pastewne z listy roślin objętych wsparciem.

Właściciel obszaru kwalifikowanego.

Jakie wsparcie można otrzymać

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 103 euro/ha (średnia z lat 2023-2026). Wsparcie przyznawane maksymalnie do 75 ha/gospodarstwo. W przypadku spółdzielni podany limit będzie miał zastosowanie odrębnie dla każdego z członków spółdzielni, którzy wnieśli wkład gruntowy do spółdzielni.

Płatność przysługuje do powierzchni zajętej pod uprawę roślin pastewnych: esparceta siewna; koniczyna czerwona; koniczyna biała; koniczyna białoróżowa; koniczyna perska; koniczyna krwistoczerwona; komonica zwyczajna; lędźwian; lucerna siewna; lucerna mieszańcowa; lucerna chmielowa; nostryk biały; seradela uprawna; wyka kosmata; wyka siewna.

Wsparcie dochodów związane z produkcją - do roślin strączkowych na nasiona

Ukierunkowanie wsparcia bezpośredniego dla rolników zajmujących się uprawą roślin strączkowych na nasiona przyczynia się do zapewnienia stabilności dochodów rolników i poprawy konkurencyjności oraz do utrzymania produkcji roślin strączkowych na nasiona.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik aktywny zawodowo uprawiający rośliny strączkowe na ziarno z listy roślin objętych wsparciem. Właściciel obszaru kwalifikowanego.

Jakie wsparcie można otrzymać

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 204 euro/ha (średnia z lat 2023-2026).

Płatność przysługuje do powierzchni zajętej pod uprawę roślin strączkowych na nasiona.

Płatnością objęta jest uprawa następujących roślin (również w przypadku upraw tych roślin w formie mieszanek): bobik; groch siewny, w tym peluszką, z wyłączeniem grochu siewnego cukrowego i grochu siewnego łuskowego; łubin biały; łubin wąskolistny; łubin żółty; soja zwyczajna. Wsparcie będzie zatem przyznawane do uprawy najważniejszych roślin strączkowych, mających istotne znaczenie jako komponent do produkcji pasz treściwych (śruty).

Wsparcie dochodów związane z produkcją - do buraków cukrowych

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik aktywny zawodowo uprawiający buraki cukrowe. Właściciel obszaru kwalifikowanego.

Jakie wsparcie można otrzymać

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 301 euro/ha (średnia z lat 2023-2026).

Płatność przyznawana jest do powierzchni uprawy buraków cukrowych nie większej, niż powierzchnia uprawy buraków cukrowych określona w umowie.

Konieczne jest zawarcie umowy dostawy, w której rolnik zobowiązuje się do wytworzenia i dostarczenia odpowiedniemu podmiotowi określonej ilości buraków cukrowych z określonej powierzchni gruntów, a podmiot ten zobowiązuje się te buraki odebrać w umówionym terminie, zapłacić za nie umówioną cenę i przeznaczyć te buraki na produkcję cukru.

Wsparcie dochodów związane z produkcją - do chmielu

Pomoc będzie przyznawana w trzech rejonach Polski:

- rejonie lubelskim obejmującym powiaty: biłgorajski, chełmski, hrubieszowski, kielecki, kozienicki, krasnostawski, kraśnicki, lipski, lubaczowski, lubartowski, lubelski, łańcucki, łęczyński, łukowski, opolski z siedzibą władz w Opolu Lubelskim, puławski, radzyński, starachowicki, świdnicki z siedzibą władz w Świdniku, tomaszowski z siedzibą władz w Tomaszowie Lubelskim, włodawski, zamojski i zwoleński;

- rejonie wielkopolskim obejmującym powiaty: bydgoski, gorzowski, gostyński, grodziski z siedzibą władz w Grodzisku Wielkopolskim, kępiński, koszaliński, krotoszyński, nakielski, nowotomyski, poznański, rawicki, słupecki, wolsztyński, żagański, żarski i żniński;
- rejonie dolnośląskim obejmującym powiaty: kłodzki, nyski, oleśnicki, piotrkowski, wrocławski i zawierciański.

Rejony uprawy chmielu zostały określone z uwzględnieniem podziału terytorialnego kraju, czynników przyrodniczych, a także tradycyjnie wyodrębnionych rejonów uprawy chmielu.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik aktywny zawodowo uprawiający chmiel.

Właściciel obszaru kwalifikowanego.

Jakie wsparcie można otrzymać

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 435 euro/ha (średnia z lat 2023-2026).

Płatność przysługuje do powierzchni zajętej pod uprawę chmielu. Zachowanie minimalnej obsady: 1 300 szt./ha. Poziom obsady ustalono w porozumieniu z Instytutem Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Pozwoli to na ukierunkowanie wsparcia na uprawy prowadzone zgodnie z zaleceniami agrotechnicznymi, a w rezultacie na zabezpieczenie przed nieuzasadnionym przyznawaniem wsparcia.

Wsparcie dochodów związane z produkcją - do Inu

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik aktywny zawodowo uprawiający Inu.

Właściciel obszaru kwalifikowanego.

Jakie wsparcie można otrzymać

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 101 euro/ha (średnia z lat 2023-2026).

Płatność przysługuje do powierzchni zajętej pod uprawę Inu.

Wsparcie dochodów związane z produkcją - do konopi włóknistych

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik aktywny zawodowo uprawiający konopie włókniste.

Właściciel obszaru kwalifikowanego.

Jakie wsparcie można otrzymać

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 29 euro/ha (średnia z lat 2023-2026).

Płatność przysługuje do powierzchni zajętej pod uprawę konopi.

Uprawa konopi odmian zawierających poziom tetrahydrokannabinolu (THC) nieprzekraczający maksymalnego poziomu, tj. 0,3% THC.

Uprawa zgodnie z przepisami o przeciwdziałaniu narkomanii.

Wsparcie dochodów związane z produkcją - do pomidorów

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik aktywny zawodowo uprawiający pomidory.

Właściciel obszaru kwalifikowanego.

Jakie wsparcie można otrzymać

Szacunkowa wysokość stawki: 550 euro/ha (średnia z lat 2023-2026).

Płatność przyznawana jest do powierzchni uprawy pomidorów nie większej, niż powierzchnia uprawy pomidorów określona w umowie.

Uprawa pomidorów założona z rozsady z minimalną obsadą 20 000 szt./ha.

Konieczne jest zawarcie umowy na uprawę pomidorów, w której rolnik zobowiązuje się do wytworzenia i dostarczenia podmiotowi, którego przedmiot działalności obejmuje przetwarzanie owoców i warzyw, określonej ilości pomidorów z określonej powierzchni gruntów, a podmiot ten zobowiązuje się te pomidory odebrać w umówionym terminie, zapłacić za nie umówioną cenę i je przetworzyć.

Produkty pszczele

Wspieranie podnoszenia poziomu wiedzy pszczelarskiej

Celem wsparcia jest rozwój kapitału ludzkiego w ramach szkoleń dla producentów sektora pszczelarskiego.

Kto może otrzymać wsparcie

Organizacje pszczelarskie działające w formie:

- związków pszczelarskich,
- stowarzyszeń pszczelarzy,
- zrzeszeń pszczelarzy,
- spółdzielni pszczelarskich,
- Jednostki Doradztwa Rolniczego.

Jakie wsparcie można otrzymać

Refundacja do 100% określonych kosztów netto (bez VAT) szkoleń pszczelarzy i osób planujących założenie pasieki.

Koszty podlegające refundacji to w szczególności:

- najem sal do celów szkolenia,
- materiały szkoleniowe,
- wynagrodzenie wykładowców,
- wyżywienie uczestników.

Inwestycje, wspieranie modernizacji gospodarstw pasiecznych

Celem jest wsparcie producentów produktów pszczelich nakierowane na modernizację gospodarstw pasiecznych dla zwiększenia ich konkurencyjności oraz opłacalności na rynku.

Kto może otrzymać wsparcie

Pszczelarz, producent produktów pszczelich.

Pszczelarz, producent produktów pszczelich może się ubiegać o pomoc również za pośrednictwem organizacji pszczelarskiej działającej w formie:

- związków pszczelarskich,
- stowarzyszeń pszczelarzy,
- zrzeszeń pszczelarzy,
- spółdzielni pszczelarskich,
- grup producentów rolnych – w zakresie działalności pszczelarskiej.

Jakie wsparcie można otrzymać

Refundacja do 60% kosztów netto zakupu nowego sprzętu pszczelarskiego, maszyn i urządzeń wykorzystywanych na potrzeby gospodarki pasiecznej. Przykładowe koszty podlegające refundacji to w szczególności zakup:

- miodarek (maszyny do wirowania miodu),
- odstojników,
- ekstraktorów,
- stołów do odsklepiania plastrów,
- urządzeń do kremowania miodu,
- wózków ręcznych do transportu uli,
- wialni do pyłku.

Maksymalna wysokość pomocy przekazanej jednemu beneficjentowi w okresie jednego roku pszczelarskiego nie może przekroczyć 100 zł w przeliczeniu na jeden posiadany pień pszczele i nie więcej niż 15 000 zł.

Organizacje pszczelarskie mogą ubiegać się o refundację udokumentowanych kosztów bezpośrednio związanych z wykonaniem projektu (np. księgowości, prac biurowych, nabycia materiałów biurowych, korespondencji, telekomunikacji), do 4% kwoty wsparcia udzielonej pszczelarzom za ich pośrednictwem, jednak kwota ta nie może przekraczać 65 zł w przeliczeniu na pszczelarza.

Wspieranie walki z warrozą produktami leczniczymi

Celem jest wsparcie producentów sektora pszczelarskiego nakierowane na walkę z warrozą w formie refundacji leków warrozoobójczych.

Kto może otrzymać wsparcie

Pszczelarz, producent produktów pszczelich prowadzący działalność nadzorowaną w zakresie utrzymywania pszczół, który może się ubiegać o pomoc za pośrednictwem organizacji pszczelarskiej działającej w formie:

- związków pszczelarskich;
- stowarzyszeń pszczelarzy;
- zrzeszeń pszczelarzy;
- spółdzielni pszczelarskich;
- grup producentów rolnych – w zakresie działalności pszczelarskiej.

Jakie wsparcie można otrzymać

Refundacji podlegają koszty poniesione w trakcie danego roku pszczelarskiego. Refundacja do 90% kosztów netto zakupu środków leczniczych warrozoobójczych w ilości zgodnej z zaleceniem lekarza weterynarii. Pomoc jest przyznawana również do nabycia produktów leczniczych do walki z warrozą, zawierających substancje czynne wymienione w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 (Dz. Urz. UE L 150 z 14.6.2018, str. 1) – w przypadku pasiek, których właściciele posiadają certyfikat produkcji metodami ekologicznymi.

Organizacje pszczelarskie mogą ubiegać się o refundację udokumentowanych kosztów bezpośrednio związanych z wykonaniem projektu (np. księgowości, prac biurowych, nabycia materiałów biurowych, korespondencji, telekomunikacji), do 4% kwoty wsparcia udzielonej pszczelarzom za ich pośrednictwem, jednak kwota ta nie może przekraczać 30 zł w przeliczeniu na pszczelarza.

Ułatwienie prowadzenia gospodarki wędrownej

Celem interwencji jest wsparcie prowadzenia gospodarki wędrownej umożliwiającej przemieszczanie pni pszczelich na pożytki.

Kto może otrzymać wsparcie

Pszczelarz, producent produktów pszczelich.

Jakie wsparcie można otrzymać

Refundacja do 60% kosztów netto zakupu.

Refundacji podlegają koszty zakupu:

- przyczep (lawet),
- nowych maszyn i urządzeń służących do prowadzenia gospodarki wędrowniej,
- urządzeń dźwigowych do załadunku i rozładunku uli,
- wag pasiecznych,
- elektryzatorów (pastuchów elektrycznych),
- lokalizatorów GPS uli,
- mini ładowarek oraz innych wózków samojezdnych umożliwiających załadunek i rozładunek uli.

Pomoc na odbudowę i poprawę wartości użytkowej pszczół

Celem wsparcia jest poprawę wydajności i efektywności pasieki po zimowych osypach, pszczołami pochodzącymi z pasiek hodowlanych.

Kto może otrzymać wsparcie

Pszczelarz, producent produktów pszczelich prowadzący działalność nadzorowaną w zakresie utrzymywania pszczół, który może się ubiegać o pomoc za pośrednictwem organizacji pszczelarskiej działającej w formie:

- związków pszczelarskich,
- stowarzyszeń pszczelarzy,
- zrzeszeń pszczelarzy,
- spółdzielni pszczelarskich,
- grup producentów rolnych – w zakresie działalności pszczelarskiej.

Jakie wsparcie można otrzymać

Refundacja do 70% kosztów netto zakupu pszczół. Organizacje pszczelarskie mogą ubiegać się o refundację udokumentowanych kosztów bezpośrednio związanych z wykonaniem projektu (np. księgowości, prac biurowych, nabycia materiałów biurowych, korespondencji, telekomunikacji), do 4% kwoty wsparcia udzielonej pszczelarzom za ich pośrednictwem, jednak kwota ta nie może przekraczać 30 zł w przeliczeniu na pszczelarza.

Wsparcie naukowo-badawcze

Celem jest wsparcie jednostek badawczo-naukowego zajmującego się tematyką pszczelarską w zakresie tematycznych kierunków prac badawczych, pozytywnie przyczyniających się do rozwoju sektora pszczelarskiego.

Kto może otrzymać wsparcie

Jednostki naukowo-badawcze zajmujące się tematyką pszczelarską.

Jakie wsparcie można otrzymać

Refundacja do 100% kosztów. koszty podlegające refundacji to w szczególności koszty związane z obsługą i realizacją projektu, np. :

- wynagrodzenie personelu zaangażowanego w realizację projektu,
- koszty delegacji, diet,
- zakup odczynników i niezbędnego sprzętu laboratoryjnego,
- zakup usług niezbędnych do zrealizowania projektu.

Wspieranie badania jakości handlowej miodu oraz identyfikacja miodów odmianowych

Celem jest wsparcie w zakresie badania jakości produktów pszczelarskich.

Kto może otrzymać wsparcie

Pszczelarz, producent produktów pszczelich.

Jakie wsparcie można otrzymać

Refundacja do 90% kosztów netto. Refundacji podlegają koszty:

- zakupu analiz fizyko-chemicznych,
- analizy pyłkowej miodu.

Inwestycje w zasoby materialne i niematerialne, badania, eksperymentalne i innowacyjne metody produkcji oraz inne działania.

Rodzaje interwencji w sektorze owoców i warzyw

Poprawa infrastruktury służącej do planowania i organizacji produkcji, dostosowania produkcji do popytu w odniesieniu do jakości i ilości, optymalizacji kosztów produkcji i zwrotu z inwestycji oraz stabilizacji cen producentów owoców i warzyw

Celem interwencji jest poprawa wyposażenia technicznego organizacji producentów owoców i warzyw lub zrzeszenia organizacji producentów owoców i warzyw wykorzystywanego do planowania i organizacji produkcji, w tym do utrzymania jakości produktu w procesie produkcji, dostosowywania tej produkcji do popytu, optymalizacji kosztów produkcji oraz stabilizacji cen producentów owoców i warzyw.

W ramach interwencji wspierane będą inwestycje w aktywa materialne i niematerialne dotyczące:

- 1) wymiany lub powiększenia upraw trwałych, z wyłączeniem szkółek i zagajników;
- 2) kontroli warunków klimatycznych, fitopatologicznych oraz entomologicznych w produkcji owoców i warzyw;
- 3) systemów przekazywania informacji w zakresie planowania i organizacji produkcji owoców i warzyw;
- 4) systemów teleinformatycznych wspierających stosowanie nowoczesnych metod kontroli jakości na etapie produkcji owoców i warzyw;
- 5) ochrony drzew i krzewów owocowych oraz upraw warzywnych przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi (grad, nadmierny deszcz, przymrozki (z wyłączeniem instalacji zasilanych wodą), wiatr) lub zwierzyną łowną i ptakami;
- 6) zbioru oraz gromadzenia i transportu owoców i warzyw po zbiorze;
- 7) wdrażania krajowych i unijnych systemów jakości;
- 8) wdrażania systemów identyfikowalności i systemów certyfikacji oraz zarządzania jakością, w tym monitoringu jakości produktów oferowanych odbiorcom.

Kto może otrzymać wsparcie

Organizacje producentów i zrzeszenia organizacji producentów owoców i warzyw.

Jakie wsparcie można otrzymać

Pomoc ma formę refundacji części kosztów kwalifikowanych inwestycji.

Unijna pomoc finansowa jest równa w przypadku:

- organizacji producentów owoców i warzyw - wkładowi finansowemu dokonaneemu przez członków tej organizacji lub przez samą organizację;
- zrzeczenia organizacji producentów owoców i warzyw - wkładowi finansowemu dokonaneemu przez członków tego zrzeczenia.

W przypadku kosztów personelu i kosztów administracyjnych związanych z zarządzaniem funduszem operacyjnym lub przygotowaniem, realizacją i monitorowaniem programu operacyjnego standardowa stawka ryczałtowa, wynosi maksymalnie 2% zatwierdzonego funduszu operacyjnego, obejmującego zarówno pomoc Unii, jak też wkład organizacji producentów lub zrzeczenia organizacji producentów owoców i warzyw.

Poprawa wyposażenia technicznego wykorzystywanego do koncentracji dostaw i umieszczania produktów na rynku owoców i warzyw

Celem interwencji jest poprawa infrastruktury wykorzystywanej do koncentrowania dostaw pochodzących od członków organizacji producentów i zrzeczeń organizacji producentów owoców i warzyw oraz umieszczania produktów na rynku.

Kto może otrzymać wsparcie

Organizacje producentów i zrzeczenia organizacji producentów owoców i warzyw.

Jakie wsparcie można otrzymać

Pomoc ma formę refundacji części kosztów kwalifikowanych inwestycji.

Unijna pomoc finansowa jest równa w przypadku:

- organizacji producentów owoców i warzyw - wkładowi finansowemu dokonaneemu przez członków tej organizacji lub przez samą organizację;
- zrzeczenia organizacji producentów owoców i warzyw - wkładowi finansowemu dokonaneemu przez członków tego zrzeczenia.

W przypadku kosztów personelu i kosztów administracyjnych związanych z zarządzaniem funduszem operacyjnym lub przygotowaniem, realizacją i monitorowaniem programu operacyjnego standardowa stawka ryczałtowa.

Działania na rzecz ochrony środowiska oraz łagodzenia zmian klimatu

Celem interwencji jest włączenie sektora owoców i warzyw w działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego oraz w działania na rzecz łagodzenia zmian klimatycznych.

Kto może otrzymać wsparcie

Organizacje producentów i zrzeczenia organizacji producentów owoców i warzyw.

Jakie wsparciem można otrzymać

Pomoc ma formę refundacji części kosztów kwalifikowanych inwestycji.

Unijna pomoc finansowa jest równa w przypadku:

- organizacji producentów owoców i warzyw - wkładowi finansowemu dokonaneemu przez członków tej organizacji lub przez samą organizację;
- zrzeczenia organizacji producentów owoców i warzyw - wkładowi finansowemu dokonaneemu przez członków tego zrzeczenia.

Badania i rozwój

Celem interwencji jest włączenie organizacji producentów owoców i warzyw do realizacji innowacyjnych operacji:

- promujących zrównoważone metody produkcji,
- odpowiadających na zapotrzebowanie rynkowe,
- zmierzających do optymalizacji produkcji oraz poprawy konkurencyjności,
- ukierunkowanych na badania naukowe, technologię i cyfryzację.

Kto może otrzymać wsparcie

Organizacje producentów i zrzeszenia organizacji producentów owoców i warzyw.

Jakie wsparcie można otrzymać

Pomoc ma formę refundacji części kosztów kwalifikowanych inwestycji.

Unijna pomoc finansowa jest równa w przypadku:

- organizacji producentów owoców i warzyw - wkładowi finansowemu dokonaneemu przez członków tej organizacji lub przez samą organizację;
- zrzeszenia organizacji producentów owoców i warzyw - wkładowi finansowemu dokonaneemu przez członków tego zrzeszenia.

Działania informacyjne, promocyjne i marketingowe w odniesieniu do produktów, marek i znaków towarowych organizacji producentów owoców i warzyw

Celem interwencji jest zwiększenie rozpoznawalności marki lub znaku towarowego organizacji producentów lub zrzeszenia organizacji producentów owoców i warzyw, promocji produktów oferowanych przez organizację producentów lub zrzeszenia organizacji producentów owoców i warzyw jak też promocji znaków jakości.

Kto może otrzymać wsparcie

Organizacje producentów i zrzeszenia organizacji producentów owoców i warzyw.

Jakie wsparcie można otrzymać

Unijna pomoc finansowa jest równa w przypadku:

- organizacji producentów owoców i warzyw - wkładowi finansowemu dokonaneemu przez członków tej organizacji lub przez samą organizację,
- zrzeszenia organizacji producentów owoców i warzyw - wkładowi finansowemu dokonaneemu przez członków tego zrzeszenia.

W przypadku kosztów personelu i kosztów administracyjnych związanych z zarządzaniem funduszem operacyjnym lub przygotowaniem, realizacją i monitorowaniem programu operacyjnego standardowa stawka ryczałtowa.

W ramach interwencji wspierane będą:

1) działania polegające na:

- a) rejestracji znaków towarowych;
- b) przeprowadzaniu badań marketingowych dotyczących marki lub znaku towarowego organizacji producentów lub zrzeszenia organizacji producentów;
- c) przeprowadzaniu badań marketingowych w zakresie promocji ogólnej produktów i promocji znaków jakości, działania informacyjne, promocyjne i marketingowe realizowane w odniesieniu do produktów, marek i znaków towarowych organizacji producentów lub zrzeszenia organizacji producentów owoców i warzyw;

- 2) działania ukierunkowane w szczególności na upowszechnianie wiedzy wśród konsumentów o znaczeniu zdrowego odżywiania się poprzez promowanie zwiększenia spożycia owoców i warzyw.

Wycofanie z rynku owoców i warzyw

Celem interwencji jest skuteczne zarządzanie ryzykiem na rynku w latach wystąpienia kryzysu.

Kto może otrzymać wsparcie

Organizacje producentów i zrzeszenia organizacji producentów owoców i warzyw.

Jakie wsparcie można otrzymać

Pomoc ma formę refundacji części kosztów kwalifikowanych.

Unijna pomoc finansowa jest równa w przypadku:

- organizacji producentów owoców i warzyw – wkładowi finansowemu dokonaneemu przez członków tej organizacji lub przez samą organizację,
- zrzeszenia organizacji producentów owoców i warzyw - wkładowi finansowemu dokonaneemu przez członków tego zrzeszenia.

W przypadku kosztów personelu i kosztów administracyjnych związanych z zarządzaniem funduszem operacyjnym lub przygotowaniem, realizacją i monitorowaniem programu operacyjnego standardowa stawka ryczałtowa.

Interwencje na rzecz rozwoju obszarów wiejskich

Interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne:

Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000

Celem interwencji jest utrzymanie, zapobieganie pogarszaniu się lub przywrócenie właściwego stanu ochrony na obszarach Natura 2000:

- cennych siedlisk przyrodniczych (tj. zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych, zalewowych łąk selernicowych i słonorośli, muraw, półnaturalnych łąk wilgotnych i świeżych oraz torfowisk);
- siedlisk lęgowych ptaków (tj. rycyka, kszycza, krwawodzioba, czajki, dubelta, kulika wielkiego, wodniczki oraz derkacza).

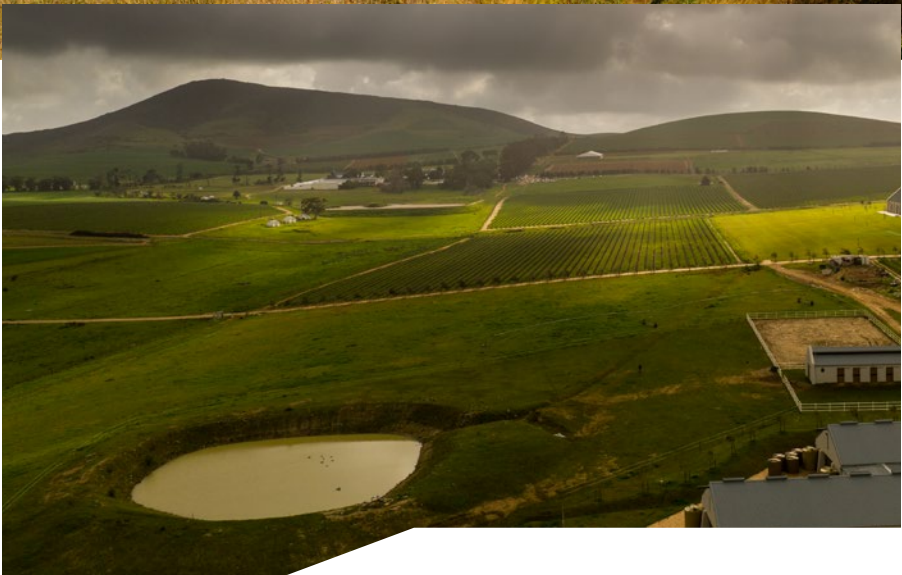
Występowanie ww. siedlisk jest uzależnione od prowadzenia działalności rolniczej.

Zobowiązania podejmowane są przez beneficjentów na okres 5 lat.

W ramach tej interwencji beneficjenci zobowiązują się do realizacji wymogów związanych z ekstensywnym rolniczym użytkowaniem gruntu, obejmujących w szczególności:

- stosowanie odpowiedniej liczby pokosów,
- ekstensywny wypas zwierząt,
- dostosowanie terminów koszenia/wypasu do potrzeb ochrony przyrody.

Zakres wymogów różni się w zależności od przedmiotu ochrony – dostosowany jest do preferencji zagrożonych gatunków oraz charakteru siedlisk przyrodniczych.

Kto może otrzymać wsparcie

Beneficjent, który posiada użytki rolne lub obszary przyrodnicze (tj. obszary niebędące użytkami rolnymi, na których występują określone typy cennych siedlisk) o powierzchni nie mniejszej niż 1 ha.

Jakie można otrzymać wsparcie

Płatność roczna w formie zryczałtowanej - według stawki wyliczonej na podstawie utraconych dochodów i dodatkowych kosztów, przyznawana do powierzchni gruntu objętego zobowiązaniem.

Stawka płatności:

- Zmiennewilgotne łąki trzęślicowe - 1568 zł/ha,
- Zalewowe łąki selernicowe i słonorośla- 1452 zł/ha,
- Murawy - 1612 zł/ha,
- Pónaturalne łąki wilgotne - 1115 zł/ha,
- Pónaturalne łąki świeże - 1497 zł/ha,
- Torfowiska - 912 zł/ha (wymogi kluczowe), - 1536 (wymogi kluczowe i uzupełniające),
- Ochrona siedlisk lęgowych rzadkich gatunków ptaków siewkowych (rycyk, kszyk, krwawodziób i czajka) - 1055 zł/ha,
- Ochrona siedlisk lęgowych dubelta i kulika wielkiego - 1347 zł/ha,
- Ochrona siedlisk lęgowych wodniczki - 1555 zł/ha,
- Ochrona siedlisk lęgowych derkacza - 1055 zł/ha.

Beneficjentowi realizującemu zobowiązanie na obszarach niebędących użytkami rolnymi (i innymi niż murawy) przysługiwać będzie dodatkowa płatność (płatność oparta na rezultacie - "result-based") w przypadku zalania lub podtopienia gruntu w wysokości 280 zł/ha.

Informacja o podtopieniu lub zalaniu będzie oparta na monitoringu satelitarnym.

Obszarem kwalifikowanym do wsparcia jest grunt (użytek rolny - trwały użytek zielony lub obszar niebędący użytkiem rolnym), na którym występuje cenne siedlisko lub gatunek uprawniony do wsparcia w ramach interwencji. Pomoc przysługuje do powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000

Celem interwencji jest utrzymanie, zapobieganie pogarszaniu się lub przywrócenie właściwego stanu ochrony poza obszarami Natura 2000:

- cennych siedlisk przyrodniczych (tj. zmiennewilgotnych łąk trzęślicowych, zalewowych łąk selernicowych i słonorośli, muraw, pónaturalnych łąk wilgotnych i świeżych oraz torfowisk);
- siedlisk lęgowych ptaków (tj. rycyka, kszyka, krwawodzioba, czajki, dubelta, kulika wielkiego, wodniczki oraz derkacza).

Występowanie ww. siedlisk jest uzależnione od prowadzenia działalności rolniczej.

Zobowiązania podejmowane są przez beneficjentów na okres 5 lat.

W ramach tej interwencji beneficjenci zobowiązują się do realizacji wymogów związanych z ekstensywnym rolniczym użytkowaniem gruntu, obejmujących w szczególności:

- stosowanie odpowiedniej liczby pokosów,
- ekstensywny wypas zwierząt,
- dostosowanie terminów koszenia/wypasu do potrzeb ochrony przyrody.

Zakres wymogów różni się w zależności od przedmiotu ochrony – dostosowany jest do preferencji zagrożonych gatunków oraz charakteru siedlisk przyrodniczych.

Kto może otrzymać wsparcie

Beneficjent, który posiada użytki rolne lub obszary przyrodnicze o powierzchni nie mniejszej niż 1 ha.

Jakie wsparcie można otrzymać

Płatność roczna w formie zryczałtowanej - według stawki wyliczonej na podstawie utraconych dochodów i dodatkowych kosztów, przyznawana do powierzchni gruntu objętego zobowiązaniem. Stawka płatności:

- Zmiennewilgotne łąki trzęślicowe - 1568 zł/ha.
- Zalewowe łąki selernicowe i słonorośla - 1452 zł/ha.
- Murawy - 1612 zł/ha.
- Pónaturalne łąki wilgotne - 1115 zł/ha.
- Pónaturalne łąki świeże - 1497 zł/ha.
- Torfowiska – 912 zł/ha (wymogi kluczowe) – 1536 zł/ha (wymogi kluczowe i uzupełniające).
- Ochrona siedlisk lęgowych rzadkich gatunków ptaków siewkowych (rycyk, kszyk, krwawodziób i czajka) - 1055zł/ha.
- Ochrona siedlisk lęgowych dubelta i kulika wielkiego - 1347zł/ha.
- Ochrona siedlisk lęgowych wodniczki - 1555 zł/ha.
- Ochrona siedlisk lęgowych derkacza - 1055zł/ha.

Beneficjentowi realizującemu zobowiązanie na obszarach niebędących użytkami rolnymi przysługiwać będzie dodatkowa płatność (płatność oparta na rezultacie – “result-based”) w przypadku zalania lub podtopienia gruntu w wysokości 280 zł/ha. Informacja o podtopieniu lub zalaniu będzie oparta na monitoringu satelitarnym.

W ramach interwencji obowiązuje mechanizm degresywności tj. płatności będą przyznawane w wysokości:

- 100% stawki podstawowej – za powierzchnię od 0,10 ha do 50 ha;
- 75% stawki podstawowej – za powierzchnię powyżej 50 ha do 100 ha;
- 60% stawki podstawowej – za powierzchnię powyżej 100 ha.

W przypadku spółdzielni, zaproponowane limity będą miały zastosowanie odrębnie dla każdego z członków spółdzielni, którzy wnieśli wkład gruntowy do spółdzielni.

Obszarem kwalifikowanym do wsparcia jest grunt (użytek rolny - trwały użytek zielony lub obszar niebędący użytkiem rolnym), na którym występuje cenne siedlisko lub gatunek uprawniony do wsparcia w ramach interwencji. Pomoc przysługuje do powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000

Celem interwencji jest ekstensywne użytkowanie rolnicze na trwałych użytkach zielonych położonych na obszarach Natura 2000, aby zapobiec zanikaniu łąk i pastwisk bądź przeciwdziałać intensyfikacji rolnictwa, a tym samym zapewnić dogodne warunki bytowania dla wielu cennych siedlisk i gatunków, których występowanie jest uzależnione od prowadzenia działalności rolniczej.

W ramach tej interwencji beneficjenci zobowiązują się do realizacji wymogów związanych z ekstensywnym rolniczym użytkowaniem gruntu, obejmujących w szczególności: stosowanie odpowiedniej liczby pokosów, ekstensywny wypas zwierząt, dostosowanie terminów koszenia/ wypasu do potrzeb ochrony przyrody.

Zobowiązania podejmowane są przez beneficjentów na okres 5 lat.

Kto może otrzymać wsparcie

Beneficjent, który posiada gospodarstwo rolne o powierzchni użytków rolnych nie mniejszej niż 1 ha.

Obszar kwalifikowany – użytki rolne (trwały użytek zielony).

Pomoc przysługuje do działek rolnych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Jakie wsparcie można otrzymać

Płatność roczna w formie zryczałtowanej - według stawki wyliczonej na podstawie utraconych dochodów i dodatkowych kosztów, przyznawana do powierzchni gruntu objętego zobowiązaniem.
Stawka płatności - 836 zł/ha.

Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych

Interwencja polega na ochronie dawnych odmian drzew owocowych, nieprzydatnych do uprawy towarowej, lecz stanowiących cenne dziedzictwo i zasób genetyczny.

Wsparcie dotyczy istniejących starych sadów, co najmniej 15 lat po nasadzeniu, w których liczba drzew owocowych odmian tradycyjnych jabłoni, gruszy, czereśni, wiśni lub śliw wynosi co najmniej 12.

W ramach tej interwencji beneficjenci zobowiązują się do realizacji określonych wymogów obejmujących w szczególności:

- utrzymanie wielogatunkowych lub wieloodmianowych sadów złożonych z drzew owocowych;
- odmian tradycyjnych jabłoni, gruszy, czereśni, wiśni lub śliw (nie mniej niż 4 odmiany lub gatunki);
- odpowiednie użytkowanie i pielęgnację tych sadów;
- ograniczenie stosowania środków ochrony roślin.

Zobowiązania podejmowane są na okres 5 lat.

Kto może otrzymać wsparcie

Beneficjent, który posiada gospodarstwo rolne położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o powierzchni użytków rolnych nie mniejszej niż 1 ha.

Jakie wsparcie można otrzymać

Płatność roczna w formie zryczałtowanej - według stawki wyliczonej na podstawie utraconych dochodów i dodatkowo poniesionych kosztów wynikających z realizacji tego zobowiązania.

Stawka płatności: 2117 zł/ha.

Do płatności kwalifikują się działki rolne nie mniejsze niż 0,1 ha.

Pomoc przyznawana jest do wieloodmianowych lub wielogatunkowych sadów złożonych z drzew owocowych odmian tradycyjnych; lista odmian i szczegółowe parametry sadów uprawnionych do wsparcia określone będą w przepisach krajowych. Zakaz stosowania środków ochrony roślin nie dotyczy środków dopuszczonych do stosowania w rolnictwie ekologicznym.

Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie

Interwencja polega na zachowaniu tradycyjnych i rzadkich w uprawach gatunków roślin rolniczych, warzywnych i zielarskich, a także dawnych odmian oraz miejscowych populacji i ekotypów uprawianych na terenie Polski, skutkiem czego będzie zwiększenie bioróżnorodności na terenach wiejskich.

W ramach interwencji promowane są działania dotyczące:

- uprawy rzadkich gatunków lub odmian roślin (wariant 1),
- wytwarzania materiału siewnego rzadkich gatunków lub odmian roślin (wariant 2).

Wsparciem będą objęte: uprawa (wariant 1) lub wytwarzanie materiału siewnego roślin (wariant 2) zagrożonych erozją genetyczną:

- odmian regionalnych lub amatorskich zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze;
- odmian marginalnych gatunków roślin rolniczych zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze lub Wspólnym katalogu odmian roślin rolniczych, których powierzchnia plantacji nasiennych w Polsce w trzech latach poprzedzających rok podjęcia zobowiązania nie przekracza 50 ha, określonych w przepisach krajowych;
- obecnie rzadko uprawianych roślin rolniczych i warzywnych, określonych w przepisach krajowych, oraz
- roślin zielarskich, które są rzadko uprawiane w Polsce lub występują w siedliskach naturalnych, dla których istnieje potrzeba wprowadzenia do uprawy celem zmniejszenia presji na naturalne zbiorowiska roślinne, określonych w przepisach krajowych (wariant 1).

Powierzchnia uprawy danego gatunku lub odmiany w ramach wariantów 1 i 2 nie może być łącznie większa niż 5 ha.

Zobowiązanie w ramach interwencji podejmowane jest na 5 lat.

Kto może otrzymać wsparcie

Beneficjent, który posiada gospodarstwo rolne położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej o powierzchni użytków rolnych nie mniejszej niż 1 ha.

Jakie wsparcie można otrzymać

Płatność roczna w formie zryczałtowanej - według stawki wyliczonej na podstawie utraconych dochodów i dodatkowo poniesionych kosztów wynikających z realizacji tego zobowiązania.

Stawka płatności:

Wariant 1. Uprawa rzadkich gatunków lub odmian roślin - 1411 zł/ha;

Wariant 2. Wytwarzanie materiału siewnego rzadkich gatunków lub odmian roślin - 1619 zł/ha.

Do płatności kwalifikują się działki rolne nie mniejsze niż 0,1 ha.

Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie

Celem interwencji jest zachowanie i gospodarcze wykorzystanie zasobów genetycznych zwierząt, hodowla zwierząt gospodarskich ras zachowawczych: krów, koni, owiec, świń i kóz. Dla przyszłości hodowli zwierząt i zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego niezbędne jest zachowanie różnorodności genetycznej zwierząt gospodarskich.

Zobowiązania podejmowane są na okres 5 lat.

Kto może otrzymać wsparcie

Beneficjent, który posiada gospodarstwo rolne oraz zwierzęta: krowy, konie, owce, świnie lub kozy, wpisane do odpowiedniej księgi hodowlanej, objęte programem ochrony zasobów genetycznych i realizuje wymogi tego programu.

Płatność przyznawana jest do następujących ras:

- 1) Bydło (wsparcie do samic i samców) - polskie czerwone, biało-żółte, polskie czerwono-białe, polskie czarno-białe;
- 2) Konie (wsparcie do samic i samców) - koniki polskie, huculskie, małopolskie, śląskie, wielkopolskie, zimnokrwiste (w typie sokólskim i sztumskim);
- 3) Owce (wsparcie do samic; stawka płatności uwzględnia utrzymanie samców) – wrzosówka, świniarka, olkuska, polska owca górska odmiany barwnej, merynos odmiany barwnej, uhruska;

wielkopolska, żelaźnieńska, korideil, kamieniecka, pomorska, cakiel podhalański, merynos polski w starym typie, czarnogłówka, owca pogórza, polska owca górską i biaogłowa owca mięsna;

- 4) Świnie (wsparcie do samic i samców) – puławska, złotnicka biała, złotnicka pstra;
- 5) Kozy (wsparcie do samic; stawka płatności uwzględnia utrzymanie samców) - koza karpacka, koza kazimierzowska i koza sandomierska.

Jakie wsparcie można otrzymać

Płatność roczna w formie zryczałtowanej - według stawki wyliczonej na podstawie utraconych dochodów i dodatkowo poniesionych kosztów wynikających z realizacji tego zobowiązania.

Stawka płatności:

- Zachowanie lokalnych ras bydła – użytkowanie mleczne – 2738 zł/szt.
- Zachowanie lokalnych ras bydła – użytkowanie mięsne – 1752 zł/szt.
- W ramach ww. wariantów przewiduje się dodatkową płatność w wysokości 15131 zł/szt. rekompensującą koszty udostępnienia samców w celu pozyskania nasienia (płatność przyznawana jest jednorazowo do danej sztuki).
- Zachowanie lokalnych ras koni - samice (konie małopolskie i wielkopolskie) - 2669 zł/szt.
- Zachowanie lokalnych ras koni - samce (konie małopolskie i wielkopolskie) - 5925 zł/szt.
- Zachowanie lokalnych ras koni - samice (konie śląskie) - 2461 zł/szt.
- Zachowanie lokalnych ras koni - samce (konie śląskie) - 5275 zł/szt.)
- Zachowanie lokalnych ras koni – samice (koniki polskie i huculskie) - 2395 zł/szt.
- Zachowanie lokalnych ras koni – samce (koniki polskie i huculskie) - 5130 zł/szt.
- Zachowanie lokalnych ras koni – samice (konie zimnokrwiste w typie sztumskim i sokólskim) - 2185 zł/szt.
- Zachowanie lokalnych ras koni – samce (konie zimnokrwiste w typie sztumskim i sokólskim) - 2513 zł/szt.
- Zachowanie lokalnych ras owiec - 500 zł/szt.
- Zachowanie lokalnych ras świń - 1335 zł/szt.
- Zachowanie lokalnych ras kóz - 953 zł/szt.

Bioróżnorodność na gruntach ornych

Celem interwencji jest wzbogacenie bioróżnorodności i krajobrazu wiejskiego oraz zapewnienie miejsca bytowania oraz bazy pokarmowej dla organizmów pożytecznych, w tym owadów zapylających i ptaków krajobrazu rolniczego.

Interwencja polega na zakładaniu na gruntach ornych i utrzymaniu:

- śródpolnych, wieloletnich pasów kwiatnych, stanowiących jednocześnie korytarze ekologiczne i ostoje dla wielu gatunków zwierząt (wariant 1);
- ogródków bioróżnorodności w celu zwiększania bioróżnorodności na terenach wiejskich (wariant 2).

W ramach zobowiązania beneficjent realizuje wymogi związane przede wszystkim z:

- 1) w ramach wariantu 1. : wysiewem na gruntach ornych mieszanek wielogatunkowych (min. 10 gatunków) w formie pasów o szerokości od 3 do 9 m i powierzchni co najmniej 0,1 ha, a następnie utrzymaniem wieloletnich pasów kwiatnych (Wieloletnie pasy kwietne);

2) w ramach wariantu 2.: uprawą minimum 20 gatunków roślin przewidzianych do wsparcia w ramach wariantu 1. Interwencji Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie oraz roślin zielarskich i warzywnych określonych w przepisach krajowych oraz materiałów pozyskanych z kolekcji banków genów na powierzchni od 0,1 do 0,5 ha.

Zobowiązanie w ramach interwencji podejmowane jest na 5 lat.

Kto może otrzymać wsparcie

Beneficjent, który posiada gospodarstwo rolne położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o powierzchni użytków rolnych nie mniejszej niż 1 ha.

Jakie wsparcie można otrzymać

Płatność roczna w formie ryczałtowanej - według stawki wyliczonej na podstawie utraconych dochodów i dodatkowych kosztów, przyznawana do powierzchni gruntu objętego zobowiązaniem.

Stawki płatności:

Wariant 1. Wieloletnie pasy kwietne – 3 501 zł/ha.

Wariant 2. Ogródki bioróżnorodności – 2 342 zł/ha.

W interwencji w ramach wariantu 1. Wieloletnie pasy kwietne mogą uczestniczyć gospodarstwa o określonym procentowym udziale powierzchni gruntów ornych w powierzchni wszystkich użytków rolnych w gospodarstwie.

Do płatności kwalifikują się działki rolne o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne PROW 2014-2020 – zobowiązania kontynuacyjne

Zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne podjęte przed rokiem 2023 w ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego PROW 2014-2020 są kontynuowane zgodnie z dotychczasowymi zasadami. W przypadku Pakietu 2. Ochrona gleb i wód (wariant 2.1 Międzyplony) rolnicy będą zobowiązani do dostosowania realizowanych zobowiązań do ram prawnych nowego okresu programowania w związku z nową normą DKR 6 dotyczącą minimalnej pokrywy glebowej. Jednakże w przypadku, gdy nie zaakceptują takiego dostosowania będą mogli oni zrezygnować z kontynuacji realizacji zobowiązania, a zwrot płatności nie będzie wymagany.

Premie z tytułu zalesień i zadrzewień oraz systemów rolno-leśnych

Pomoc jest przyznawana na utrzymanie i pielęgnację zalesień, zadrzewień i systemów rolno-leśnych, założonych w ramach Planu Strategicznego WPR lub zadrzewień utworzonych w 2022 r. w ramach PROW na 2014-2020.

Kto może otrzymać wsparcie

Właściciele gruntów, którzy realizują zobowiązania, dotyczące utrzymania i pielęgnacji zalesień, zadrzewień śródpolnych lub systemów rolno-leśnych.

Jakie wsparcie można otrzymać

Pomoc w formie ryczałtu obejmuje:

- 5 letnią premię pielęgnacyjną do zalesionych gruntów rolnych oraz gruntów zalesionych w wyniku sukcesji naturalnej, w wysokości od ok. 900 do 1 500 zł/ha rocznie - stawki zróżnicowane zostały w zależności od nachylenia terenu oraz wykorzystania sukcesji naturalnej;
- 5 letnią premię do zadrzewionych gruntów, w wysokości 2 494 zł/ha rocznie;
- 5 letnią premię do gruntów objętych systemami rolno-leśnymi, w wysokości 300 zł/ha rocznie;

- premię zalesieniową – wypłacaną przez 5 lat do gruntów zalesionych w wyniku sukcesji naturalnej oraz przez 12 lat dla zalesionych gruntów rolnych, w wysokości 1 438 zł/ha rocznie.

Zobowiązania zalesieniowe z PROW 2004-2006, PROW 2007-2013, PROW 2014-2020

Pomoc jest przyznawana z tytułu realizacji zobowiązań podjętych w ramach:

- PROW 2004-2006 dotyczących utrzymania zalesienia przez co najmniej 20 lat od pierwszej wypłaty środków;
- PROW 2007-2013 dotyczących utrzymania zalesienia przez co najmniej 15 lat od pierwszej wypłaty środków;
- PROW 2014-2020 dotyczących utrzymania zalesienia przez co najmniej 12 lat od pierwszej wypłaty środków oraz jego pielęgnacji przez 5 lat zgodnie z wymogami planu zalesienia.

Kto może otrzymać wsparcie

Zgodnie z warunkami określonymi w ramach PROW 2004-2006, 2007-2013 i 2014-2020 premie pielęgnacyjne i zalesieniowe przysługują beneficjentom kontynuującym podjęte zobowiązania zalesieniowe.

Jakie wsparcie można otrzymać

Pomoc obejmuje:

- premię zalesieniową (beneficjenci PROW 2004-2006, 2007-2013 i 2014-2020) do zalesionych gruntów, która rekompensuje utracony dochód z działalności rolniczej;
- premię pielęgnacyjną (beneficjenci PROW 2014-2020), która rekompensuje poniesione dodatkowe koszty prac pielęgnacyjnych w nowo założonych uprawach leśnych oraz na gruntach zalesionych w wyniku sukcesji naturalnej.

Rolnictwo ekologiczne

Celem interwencji jest wspieranie dobrowolnych zobowiązań rolników, którzy podejmują się utrzymać lub przejść na praktyki i metody rolnictwa ekologicznego określone w prawodawstwie unijnym i krajowym. Wsparciem w ramach interwencji objęte są powierzchnie w ramach następujących grup upraw: rolnicze, warzywne, zielarskie, sadownicze podstawowe, jagodowe, sadownicze ekstensywne, paszowe oraz TUZ, prowadzone zgodnie z zasadami rolnictwa ekologicznego.

Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi o powierzchni UR nie większej niż 10 ha mogą otrzymać wsparcie w ramach interwencji na uproszczonych zasadach - płatność do hektara w jednakowej wysokości niezależnie od grupy upraw.

W ramach interwencji rolnicy mogą również otrzymać do każdego hektara zgłoszonego do płatności ekologicznych dodatkową premię za prowadzenie zrównoważonej produkcji roślinno-zwierzęcej.

Warunki kwalifikowalności:

- posiadanie gospodarstwa rolnego położonego na terytorium RP, o powierzchni użytków rolnych nie mniejszej niż 1 ha; obszar kwalifikowany – użytki rolne (grunty orne, trwałe użytki zielone, uprawy trwałe – sadownicze);
- działka deklarowana do wsparcia o min. powierzchni 0,1 ha;
- prowadzenie produkcji rolnej z przepisami określonymi m.in. w rozporządzeniu PE i Rady (UE) 2018/848 oraz w ustawie o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej.

Wymagania w ramach interwencji:

- obowiązek produkcji ekologicznej i odpowiednie przeznaczenie zbioru;
- uprawa gatunków roślin określonych na poziomie przepisów krajowych;

- posiadanie zwierząt – w przypadku płatności do upraw paszowych na gruntach ornych oraz do trwałych użytków zielonych;
- posiadanie zwierząt w obsadzie 0,5-1,5 DJP na każdy hektar UR – w przypadku premii za prowadzenie zrównoważonej produkcji roślinno-zwierzęcej;
- zachowanie trwałych użytków zielonych (nie dotyczy pakietu Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi w przypadku TUZ innych niż cenne przyrodniczo);
- posiadanie planu działalności ekologicznej;
- w przypadku podstawowych upraw sadowniczych, ekstensywnych upraw sadowniczych oraz upraw jagodowych:
 - uprawa gatunków w okresie owocowania, a w przypadku upraw niebędących w okresie owocowania - potwierdzenie, że do założenia tych upraw wykorzystano materiał nasadzeniowy odpowiedniej jakości;
 - utrzymanie minimalnej obsady dla poszczególnych gatunków roślin z tolerancją do 10%;
 - coroczne wykonywanie na plantacji zabiegów uprawowych i pielęgnacyjnych.

Wszystkie uprawy deklarowane do wsparcia finansowego w ramach interwencji podlegają kontroli jednostek certyfikujących.

Zobowiązania w ramach interwencji – Rolnictwo ekologiczne obejmują okres 5 lat.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnicy objęci nadzorem jednostki certyfikującej w ramach systemu kontroli i certyfikacji w rolnictwie ekologicznym.

Jakie wsparcie można otrzymać

Płatności ekologiczne są przyznawane do powierzchni (ha) upraw prowadzonych metodami ekologicznymi (tj. upraw w okresie konwersji lub upraw już ekologicznych).

Płatności do powierzchni upraw w okresie konwersji – w ramach 5-letniego zobowiązania, przysługują nie dłużej niż przez okres pierwszych 3 lat realizacji zobowiązania obejmującego przez te 3 lata uprawy w okresie konwersji.

W ramach interwencji stosowana będzie degresywność płatności, tj. płatności ekologiczne będą przyznawane w wysokości:

- 100% stawki podstawowej – za powierzchnię od 0,10 ha do 50 ha,
- 75% stawki podstawowej – za powierzchnię powyżej 50 ha do 100 ha,
- 60% stawki podstawowej – za powierzchnię powyżej 100 ha.

Szacowane stawki płatności:

Szacowane stawki płatności [zł/ha]				
	w okresie konwersji	po okresie konwersji	w okresie konwersji z premią	po okresie konwersji z premią
Uprawy rolnicze	1 697	1 571	2 270	2 144
Uprawy warzywne	3 021	2 391	3 594	2 964
Uprawy zielarskie	1 856		2 429	
Uprawy paszowe na GO	1 638	1 504	2 211	2 077
TUZ	1 043		1 616	
Podstawowe uprawy sadownicze	3 105	1 961	3 678	2 534
Uprawy jagodowe	2 495	2 213	3 068	2 786
Ekstensywne uprawy sadownicze	1 326		1 899	
Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi	1 640		2 213	
Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą	573		-	

Ograniczenia naturalne lub inne ograniczenia specyficzne dla obszaru

Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW)

Realizacja interwencji ma zrekompensować rolnikom wszystkie lub część dodatkowych kosztów oraz utraconych dochodów związanych z ograniczeniami dla produkcji rolnej na wyznaczonych obszarach górskich i innych obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (obszarach ONW), ułatwiając rolnikom kontynuowanie rolniczego użytkowania ziemi.

Wsparcie udzielane w ramach interwencji umożliwi zachowanie walorów krajobrazowych obszarów wiejskich oraz utrzymanie i promowanie zrównoważonych systemów działalności rolniczej na tych terenach.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik aktywny zawodowo, prowadzący działalność rolniczą na wyznaczonych obszarach ONW.

Warunki dostępu:

- beneficjent jest posiadaczem gospodarstwa rolnego położonego w granicach Rzeczypospolitej Polskiej i prowadzi działalność rolniczą na obszarach ONW;

- działki rolne, których dotyczy pomoc, są użytkowane jako użytki rolne;
- powierzchnia użytków rolnych należących do danego gospodarstwa rolnego, położonych w granicach ONW i wykorzystywanych do produkcji rolniczej, wynosi co najmniej 1 ha.

Jakie wsparcie można otrzymać

Płatność ryczałtowa, jednoroczna, do hektara użytków rolnych położonych na obszarach ONW. Stawki płatności zostały ustalone oddzielnie dla różnych typów i stref obszarów ONW oraz w zależności od systemu rolniczego dla ONW typ górski i ONW typ specyficzny i tzw. podgórskich.

Stawki płatności ONW:

ONW z ograniczeniami naturalnymi:

- strefa I - 179 zł/ha/rok,
- strefa II - 264 zł/ha/rok.

ONW typ specyficzny:

- strefa I - 179 zł/ha/rok,
- strefa II - 264 zł/ha/rok,
- strefa II tzw. podgórskie - 550 zł/ha UR/rok - dotyczy gospodarstw z obsadą zwierząt trawożernych na poziomie co najmniej 0,5 DJP/ha UR (obsada liczona na UR w całym gospodarstwie), które spełniają warunek „co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych znajduje się powyżej 350 m n.p.m.

ONW typ górski:

- 450 zł/ha/rok,
- 750 zł/ha UR/rok - dotyczy gospodarstw z obsadą zwierząt trawożernych na poziomie co najmniej 0,5 DJP/ha UR (obsada liczona na UR w całym gospodarstwie).

Ponadto, płatności ONW podlegają degresywności na poziomie gospodarstwa, w zależności od łącznej powierzchni działek rolnych lub ich części objętych pomocą. Płatność jest przyznawana w zależności od powierzchni obszarów ONW w gospodarstwie, w wysokości:

- do 25 ha - 100% płatności,
- 25,01 - 50 ha - 50% płatności,
- 50,01 - 75 ha - 25% płatności.

W przypadku spółdzielni, zaproponowane limity będą miały zastosowanie odrębnie dla każdego z członków spółdzielni, którzy wnieśli wkład gruntowy do spółdzielni.

Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (dotacje)

Celem interwencji jest zwiększenie zorientowania na rynek i konkurencyjności gospodarstw poprzez:

- a) racjonalizację technologii produkcji;
- b) wprowadzenie nowoczesnych, w tym cyfrowych, technologii lub innowacji;
- c) zmianę profilu produkcji;
- d) poprawę jakości produkcji;
- e) zwiększenie wartości dodanej produktu.

W ramach interwencji możliwa będzie realizacja operacji w czterech obszarach:

Obszar A Operacje dotyczące produkcji zwierzęcej polegające na:

- stosowaniu rozwiązań rolnictwa precyzyjnego w budynkach lub budowlach służących do produkcji zwierzęcej.

Obszar B Operacje dotyczące produkcji ekologicznej w gospodarstwach prowadzących produkcję ekologiczną polegające na:

- budowie lub modernizacji budynków lub budowli służących do produkcji ekologicznej z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, w tym również w miarę możliwości ograniczających szkodliwy wpływ rolnictwa na środowisko, energooszczędnych, niskoemisyjnych (wraz z wyposażeniem tych obiektów). Operacje polegające na budowie lub modernizacji budynków lub budowli do utrzymywania zwierząt gospodarskich muszą zakładać wyłącznie bezwzględne utrzymanie zwierząt;
- stosowaniu rozwiązań rolnictwa precyzyjnego, w tym w budynkach lub budowlach służących do produkcji ekologicznej;
- zapewnieniu wybiegów oraz pastwisk dla zwierząt, w tym z wykorzystaniem innowacyjnych rozwiązań;
- zwiększaniu dochodowości produkcji poprzez bezpieczne dla konsumenta i efektywne przedłużanie trwałości produktów, przechowywalność oraz lepsze przygotowanie do sprzedaży (w tym bezpośredniej), w tym operacje polegające na budowie lub modernizacji budynków lub budowli lub zakupie sprzętu do: przygotowywania, przechowywania, czyszczenia, sortowania, kalibrowania, konfekcjonowania produktów rolnych;
- zakupie lub leasingu, zakończonego przeniesieniem prawa własności, nowych maszyn, urządzeń, wyposażenia do ekologicznej produkcji rolnej;
- budowie albo zakupie elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej.

Pomoc w obszarze B dotyczy gospodarstw prowadzących produkcję ekologiczną na rynek, w przypadku których co najmniej 80% powierzchni/produkcji/zwierząt jest objęte tym systemem w dniu składania wniosku o przyznanie pomocy. Należy wykazywać sprzedaż produktów ekologicznych z gospodarstwa.

Obszar C Operacje dotyczące produkcji rolnej prowadzonej w gospodarstwie polegające na zwiększaniu dochodowości produkcji poprzez bezpieczne dla konsumenta i efektywne przedłużanie trwałości produktów, przechowywalność oraz lepsze przygotowanie do sprzedaży (w tym sprzedaży bezpośredniej), operacje polegające na budowie lub modernizacji budynków lub budowli lub zakupie

nowego sprzętu do: przygotowywania, przechowywania, czyszczenia, sortowania, kalibrowania, konfekcjonowania produktów rolnych.

Obszar D Operacje dotyczące produkcji roślinnej polegające na zakupie lub leasingu maszyn do zbioru.

W ramach interwencji wspierane będą inwestycje materialne lub niematerialne związane z ww. operacjami, mające bezpośredni związek z działalnością rolniczą prowadzoną w gospodarstwie, w tym dotyczące przechowywania, suszenia, magazynowania oraz przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży a także zapewnienia pasz dla zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie.

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa uprawnionego do otrzymania pomocy wynosi co najmniej 25 tys. euro i nie więcej niż 250 tys. euro.

Beneficjent interwencji „Rozwój małych gospodarstw” w ramach Planu nie może wnioskować o wsparcie w ramach opisywanej interwencji przed zrealizowaniem biznesplanu.

W przypadku produkcji zwierzęcej pomoc dotyczy wyłącznie produkcji w zakresie zwierząt gospodarskich.

Nie przewiduje się wsparcia gospodarstw w zakresie:

- chowu drobiu, chyba że produkcja jest ekologiczna albo operacja będzie polegała na zmianie sposobu chowu z konwencjonalnego na ekologiczny;
- zwierząt futerkowych, z wyjątkiem królika utrzymywanego w celu produkcji surowca mięsnego;
- sprzętu pszczelarskiego, maszyn i urządzeń wykorzystywanych na potrzeby gospodarki pasiecznej wspieranych w ramach interwencji w sektorze pszczelarskim.

Gospodarstwa spełniające warunki określone dla obszaru B nie mogą być wspierane w obszarze A, C lub D, jeżeli operacja dotyczy produkcji ekologicznej prowadzonej w tych gospodarstwach.

Inwestycja musi doprowadzić do wzrostu wartości dodanej brutto (GVA) w gospodarstwie, w szczególności w wyniku racjonalizacji technologii produkcji lub wprowadzenia innowacji, zmiany profilu produkcji, poprawy jakości produkcji lub zwiększenia wartości dodanej produktu, co najmniej o 10% w odniesieniu do roku bazowego w okresie 5 lat od dnia przyznania pomocy.

W obszarach A, C i D kryterium wyboru może dotyczyć inwestycji dotyczących systemów jakości żywności. W przypadku obszaru B kryterium wyboru może dotyczyć również bezpiecznego dla konsumenta i efektywne przedłużanie trwałości produktów, przechowalność oraz lepsze przygotowanie do sprzedaży.

Kto może otrzymać wsparcie

O pomoc może ubiegać się rolnik, który prowadzi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność rolniczą, z której uzyskuje roczny przychód ze sprzedaży w wysokości co najmniej 75 tys. zł (w przypadku obszarów A, C i D) albo 45 tys. zł (w przypadku obszaru B).

O pomoc w celu zrealizowania inwestycji zbiorowej może ubiegać się też grupa rolników, którą stanowi co najmniej trzech rolników.

Jakie wsparcie można otrzymać

Pomoc ma formę dotacji - refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji. Intensywność pomocy:

- 65% kosztów operacji kwalifikujących się do wsparcia w przypadku rolników, którzy mają nie więcej niż 40 lat lub realizują operację w gospodarstwie prowadzącym działalność ekologiczną;
- 45% tych kosztów w przypadku pozostałych operacji.

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne w ramach interwencji w okresie realizacji planu nie może przekroczyć:

- 1 mln zł - w przypadku operacji:

- w obszarze B - polegających na budowie lub modernizacji budynków lub budowli służących do produkcji ekologicznej z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, oraz
- w obszarze C - polegających na budowie lub modernizacji przechowalni.
- 300 tys. zł - w przypadku pozostałych operacji realizowanych w obszarach A, B, C i D.

W przypadku ubiegania się o pomoc w więcej niż jednym obszarze limity nie łączą się. Pomoc przyznaje się na operację o planowanej wysokości kosztów kwalifikujących się do wsparcia powyżej 50 tys. zł.

Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (Instrumenty finansowe)

W ramach interwencji mogą być realizowane wyłącznie takie operacje, które będą przyczyniały się do poprawy funkcjonowania gospodarstwa rolnego i jego zorientowania na rynek.

Celem interwencji jest zwiększenie konkurencyjności gospodarstw i zorientowania na rynek poprzez:

- a) racjonalizację technologii produkcji;
- b) wprowadzenie nowoczesnych, w tym cyfrowych, technologii lub innowacji;
- c) zmianę profilu produkcji;
- d) poprawę jakości produkcji;
- e) zakup gruntów (do 10% wartości kwoty kredytu, zaś w przypadku młodego rolnika – do 100% wartości kwoty kredytu).

Do wsparcia udzielanego w formie instrumentów finansowych w zakresie podstawowej produkcji rolnej kwalifikują się inwestycje materialne i niematerialne oraz kapitał obrotowy.

Operacje mogą dotyczyć wytwarzania produktów rolnych, żywnościowych jak i nieżywnościowych, przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie oraz sprzedaży bezpośredniej/dostaw bezpośrednich. W przypadku produkcji zwierzęcej pomoc dotyczy wyłącznie produkcji w zakresie zwierząt gospodarskich.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik prowadzący gospodarstwo rolne.

Jakie wsparcie można otrzymać

Gwarancję spłaty kredytu wraz z dotacjami na spłatę odsetek:

1. Rolnik prowadzący gospodarstwo rolne, którego wielkość ekonomiczna wynosi 25 tys. euro i więcej
 - gwarancja do 80% kwoty kapitału kredytu pozostającego do spłaty oraz do 50% dotacji na spłatę odsetek, w przypadku gdy inwestycja przyczynia się do ochrony środowiska i klimatu.
2. Rolnik prowadzący gospodarstwo rolne, którego wielkość ekonomiczna wynosi poniżej 25 tys. euro
 - gwarancja do 80% kwoty kapitału kredytu pozostającego do spłaty oraz do 50% dotacji na spłatę odsetek, a w przypadku gdy inwestycja przyczynia się do ochrony środowiska i klimatu – do 100% dotacji na spłatę odsetek.
3. Młody rolnik- gwarancja do 80% kwoty kapitału kredytu pozostającego do spłaty oraz do 100% dotacji na spłatę odsetek.

Dotacja na spłatę odsetek dotyczy kredytów objętych gwarancją.

Intensywność pomocy – do 65 % kosztów kwalifikowalnych.

Udzielenie gwarancji jest bezpłatne.

Infrastruktura na obszarach wiejskich oraz wdrożenie koncepcji inteligentnych wsi

Interwencja wspiera rozwój infrastruktury wiejskiej, przyczyniając się do poprawy warunków życia, a także wspiera infrastrukturę ukierunkowaną na poszanowanie środowiska i klimatu. W ramach interwencji przewiduje się dwa schematy:

Obszar A Inwestycje w zakresie systemów indywidualnego oczyszczania ścieków.

Obszar B Inteligentna wieś.

W ramach tego obszaru przewiduje się realizację wdrożenia wybranych elementów koncepcji inteligentnych wsi obejmujących inwestycyjne infrastrukturalne, które w sposób oddolny, kompleksowy i innowacyjny pozwolą na rozwiązanie konkretnego oraz istotnego problemu zaznaczającego się na danym terenie, a odnoszącego się np. do poprawy jakości życia ludności, ograniczenia niekorzystnych trendów demograficznych, podniesienia jakości usług publicznych, poszanowania środowiska przyrodniczego, zwiększenia zatrudnienia oraz włączenia cyfrowego. W szczególności planuje się wsparcie działań odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby społeczności lokalnych i angażujących ich zasoby lokalne.

Pomoc może być przyznana jeśli:

- w obszarze A: operacja realizowana jest w miejscowościach położonych poza aglomeracjami zdefiniowanymi w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- w obszarze B: przygotowana koncepcja inteligentnej wsi jest spójna z koncepcją określoną w interwencji LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS); zawiera elementy dla którego inwestorem może być gmina lub związek międzygminny.

Kryteria wyboru w ramach obszaru A będą dotyczyć:

- operacji realizowanych na obszarach uboższych oraz charakteryzujące się wysokim wskaźnikiem bezrobocia,
- wskaźnika zwodociągowania,
- wskaźnika skanalizowania,

Kryteria wyboru w ramach obszaru B będą dotyczyć:

- oddziaływania zrealizowanego projektu na rozwój miejscowości,
- zastosowania komponentów cyfrowych,
- określenia dalszego funkcjonowania projektu, w tym dodatkowe źródła finansowania,
- kompleksowości i dojrzałości proponowanych rozwiązań,
- innowacyjności,
- wskazania wymiaru ekonomicznego projektu.

Kto może otrzymać wsparcie

Gmina lub związek międzygminny.

Jakie wsparcie można otrzymać

Intensywność pomocy wynosi do 75% (i nie mniej niż 30%) kosztów kwalifikowalnych operacji.

W obszarze A wysokość pomocy nie może przekroczyć 1,5 mln zł na obszar gminy w okresie realizacji Programu.

W obszarze B wysokość pomocy nie może przekroczyć 10 mln zł, a pomoc przyznaje się na operację o planowanej wysokości kosztów kwalifikujących się do wsparcia powyżej 1,5 mln zł.

Zalesianie gruntów rolnych

Interwencja ma na celu zwiększanie obszarów leśnych poprzez wsparcie zalesiania gruntów ornych niskich klas bonitacji lub wyłączonych z produkcji rolnej.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik będący właścicielem gruntu.

Jednostki samorządu terytorialnego - będące właścicielami gruntów rolnych.

Jakie wsparcie można otrzymać

Wsparcie na zalesienie przyznawane jest jednorazowo za wykonanie zalesienia gruntów rolnych lub innych niż rolne lub dolesianie na terenach pokrytych częściowo samosiewem. Dodatkowo przyznawane jest wsparcie na ochronę nasadzeń przed zniszczeniami.

Stawki zróżnicowane są w zależności od ukształtowania terenu oraz rodzaju materiału użytego do zabezpieczenia drzewek przed zniszczeniami i wynoszą od ok. 16 000 do 21 000 zł/ha.

Tworzenie zadrzewień śródpolnych

Interwencja polegająca na założeniu zadrzewień śródpolnych na gruntach ornych.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik będący właścicielem gruntu.

Jednostki samorządu terytorialnego - będące właścicielami gruntów rolnych.

Jakie wsparcie można otrzymać

Pomoc na tworzenie zadrzewień śródpolnych ma formę ryczałtu wypłacanego jednorazowo za jego założenie.

Stawki zróżnicowane są w zależności od ukształtowania terenu oraz rodzaju materiału użytego do zabezpieczenia drzewek przed zniszczeniem i wynoszą od ok. 10 000 do 18 000 zł/ha.

Zakładanie systemów rolno-leśnych

Interwencja polega na założeniu systemu rolno-leśnego, pozwala na użytkowanie gruntu rolnego, na którym drzewa lub krzewy są zintegrowane z uprawą rolną na tym samym obszarze.

Pomoc przyznawana jest na zakładanie systemów rolno-leśnych na gruntach ornych lub TUZ, z wyłączeniem TUZ na Naturze 2000.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik będący właścicielem gruntu.

Jakie wsparcie można otrzymać

Wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych jest przyznawane w formie ryczałtu, jednorazowo za jego założenie.

Stawki są zróżnicowane w zależności od ukształtowania terenu oraz rodzaju materiału użytego do zabezpieczenia drzewek i wynoszą od ok. 3 000 do 7 000 zł/ha.

Zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych

Pomoc przyznawana jest na inwestycje mające na celu zróżnicowanie struktury drzewostanu poprzez wprowadzenie II piętra, podszytu, dolesianie luk, tworzenie remiz leśnych i stref ekotonowych oraz cięcia pielęgnacyjne wzmacniające stabilność drzewostanów młodszych klas wieku.

Kto może otrzymać wsparcie

Wsparcie mogą otrzymać właściciele lasów prywatnych lub ich stowarzyszenia, lub wspólnoty gruntowe.

Jakie wsparcie można otrzymać

Wsparcie na inwestycję jest przyznawane w formie ryczałtu, jednorazowo za jej wykonanie.

Stawki zróżnicowane są w zależności od ukształtowania terenu oraz rodzaju materiału użytego do zabezpieczenia drzewek przed zniszczeniami i wynoszą:

- od ok. 8 000 do 22 000 zł/ha - w przypadku inwestycji polegających na wprowadzaniu podsadzeń mających na celu zwiększenie różnorodności biologicznej istniejących lasów wraz z ochroną nasadzeń przed zniszczeniem;
- od ok. 1 500 do 2 300 zł/ha - w przypadku cięć pielęgnacyjnych zwiększających odporność i zdrowotność drzewostanów.

Inwestycje poprawiające dobrostan bydła i świń

Wsparcie będzie udzielane rolnikom na realizację inwestycji w zakresie dobrostanu zwierząt, które wykraczają ponad odpowiednie minimalne normy wynikające z powszechnie obowiązującego prawa oraz powszechnie stosowanych praktyk.

Pomoc polega na dofinansowaniu inwestycji mających na celu m.in.:

- zapewnienie bydłu dostępu do środowiska zewnętrznego, w tym poprzez:
- budowę lub przebudowę wybiegów;
- przygotowanie wyposażenia pastwisk umożliwiających bezwiewiowy wypas;
- zwiększenie swobody ruchu dla lochy i prosiąt poprzez budowę lub przebudowę lub zakup i montaż pojedynczych lub grupowych kojców dla loch w okresie porodu i odchowu prosiąt ssących;
- stworzenie odpowiedniego mikroklimatu w budynkach inwentarskich, w których utrzymywane jest bydło albo świny oraz poprawa higieny bydła, w tym poprzez:
- zakup i montaż zautomatyzowanych instalacji poprawiających mikroklimat w budynkach inwentarskich;
- zakup systemów zarządzania stadem, akcelerometrów z oprogramowaniem do zarządzania zdrowiem i dobrostanem krów w stadzie, zakup czujników mierzących co najmniej LKS, białko, tłuszcz w trakcie doju;
- zakup autonomicznych, samobieżnych urządzeń do czyszczenia podłóg;
- zakup i montaż automatycznych czochradł.

Kryteria wyboru będą dotyczyć w szczególności:

- wielkości stada,
- rodzaju inwestycji,
- prowadzenia produkcji ekologicznej,
- zastosowania rozwiązań cyfrowych w zakresie dobrostanu zwierząt,
- zastosowania technologii oszczędzających wodę, zastosowanie technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii albo zastosowanie technologii wraz z zasilaniem z pochodzącym z odnawialnych źródeł energii.

Dodatkowo dla operacji dotyczących dobrostanu bydła przewiduje się preferencje w zakresie wykorzystania pastwisk.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik, prowadzący chów lub hodowlę świń lub bydła.

Jakie wsparcie można otrzymać

W okresie programowania maksymalna wysokość pomocy udzielonej beneficjentowi i na jedno gospodarstwo nie może przekroczyć 150 tys. zł.

Intensywność pomocy: do 65% kosztów kwalifikowalnych operacji.

Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej

Celem interwencji jest zmniejszenie presji działalności rolniczej na środowisko, poprzez wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych, właściwe zagospodarowanie odpadów i produktów ubocznych z rolnictwa oraz poprawę efektywności energetycznej.

Inwestycje w instalacje wytwarzające energię będą służyć wyłącznie zaspokojeniu potrzeb własnych beneficjenta w zakresie energii, a zdolności produkcyjne tych instalacji nie przekroczą ekwiwalentu łącznego średniego rocznego zużycia energii termicznej i elektrycznej w danym gospodarstwie rolnym.

Pomoc może zostać przyznana po skorzystaniu z usługi doradczej w zakresie OZE oraz poprawy efektywności energetycznej.

Interwencja wspiera inwestycje materialne lub niematerialne w szczególności dotyczące budowy lub zakupu:

- nowych urządzeń do produkcji energii z biogazu rolniczego (elektryczna lub ciepło lub paliwo gazowe) do 50 kW lub instalacji produkujących energię z promieniowania słonecznego do 50 kW wraz z magazynami energii i systemami zarządzania energią lub z pompą ciepła - o ile będzie stanowiła integralną część instalacji produkującej energię z promieniowania słonecznego, koszty montażu instalacji ww. urządzeń do produkcji energii (obszar A);
- systemów poprawiających efektywność energetyczną budynków gospodarskich służących produkcji rolnej takich jak budowa, przebudowa lub zakup kotłów na biomasę, systemów odzyskiwania ciepła (np.: z mleka, z budynków inwentarskich, ściółki, gnojowicy), przeszkleń dachowych, oświetlenie LED, a także termomodernizacja budynków gospodarskich służących do produkcji rolnej (obszar B).

Kryteria wyboru mogą w szczególności dotyczyć:

- odbycia szkolenia w zakresie efektywności energetycznej gospodarstwa rolnego lub zobowiązanie się do jego odbycia w terminie roku od dnia ostatecznej płatności.

W przypadku:

a) biogazowni rolniczych:

- wielkości pogłównia w gospodarstwie w DJP,
- stopnia wykorzystania nawozów naturalnych pochodzących z gospodarstwa,

b) systemów poprawiających efektywność energetyczną budynków gospodarskich służących produkcji rolnej oraz budowy instalacji produkujących energię z promieniowania słonecznego wraz z pompami ciepła, magazynami energii i inteligentnymi systemami zarządzania energią:

- sprawność urządzeń;
- prowadzenia produkcji ekologicznej (zgodnie z ustawą z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym);
- gospodarstw znajdujących się na obszarach, o których mowa w art. 6 ust.1 pkt 1-5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody wraz z otulinami tych form ochrony przyrody;
- gospodarstw, w których prowadzona jest produkcja zwierzęca;

- gospodarstw nieposiadających instalacji do produkcji energii z promieniowania słonecznego dofinansowanej ze środków PROW 2014-2020 (w przypadku inwestycji w instalacje produkujące energię z promieniowania słonecznego wraz z pompami ciepła, magazynami energii i systemami zarządzania energią).

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik.

Jakie wsparcie można otrzymać

W okresie programowania maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi nie może przekroczyć:

- 1 500 000 zł – obszar A, przy czym na inwestycje związane z produkcją energii z promieniowania słonecznego nie może przekroczyć 200 000 zł;
- 200 000 zł – obszar B.

Rolnik może skorzystać zarówno z obszaru A lub B. Maksymalna kwota pomocy łącznie na oba obszary nie może przekroczyć 1 700 000 zł.

Intensywność pomocy wynosi do 65% kosztów kwalifikowalnych operacji.

Inwestycje zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF

Interwencja ma na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się afrykańskiego pomoru świń.

Wsparcie można uzyskać na inwestycje dotyczące bioasekuracji, w tym wykonanie ogrodzenia chlewni i zakup urządzeń służących bioasekuracji.

Pomocą mogą być objęte w szczególności inwestycje związane z:

- budową, przebudową, remontem budynków lub budowli służących bioasekuracji, takich jak np.: niecki dezynfekcyjne, magazyny do przechowywania słomy dla świń;
- wykonaniem ogrodzenia spełniającego warunki bioasekuracji, które będzie posiadać zamykane bramy wjazdowe i furtki;
- zakupem urządzeń służących bioasekuracji, takich jak np.: brama, kurtyna lub tunel;
- zakupem i posadowieniem silosu na paszę gotową do bezpośredniego spożycia przez świnię;
- wykonaniem inwestycji umożliwiającej utrzymywanie świń w gospodarstwie rolnym w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach, mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne.

Pomoc może być przyznana w przypadku, gdy realizacja inwestycji jest uzasadniona wielkością produkcji w gospodarstwie, adekwatna do panujących w nim warunków gospodarowania oraz racjonalna pod względem kosztów.

O wsparcie może się ubiegać gospodarstwo, w którym minimalna średnioroczna liczba świń w stadzie wynosi co najmniej 50 sztuk zarejestrowanych na terenie nieruchomości, na której będzie realizowana inwestycja.

W przypadku prowadzenia chowu lub hodowli ras rodzimych: puławska, złotnicka biała, złotnicka pstra, objętych programami ochrony zasobów genetycznych lub świń czystych ras wpisanych do ksiąg hodowlanych i uczestniczących w realizacji programów hodowlanych zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zarejestrowanych na terenie nieruchomości, na której będzie realizowana inwestycja - warunek dotyczący liczby świń w stadzie nie obowiązuje.

Kryteria wyboru w szczególności dotyczą:

- wielkości stada,
- rodzaju inwestycji,

- realizacji operacji przez rolnika utrzymującego świnie ras rodzimych objętych programami ochrony zasobów genetycznych lub czystych ras wpisanych do ksiąg hodowlanych i uczestniczących w realizacji programów hodowlanych zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik, prowadzący chów lub hodowlę świń.

Jakie wsparcie można otrzymać

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej beneficjentowi w ramach tego instrumentu wsparcia, w okresie realizacji PS WPR 2023-2027, nie może przekroczyć 100 000 zł.

Intensywność pomocy: do 80 % kosztów kwalifikowalnych operacji lub do 80% ustalonych stawek.

Koszty jednostkowe wynoszą za wykonanie:

- metra bieżącego ogrodzenia – 270 zł,
- bramy – 2 480 zł,
- furtki – 840 zł.

Koszty jednostkowe będą aktualizowane w przypadku zmian poziomu kosztów uwzględnianych przy ich szacowaniu, w tym związanych ze wskaźnikiem inflacji.

Pomoc przyznaje się na operację o planowanej wysokości kosztów kwalifikowalnych powyżej 20 000 zł.

Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu

Celem interwencji jest ochrona zasobów naturalnych oraz klimatu poprzez wsparcie inwestycyjne. Ułatwi to gospodarstwom rolnym spełnianie warunków technicznych pozwalających na ograniczenie presji rolnictwa na środowisko naturalne.

Pomoc polega na dofinansowaniu inwestycji mających na celu m.in. ograniczenie zużycia środków ochrony roślin lub nawozów, ograniczenie emisji zanieczyszczeń, w tym gazów cieplarnianych, amoniaku i odorów, zwiększenie sekwestracji oraz bioróżnorodności gleby przez właściwe użytkowanie gruntami, adaptację do zmian klimatu, w tym poprawę gospodarowania wodą w gospodarstwie.

Inwestycja musi być uzasadniona wielkością produkcji prowadzonej w gospodarstwie, adekwatna do panujących w nim warunków gospodarowania oraz racjonalna pod względem kosztów.

Inwestycje w zakresie gospodarowania wodą muszą być zgodne z przepisami ustawy Prawo wodne.

Inwestycje nie mogą negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000.

Wsparcie na operacje wspólne może zostać przyznane wyłącznie na nowe maszyny lub urządzenia.

W ramach interwencji wspierane będą inwestycje materialne lub niematerialne mające na celu:

1. ograniczenie zużycia środków ochrony roślin lub nawozów, w tym poprzez:

- zakup nowych maszyn lub urządzeń m.in. do:
 - precyzyjnego i redukującego zużycie stosowania środków ochrony roślin (*np. opryskiwacze sensorowe, czy recyrkulacyjne*);
 - niskoemisyjnej aplikacji nawozów (*np. dogłębowa aplikacja, aplikacja nawozów z wykorzystaniem rozwiązań cyfrowych*);
 - mechanicznej lub biologicznej walki z chwastami lub szkodnikami (*np. pielniki, urządzenia do mechanicznego niszczenia szkodników*);

- przygotowanie miejsc do mycia opryskiwaczy lub utylizowania resztek cieczy użytkowej.

2. ograniczenie emisji zanieczyszczeń, w tym gazów cieplarnianych i odorów, w tym poprzez:

- wyposażenie gospodarstw w płyty, zbiorniki lub urządzenia do przechowywania nawozów naturalnych lub kiszzonek;
- zakup lub montaż systemów oczyszczania powietrza z budynków inwentarskich;
- niskoemisyjne utrzymanie zwierząt gospodarskich, z wyłączeniem bydła i świń (np. systemy zarządzania stadem, roboty do czyszczenia podólg).

3. poprawę gospodarowania wodą, w tym:

- budowę, zakup lub instalację elementów infrastruktury technicznej niezbędnych do pozyskiwania, magazynowania w zamkniętych zbiornikach oraz zagospodarowania wody deszczowej;
- budowę lub zakup instalacji do powtórnego obiegu wody lub oszczędnego gospodarowania wodą.

4. zwiększenie sekwestracji oraz bioróżnorodności gleby przez właściwe użytkowanie gruntami, w tym:

- zakup nowych maszyn lub urządzeń do uprawy gleby pasowej lub bezorkowej - bezpłużnej (np. agregat do uprawy pasowej, gruber, kultywator dłutowy);
- zakup nowych maszyn lub urządzeń do ochrony gleby (np. ściółkowania, siewniki do poplonów);
- zakup nowych maszyn lub urządzeń przeznaczonych do utrzymania zadrzewień śródpolnych, systemów rolno-leśnych oraz trwałych użytków zielonych, w tym służących do uprawy, pielęgnacji lub zbioru biomasy z trwałych użytków zielonych.

5. adaptację do zmian klimatu oraz ograniczenie oddziaływania niekorzystnych warunków pogodowych, w tym poprzez:

- budowę lub zakup elementów infrastruktury technicznej pod kątem adaptacji do niekorzystnych warunków pogodowych, w tym:
 - wodopoje dla zwierząt, z wyłączeniem bydła i świń;
 - instalacje poprawiające wentylację lub obniżające temperaturę w budynkach inwentarskich z wyłączeniem budynków dla bydła i świń;
 - siatki przeciwgradowe;
 - systemy wspomaganie decyzji.

Kryteria wyboru mogą w szczególności obejmować:

- skalę lub rodzaj produkcji prowadzonej w gospodarstwie rolnym;
- zastosowanie rozwiązań cyfrowych;
- operacje realizowane przez grupę rolników, tj. wspólnego użytkowania zakupionych nowych maszyn i urządzeń (umowa zawarta pomiędzy co najmniej trzema rolnikami będącymi osobami fizycznymi);
- operacje, które mają na celu poprawę efektywności wykorzystania nawozów lub środków ochrony roślin;
- operacje, które mają na celu poprawę efektywności retencjonowania lub wykorzystania wody.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik lub grupa rolników (co najmniej 3).

Jakie wsparcie można otrzymać

Pomoc ma formę:

- a. refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji (np. maszyn, urządzeń),
- b. standardowych kosztów jednostkowych (np. w przypadku budowy do przechowywania nawozów naturalnych).

Intensywność pomocy:

- do 80% kosztów kwalifikowalnych operacji lub do 80% ustalonych stawek jednostkowych (grupa rolników),
- do 65% kosztów kwalifikowalnych operacji lub do 65% ustalonych stawek (rolnik).

Koszty jednostkowe za 1 m² płyty albo 1 m³ zbiornika wynoszą:

- 1) Płyty obornikowe o powierzchni użytkowej: do 100 m²– 530 zł, powyżej 100 m²– 430 zł.
- 2) Zbiornik zamknięty na gnojówkę o kubaturze netto: do 50 m³– 1190 zł, powyżej 50 m³ i do 100 m³– 860 zł, powyżej 100 m³– 640 zł.
- 3) Zbiornik otwarty na gnojówkę o kubaturze netto: do 50 m³ – 910 zł, powyżej 50 m³ i do 100 m³– 620 zł, powyżej 100 m³– 530 zł.
- 4) Zbiornik z zadaszeniem na gnojowicę o pojemności użytkowej: do 500 m³– 610 zł, powyżej 500 m³ i do 1000 m³– 310 zł, powyżej 1000 m³– 180 zł.
- 5) Zbiornik bez zadaszenia na gnojowicę o pojemności użytkowej: do 500 m³– 430 zł, powyżej 500 m³ i do 1000 m³– 250 zł, powyżej 1000 m³– 150 zł.

Powyższe ceny są cenami netto (bez podatku VAT) i nie uwzględniają wyposażenia płyty obornikowej, zbiornika na gnojówkę lub gnojowicę w elementy dodatkowe, które wymagane są dla tego rodzaju budowl z uwagi na ich sposób przeznaczenia, np. mieszadło do zbiornika, instalacje itp.

Kwoty będą aktualizowane w przypadku zmian w kosztach uwzględnianych przy ich szacowaniu, w tym związanych ze wskaźnikiem inflacji.

Rozwój małych gospodarstw

Interwencja wspiera rozwój małych gospodarstw o wielkości ekonomicznej poniżej 25 tys. euro, które w wyniku realizacji operacji osiągną wzrost wartości sprzedaży wyprodukowanych lub przetworzonych produktów rolnych.

W ramach tej interwencji mogą być wspierane wyłącznie takie operacje, które będą przyczyniały się do zwiększenia orientacji rynkowej gospodarstwa rolnego.

Nie przewiduje się wsparcia gospodarstw w zakresie:

- zwierząt futerkowych, z wyjątkiem królika utrzymywanego w celu produkcji surowca mięsnego;
- roślin wieloletnich na cele energetyczne;
- niektórych działów specjalnych m.in. hodowla zwierząt laboratoryjnych, psów i kotów rasowych, ryb akwariowych;
- sprzętu pszczelarskiego, maszyn i urządzeń wykorzystywanych na potrzeby gospodarki pasiecznej wspieranych w ramach interwencji w sektorze pszczelarskim.

Wnioskodawca przedkłada biznesplan dotyczący rozwoju swojego gospodarstwa, w którym przedstawia koncepcję zmian w gospodarstwie służących zwiększeniu orientacji rynkowej gospodarstwa, w tym zmiany w zakresie wzrostu wartości sprzedaży produktów z gospodarstwa/ produkcji rolnej.

Pomoc przyznaje się tylko raz w okresie realizacji Planu na osobę i na gospodarstwo.

Beneficjent zobowiązuje się w szczególności do:

- 1) realizacji założeń biznesplanu;
- 2) osiągnięcia w wyniku realizacji biznesplanu wzrostu wartości sprzedaży produktów z gospodarstwa/produkcji rolnej co najmniej o 30% (w stosunku do wartości bazowej), przy czym nie mniej niż do poziomu odpowiadającego równowartości minimalnego wynagrodzenia w roku, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy oraz utrzymania osiągniętego poziomu przychodu co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy;

- 3) utrzymania zrealizowanej operacji;
- 4) prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie (w przypadku uzyskania pomocy na ten zakres działalności);
- 5) prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie oraz działalności w zakresie wprowadzania produktów na rynek w ramach tzw. krótkiego łańcucha dostaw (RHD, sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie) (w przypadku uzyskania pomocy na ten zakres działalności); 6. prowadzenia w gospodarstwie co najmniej ewidencji przychodów i rozchodów do dnia upływu co najmniej 3 lat od dnia wypłaty drugiej raty pomocy.

Kryteria wyboru operacji mogą dotyczyć w szczególności:

- produkcji w systemach jakości;
- udziału w zorganizowanych formach współpracy, przy czym przedmiot operacji powinien mieć związek z zakresem działalności będącej przedmiotem współpracy;
- gospodarstwa, w którym co najmniej 50% gruntów użytkowanych przez to gospodarstwo znajduje się na ONW typ górski lub ONW typ specyficzny strefa II (tylko obszary, w których co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych znajduje się powyżej 350 m n.p.m.);
- udziału w szkoleniach związanych z zakresem operacji przewidzianym w biznesplanie.

Ponadto, przewiduje się preferencje dla kobiet.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik, posiadacz gospodarstwa rolnego o wielkości ekonomicznej poniżej 25 tys. euro, który prowadzi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność rolniczą, z której uzyskuje przychód ze sprzedaży na ustalonym poziomie minimalnym.

Jakie wsparcie można otrzymać

Płatność ryczałtowa wypłacana w dwóch ratach.

120 tys. zł – gospodarstwa rozpoczynające działalność w zakresie wprowadzania produktów na rynek w ramach tzw. krótkiego łańcucha dostaw oraz gospodarstwa prowadzące produkcję ekologiczną.

100 tys. zł – pozostałe.

Intensywność pomocy – do 85 % kosztów operacji.

Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) - w gospodarstwie

Wsparcie jest nakierowane na realizację działań inwestycyjnych, które mają wzmocnić pozycję rynkową rolników/mikroprzedsiębiorców, a także wpłynąć na dywersyfikację i skracanie etapów łańcucha żywnościowego.

Pomoc udzielana jest na inwestycje materialne i niematerialne dotyczące przetwarzania lub sprzedaży/zbywania produktów rolnych oraz wytwarzania produktów nierolnych, z wyłączeniem produktów rybołówstwa i akwakultury.

Określone zostały następujące kryteria wyboru operacji:

- dla operacji przyczyniających się do realizacji celów Strategii „Od pola do stołu” – obejmujących zrównoważone metody przetwarzania, znakowania, etykietowania, gospodarki obiegu zamkniętego, ograniczanie strat i marnowania żywności, wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu produktów ekologicznych, przetwarzanie produktów certyfikowanych w ramach systemu integrowanej produkcji roślin, uczestnictwo w systemach jakości żywności;
- dla podmiotów przetwarzających produkty uboczne powstające w procesie wytwarzania żywności, odpady żywności oraz wytwarzających biogaz i inne biokomponenty;

- preferencja dla operacji posiadających komponent kosztów inwestycyjnych dotyczących ochrony środowiska, stanowiących co najmniej 20% kosztów kwalifikowalnych operacji;
- preferencja dla projektów, w których co najmniej 50% kosztów kwalifikowalnych dotyczy inwestycji o charakterze innowacyjnym.

Dodatkowo dla rolników rozpoczynających działalność przetwórczą:

- preferencja dla osób fizycznych, które są ubezpieczone w KRUS z mocy ustawy w pełnym zakresie;
- preferencja dla rolników do 40 roku życia;
- preferencja dla kobiet;
- preferencja dla gospodarstwa, w którym co najmniej 50% gruntów użytkowanych przez to gospodarstwo znajduje się na ONW typ górski lub ONW typ specyficzny strefa II (tylko obszary, w których co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych znajduje się powyżej 350 m n.p.m.).

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik, małżonek rolnika, który:

- deklaruje założenie i prowadzenie działalności w zakresie objętym operacją w ramach rolniczego handlu detalicznego (RHD) – przez 5 lat od wypłaty pomocy;
- w przypadku operacji realizowanej w ramach rolniczego handlu detalicznego (RHD); wielkość ekonomiczna gospodarstwa powinna wynosić 25 tys. euro i powyżej lub operacja realizowana jest w gospodarstwie beneficjenta interwencji „Premie dla młodych rolników”;
- przetwarza produkty rolne i w wyniku tego procesu wytwarza oraz zbywa przetworzone produkty rolne.

Mikroprzedsiębiorca, który:

- deklaruje prowadzenie działalności gospodarczej/MOL w zakresie objętym operacją – przez 5 lat od wypłaty pomocy;
- jest właścicielem gospodarstwa rolnego samoistnie lub zależnie, oraz wykorzystuje do przetwarzania produkty rolne z własnego gospodarstwa (dla co najmniej 50% przetwarzanych produktów rolnych);
- przetwarza produkty rolne i w wyniku tego procesu wytwarza oraz sprzedaje przetworzone produkty rolne i nierolne, z wyłączeniem produktów rybołówstwa i akwakultury;
- przetwarza odpady żywnościowe i produkty uboczne przetwórstwa na biokomponenty, np. bioprodukty czy biogaz, lub produkty bardziej przetworzone dla sektora niespożywczego.

Jakie wsparcie można otrzymać

W odniesieniu do zakładania i prowadzenia RHD – ryczałt na jednego beneficjenta w okresie realizacji Programu wynosi w zależności od wielkości operacji – nie więcej niż: 30 000 zł lub 60 000 zł lub 120 000 zł.

W odniesieniu do zakładania działalności gospodarczej/MOL w zakresie przetwarzania produktów rolnych – ryczałt na jednego beneficjenta w okresie realizacji Programu wynosi w zależności od wielkości operacji - nie więcej niż: 30 000 zł lub 60 000 zł lub 120 000 zł.

Wysokość ryczałtu - maksymalnie 65 % kosztów operacji.

W odniesieniu do kontynuacji prowadzenia działalności gospodarczej/MOL przez mikroprzedsiębiorcę – refundacja na jednego beneficjenta w okresie realizacji Programu wynosi maksymalnie 500 000 zł.

Intensywność pomocy w formie refundacji: do 50% kosztów kwalifikowalnych operacji.

Minimalna kwota pomocy na realizację operacji wynosi 10 000 zł.

Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (Instrumenty finansowe) – w gospodarstwie

Pomoc z wykorzystaniem instrumentów finansowych udzielana jest na inwestycje materialne i niematerialne:

- a) w zakresie rolniczego handlu detalicznego (RHD) dotyczące:
- przetwarzania lub sprzedaży/zbywania produktów rolnych (tj. produktów wymienionych w Załączniku nr 1 do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej) i nierolnych (non-Annex) z wyłączeniem produktów rybołówstwa i akwakultury;
- b) w zakresie rozpoczynania działalności gospodarczej przez rolnika, domownika, małżonka, w tym w ramach działalności marginalnej, ograniczonej, lokalnej (MOL) oraz prowadzenia działalności gospodarczej (w tym MOL) przez mikroprzedsiębiorcę, dotyczące:
- przetwarzania lub sprzedaży/zbywania produktów rolnych (tj. produktów wymienionych w Załączniku nr 1 do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej) i nierolnych (non-Annex) z wyłączeniem produktów rybołówstwa i akwakultury;
 - przetwarzania odpadów żywności i produktów ubocznych przetwórstwa (rolnych i nierolnych) na biokomponenty, np. bioprodukty czy biogaz, lub produkty bardziej przetworzone dla sektora nieżywnościowego;
 - inwestycji przyczyniających się do ochrony środowiska i klimatu lub realizacji celów Strategii „Od pola do stołu”, oraz kapitał obrotowy zgodnie z art. 80. ust.3 rozporządzenia o Planach strategicznych WPR.

Pomoc udzielana jest także na kapitał obrotowy.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik, domownik, małżonek rolnika oraz mikroprzedsiębiorca, który:

- prowadzi działalność gospodarczą/MOL/RHD,
- przetwarza produkty rolne i w wyniku tego procesu wytwarza oraz sprzedaje/zbywa produkty rolne i nierolne, z wyłączeniem produktów rybołówstwa i akwakultury,
- przetwarza odpady żywnościowe i produkty uboczne przetwórstwa (rolne i nierolne) na biokomponenty, np. bioprodukty czy biogaz, lub produkty bardziej przetworzone dla sektora nieżywnościowego – dotyczy działalności gospodarczej/MOL (w tym mikroprzedsiębiorcy).

Jakie wsparcie można otrzymać

Gwarancję do 80% kwoty kapitału kredytu pozostającego do spłaty oraz do 50% dotacji na spłatę odsetek, w przypadku gdy inwestycja przyczynia się do ochrony środowiska i klimatu lub realizacji celów Strategii „Od pola do stołu” (zielone inwestycje).

Dotacja na spłatę odsetek dotyczy kredytów objętych gwarancją.

Intensywność pomocy – do 65 % kosztów kwalifikowalnych.

Udzielenie gwarancji jest bezpłatne.

Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) - poza gospodarstwem

Wsparcie jest nakierowane na realizację działań inwestycyjnych, które mają wzmocnić pozycję rynkową sektora MŚP na obszarach wiejskich (na rynkach lokalnych), wpłynąć na dywersyfikację i skracanie etapów łańcucha żywnościowego, a także promować współpracę w ramach łańcucha wartości poprzez obowiązek podpisywania umów na dostawy pomiędzy rolnikami a przemysłem przetwórczym.

Pomoc jest przyznawana w dwóch obszarach:

Obszar A - przetwórstwo i wprowadzanie do obrotu produktów rolnych (MŚP);

Obszar B - przetwórstwo i wprowadzanie do obrotu ekologicznych produktów rolnych (MŚP);

W ramach interwencji wspierane są inwestycje materialne i niematerialne dotyczące:

- budowy budynków lub budowli;
- zakupu technologii na cele dotyczące przetwarzania produktów rolnych lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych (w tym przechowywania, sortowania, pakowania, przygotowania do sprzedaży – wyłącznie w przypadku zorganizowanych form współpracy rolników);
- ochrony środowiska;
- infrastruktury do przetwarzania odpadów żywnościowych na biokomponenty lub przetwarzania produktów ubocznych powstałych przy wytwarzaniu produktów rolnych.

Kryteria wyboru:

Obszar A przetwórstwo i wprowadzanie do obrotu produktów rolnych (MŚP).

W celu zapewnienia skutecznego wkładu w osiągnięcie celu szczegółowego określone zostały następujące rodzaje preferencji:

- dla operacji przyczyniających się do realizacji celów Strategii „Od pola do stołu” - obejmujących zrównoważone metody przetwarzania, znakowania, etykietowania, gospodarki obiegu zamkniętego, ograniczanie strat i marnowania żywności, przetwarzanie i wprowadzanie do obrotu produktów certyfikowanych w ramach systemu integrowanej produkcji roślin, uczestnictwo w systemach jakości żywności - z wyłączeniem produktów rolnych objętych systemem rolnictwa ekologicznego;
- dla operacji które dodatkowo przewidują inwestycje w zakresie przetwarzania produktów ubocznych powstających w procesie wytwarzania żywności, odpadów żywnościowych oraz wytwarzania biogazu i innych biokomponentów;
- dla operacji posiadających komponent kosztów inwestycyjnych dotyczących ochrony środowiska, stanowiących co najmniej 20% kosztów kwalifikowalnych operacji;
- dla projektów, w których co najmniej 50% kosztów kwalifikowalnych dotyczy inwestycji o charakterze innowacyjnym;
- dla przedsięwzięć realizowanych przez zorganizowane formy współpracy rolników prowadzących działalność jako: grupy producentów rolnych i ich związki, spółdzielnie, spółdzielnie rolników, uznane organizacje producentów i ich zrzeszenia, organizacje międzybranżowe.

Obszar B - przetwórstwo i wprowadzanie do obrotu ekologicznych produktów rolnych (MŚP).

W celu zapewnienia skutecznego wkładu w osiągnięcie celu szczegółowego określone zostały następujące rodzaje preferencji:

- dla podmiotów przetwarzających albo wprowadzających do obrotu produkty rolne objęte certyfikatem systemu rolnictwa ekologicznego w wysokości co najmniej 70% całkowitej ilości produktów przetwarzanych lub wprowadzanych do obrotu;
- dla operacji posiadających komponent kosztów inwestycyjnych dotyczących ochrony środowiska, stanowiących co najmniej 20% kosztów kwalifikowalnych operacji;
- dla projektów, w których co najmniej 50% kosztów kwalifikowalnych dotyczy inwestycji o charakterze innowacyjnym.

Kto może otrzymać wsparcie

Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwo (MŚP), które spełnia warunki kwalifikowalności.

Jakie wsparcie można otrzymać

W odniesieniu do inwestycji realizowanych przez mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) - pomoc przyznana jednemu beneficjentowi w formie refundacji w okresie realizacji Programu wynosi maksymalnie 10 000 000 zł.

Minimalna kwota pomocy na realizację operacji wynosi 100 000 zł.

Obszar A - przetwórstwo i wprowadzanie do obrotu produktów rolnych (MŚP)

Intensywność pomocy:

- do 50% kosztów kwalifikowalnych operacji,
- do 60% kosztów kwalifikowalnych operacji dla beneficjentów prowadzących działalność w formie zorganizowanych form współpracy rolników (j.w.).

Obszar B - przetwórstwo i wprowadzanie do obrotu ekologicznych produktów rolnych (MŚP).

Intensywność pomocy: - do 60% kosztów kwalifikowalnych operacji.

Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (Instrumenty finansowe) - poza gospodarstwem

Pomoc z wykorzystaniem instrumentów finansowych udzielana jest na inwestycje materialne i niematerialne dotyczące:

- przetwarzania lub sprzedaży/zbywania produktów rolnych i nierolnych - z wyłączeniem produktów rybołówstwa i akwakultury;
- przetwarzania odpadów żywności i produktów ubocznych przetwórstwa (rolnych i nierolnych) na biokomponenty, np. bioprodukty czy biogaz, lub produkty bardziej przetworzone dla sektora nieżywnościowego, inwestycji przyczyniających się do ochrony środowiska i klimatu lub realizacji celów Strategii „Od pola do stołu”. Pomoc udzielana jest także na kapitał obrotowy.

Kto może otrzymać wsparcie

O pomoc może się ubiegać:

(MŚP) - podmiot prowadzący działalność jako mikro, małe lub średnie przedsiębiorstwo, który:

- przetwarza produkty rolne i wytwarza w wyniku tego procesu produkty rolne oraz nierolne, z wyłączeniem produktów rybołówstwa i akwakultury;
- przetwarza odpady żywnościowe na biokomponenty dla sektora niespożywczego;
- przetwarza produkty uboczne powstałe przy wytwarzaniu produktów rolnych i nierolnych;
- realizuje inwestycję przyczyniającą się do ochrony środowiska i klimatu lub realizacji celów Strategii „Od pola do stołu”. Podmiot, który wprowadza do obrotu produkty rolne – wyłącznie w przypadku zorganizowanych form współpracy rolników takich jak: grupy producentów rolnych i ich związki, spółdzielnie, spółdzielnie rolników, organizacje producentów i ich zrzeszenia, organizacje międzybranżowe.

Duży przedsiębiorca, który:

- przetwarza odpady żywnościowe na biokomponenty dla sektora niespożywczego;
- przetwarza produkty uboczne powstałe przy wytwarzaniu produktów rolnych i nierolnych;
- realizuje inwestycję przyczyniającą się do ochrony środowiska i klimatu lub realizacji celów Strategii „Od pola do stołu”;
- realizuje inwestycję w zakresie wytwarzania gotowej paszy wolnej od organizmów genetycznie zmodyfikowanych (bez-GMO) w oparciu o rośliny białkowe.

Jakie wsparcie można otrzymać

Gwarancję do 80% kwoty kapitału kredytu pozostającego do spłaty oraz do 50% dotacji na spłatę odsetek, w przypadku gdy inwestycja przyczynia się do ochrony środowiska i klimatu lub realizacji

celów Strategii „Od pola do stołu” (zielone inwestycje).

Dotacja na spłatę odsetek dotyczy kredytów objętych gwarancją.

Intensywność pomocy – do 65 % kosztów kwalifikowalnych.

Udzielenie gwarancji jest bezpłatne.

Scalanie gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym

Interwencja przyczynia się do poprawy rozłogu gruntów, a w konsekwencji - do poprawy konkurencyjności polskiego rolnictwa poprzez realizację inwestycji polegających na budowie lub modernizacji dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych oraz urządzeń wodnych zwiększających retencję.

W ramach interwencji wspierane będą prace związane z opracowaniem i realizacją projektu scalenia wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym.

W ramach interwencji wspierane będą prace związane z opracowaniem i realizacją projektu scalenia wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym.

Realizowane na gruntach, z których co najmniej 50% powierzchni uprawnione jest do otrzymania podstawowego wsparcia dochodu (grunty utrzymywane w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska).

Określono środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia.

Dla operacji opracowano założenia do projektu scalenia gruntów.

Zgodne z ustawą z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. z 2018 r. poz. 908) w szczególności poparte wystąpieniem do starosty ponad 50% właścicieli gospodarstw rolnych z projektowanego obszaru scalenia lub na wnioski właścicieli gruntów, których łączny obszar przekracza połowę powierzchni projektowanego obszaru scalenia.

Pomocy nie przyznaje się na realizację scaleń infrastrukturalnych.

Kryteria wyboru mogą dotyczyć w szczególności:

- Inwestycji przyczyniających się do zwiększenia retencji wodnej na gruntach rolnych (mała retencja wodna w tym tworzenie lub odtworzenie śródpolnych oczek wodnych i mokradeł czy małych zbiorników wodnych);
- Inwestycji zawierających rozwiązania ukierunkowane na ochronę przyrody i ochronę środowiska (zachowanie zadarnionych skarp oraz zachowanie lub wyznaczenie pasów ochronnych o charakterze zakrzewień lub zadrzewień śródpolnych, wyznaczenie granicy polno-leśnej czy strefy buforowej. Interwencja przyczynia się głównie do realizacji celu w zakresie zwiększenia zorientowania na rynek i konkurencyjności gospodarstw, zarówno w perspektywie krótkoterminowej, jak i długoterminowej, w tym większe ukierunkowanie na badania naukowe, technologię i cyfryzację. Pozostałe wymienione cele realizowane są przez interwencję częściowo.

Kto może otrzymać wsparcie

Powiat

Jakie wsparcie można otrzymać

Intensywność pomocy: 100% kosztów kwalifikowalnych.

Wysokość pomocy na opracowanie projektu scalenia nie może przekroczyć kwoty:

- równowartości 3 600 zł na 1 ha gruntów objętych postępowaniem scaleniowym dla województw: dolnośląskiego, lubelskiego, małopolskiego, podkarpackiego, śląskiego, świętokrzyskiego;
- równowartości 2 925 zł na 1 ha gruntów objętych postępowaniem scaleniowym dla pozostałych województw.

Wysokość pomocy na wykonanie zagospodarowania poscaleniowego nie może przekroczyć kwoty:

- równowartości 9 000 zł na 1 ha gruntów objętych postępowaniem scaleniowym dla województw: dolnośląskiego, lubelskiego, małopolskiego, podkarpackiego, śląskiego, świętokrzyskiego;
- równowartości 8 550 zł na 1 ha gruntów objętych postępowaniem scaleniowym dla pozostałych województw.

Rozwój usług na rzecz rolnictwa i leśnictwa (Instrumenty finansowe)

Celem interwencji jest wdrażanie nowych modeli biznesu i organizacji rynku na obszarach wiejskich, wzrost poziomu przedsiębiorczości rolniczej poprzez wsparcie inwestycyjne w tym również przez ochronę zasobów naturalnych oraz klimatu również z wykorzystaniem innowacji i rozwiązań cyfrowych.

Kto może otrzymać wsparcie

O pomoc może ubiegać się podmiot będący mikro-, małym – lub średnim przedsiębiorstwem prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie usług rolniczych i leśnych, który:

- świadczy usługi rolnicze wspomagające produkcję roślinną, lub wspomagającą chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, lub następującą po zbiorach;
- świadczy usługi rolnicze z wykorzystaniem technologii cyfrowych (Rolnictwo 4.0) lub w zakresie zabezpieczenia/utrzymania urządzeń wodnych dla spółek wodnych lub związków spółek wodnych w rozumieniu ustawy prawo wodne;
- świadczy usługi rolnicze lub leśne w ramach mycia i dezynfekcji budynków inwentarskich, hal produkcyjnych oraz urządzeń, maszyn i pojazdów rolniczych i leśnych.

Jakie wsparcie można otrzymać

Gwarancję do 80% kwoty kapitału kredytu pozostającego do spłaty oraz do 50% dotacji na spłatę odsetek, w przypadku gdy inwestycja przyczynia się do ochrony środowiska i klimatu.

Dotacja na spłatę odsetek dotyczy kredytów objętych gwarancją.

Intensywność pomocy – do 65 % kosztów kwalifikowalnych.

Udzielenie gwarancji jest bezpłatne.

Działalność prowadzona przez młodych rolników i nowych rolników oraz zakładanie przedsiębiorstw wiejskich

Premie dla młodych rolników

Interwencja wspiera rozpoczynanie i rozwój działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym przez młodych rolników, zapewniając dostęp do kapitału niezbędnego w początkowej fazie prowadzenia gospodarstwa.

Wsparcie dotyczy rozpoczynania i rozwoju działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym w zakresie wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych, a także przygotowania do sprzedaży nieprzetworzonych produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie.

W ramach inwestycji uwzględnia się przede wszystkim:

- inwestycje budowlane związane z budynkami lub budowlami wykorzystywanymi do wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania ich do sprzedaży;
- zakup nieruchomości rolnych;

- zakup zwierząt gospodarskich lub innych zwierząt niezbędnych do prowadzenia produkcji zwierzęcej;
- zakup nowych maszyn, urządzeń, wyposażenia lub sprzętu, w tym sprzętu komputerowego i oprogramowania służącego wsparciu wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania ich do sprzedaży.

Pomoc może być przyznana, jeżeli zostaną spełnione następujące warunki:

- 1) rozpoczęcie prowadzenia działalności rolniczej (w gospodarstwie rolnym) nie wcześniej niż w okresie 24 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy;
- 2) rozpoczęcie, najpóźniej w terminie 12 miesięcy od dnia przyznania pomocy, prowadzenia, jako kierujący, działalności rolniczej w gospodarstwie o powierzchni użytków rolnych równej co najmniej średniej wojewódzkiej lub krajowej (tej niższej) lub o wielkości ekonomicznej równej co najmniej 15 000 euro; powierzchnia użytków rolnych tego gospodarstwa nie może przekraczać 300 ha, a jego wielkość ekonomiczna – 150 000 euro;
- 3) powierzchnia użytków rolnych stanowiących przedmiot własności beneficjenta, użytkowania wieczystego lub dzierżawy z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego stanowi co najmniej 50% odpowiedniej średniej (wojewódzkiej lub krajowej – tej niższej);
- 4) przedłożenie biznesplanu dotyczącego rozwoju działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym w zakresie wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania do sprzedaży nieprzetworzonych produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie;
- 5) posiadanie odpowiednich kwalifikacji zawodowych lub umiejętności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym (staż pracy w rolnictwie) i uwzględniających co najmniej wymogi określone w definicji młodego rolnika lub zadeklarowanie uzupełnienia kwalifikacji.

Prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym rozpoczyna się z dniem, gdy osoba ubiegająca się o przyznanie pomocy stała się właścicielem lub objęła w posiadanie gospodarstwo rolne o powierzchni co najmniej 1 ha użytków rolnych. Wniosek o przyznanie pomocy może złożyć osoba, która na tym etapie nie jest jeszcze właścicielem lub posiadaczem co najmniej 1 ha UR.

Osoba, która otrzymała premię dla młodych rolników w ramach PROW 2014-2020 lub wsparcie na ułatwienie startu młodym rolnikom w ramach PROW 2007-2013 lub SPO 2004-2006 nie kwalifikuje się do wsparcia.

Nie przewiduje się wsparcia gospodarstw w zakresie:

- zwierząt futerkowych, z wyjątkiem królika utrzymywanego w celu produkcji surowca mięsnego;
- roślin wieloletnich na cele energetyczne;
- niektórych działów specjalnych m.in. hodowla zwierząt laboratoryjnych, psów i kotów rasowych, ryb akwariowych.

Wsparcia nie przyznaje się również, jeżeli małżonek młodego rolnika:

- otrzymał premię dla młodych rolników w ramach PROW 2014-2020 lub wsparcie na ułatwienie startu młodym rolnikom w ramach PROW 2007-2013 lub SPO 2004-2006 lub
- rozpoczął prowadzenie działalności rolniczej (w gospodarstwie rolnym) wcześniej niż w okresie 24 miesięcy przed dniem złożenia przez młodego rolnika wniosku o przyznanie pomocy.

Kryteria wyboru operacji mogą dotyczyć w szczególności:

- posiadanych kwalifikacji zawodowych lub umiejętności,
- różnicy wieku pomiędzy przekazującym gospodarstwo w całości i na własność a młodym rolnikiem,

- powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie (tytuł prawny),
- przejmowania przynajmniej jednego gospodarstwa w całości i na własność,
- wielkości ekonomicznej gospodarstwa (tytuł prawny),
- prowadzenia produkcji zwierzęcej,
- udziału w systemach jakości,
- dotychczasowej aktywności zawodowej wnioskodawcy.

Kto może otrzymać wsparcie

Młody rolnik będący pełnoletnią osobą fizyczną, po raz pierwszy rozpoczynający prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym jako jedyny kierujący i który pracuje w tym gospodarstwie. Warunki dotyczące wieku muszą być spełnione w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy.

Jakie wsparcie można otrzymać

Ryczałt (premia) w wysokości 200 000 zł wypłacana w dwóch ratach.

Współpraca

LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)

Interwencja ukierunkowana jest na budowanie lokalnej tożsamości bazującej na aktywizacji społecznej i przy wykorzystaniu miejscowych zasobów w sposób zapewniający najlepsze zaspokojenie potrzeb społeczności wiejskich, w tym poprzez wykorzystanie wiedzy, innowacji i rozwiązań cyfrowych.

Wdrożenie interwencji polega na **realizacji przez lokalne grupy działania (LGD) wybranych lokalnych strategii rozwoju (LSR)** na obszarach wiejskich.

W ramach wdrożenia interwencji planuje się **2 komponenty**:

- 1) Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju - poprzez realizację zróżnicowanych operacji/ projektów/ inicjatyw w zakresach objętym wsparciem, w tym m.in.: projekty grantowe i operacje własne LGD oraz projekty współpracy (**Wdrażanie LSR**);
- 2) Zarządzanie lokalnymi strategiami rozwoju i animacja (Zarządzanie LSR).

Cele interwencji będą osiągnięte przez realizację operacji w następujących zakresach wsparcia:

- 1) rozwój przedsiębiorczości, w tym rozwój biogospodarki lub zielonej gospodarki w szczególności:
 - a) podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne,
 - b) rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej,
 - c) rozwijanie przedsiębiorstw społecznych.
- 2) rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych w szczególności w zakresie:
 - a) gospodarstw agroturystycznych,
 - b) zagród edukacyjnych,
 - c) gospodarstw opiekuńczych.
- 3) rozwój współpracy w ramach krótkich łańcuchów żywnościowych;

- 4) poprawa dostępu do usług dla lokalnych społeczności, z wyłączeniem inwestycji produkcyjnych oraz operacji w zakresach wymienionych punktach 1 - 2;
- 5) przygotowanie koncepcji inteligentnej wsi;
- 6) poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej;
- 7) kształtowanie świadomości obywatelskiej o znaczeniu zrównoważonego rolnictwa, gospodarki rolno-spożywczej, zielonej gospodarki, biogospodarki oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi a także wzmacnianie programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego;
- 8) Włączenie społeczne osób w niekorzystnej sytuacji.

Przewiduje się większą niż dotychczas specjalizację i ukierunkowanie na osiągnięcie tylko najistotniejszych celów LSR. Dlatego LGD będą zobowiązane do wskazania w strategii nie więcej niż 3 konkretnych priorytetowych celów/obszarów tematycznych, na których będzie koncertowało się wsparcie z Planu Strategicznego.

Działalność gospodarcza powinna być wspierana jedynie w zakresie w jakim jest to zgodne z celami tematycznymi wskazanymi w LSR.

Z pomocy wykluczone są operacje:

- 1) obejmujące budowę lub modernizację dróg, targowisk, sieci wodno-kanalizacyjnych, przydomowych oczyszczalni ścieków;
- 2) dotyczące świadczenia usług dla rolnictwa.

Warunki dostępu operacji uzależnione są od:

- ukierunkowania interwencji (cele podejścia LEADER, cele interwencji oraz cele LSR),
- komponentu interwencji (Wdrażanie LSR albo Zarządzanie LSR),
- rodzaju operacji (klasyczna operacja, projekt współpracy, operacja własna albo projekt grantowy),
- zakresu wsparcia.

1) Dla komponentu Wdrażanie LSR przewiduje się, w szczególności, następujące warunki dostępu:

- powiązanie wnioskodawcy z obszarem objętym LSR,
- zgodność operacji z LSR,
- legalność – zgodność projektu operacji z przepisami prawa.

Dodatkowo w przypadku:

- działalności gospodarczej - uzasadnienie ekonomiczne (uproszczony biznesplan);
- operacji dotyczących obiektów zabytkowych – zapewnienie, iż obiekt jest zabytkiem (np. wpisany do Rejestru zabytków lub ewidencji zabytków);
- operacji realizowanych w partnerstwie - udział co najmniej 2 podmiotów;
- operacji realizowanych w ramach gospodarstw agroturystycznych - koncepcja wdrożenia systemów jakości wiejskiej bazy noclegowej oraz rozwoju usług czasu wolnego i gospodarki doświadczeń oraz przystąpienie do organizacji zrzeszającej kwaterodawców wiejskich nie później niż w dniu złożenia wniosku o płatność;
- operacji realizowanych w ramach zagród edukacyjnych - koncepcja rozwoju usług czasu wolnego i gospodarki doświadczeń oraz przystąpienie do Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych prowadzonej przez CDR O/Kraków nie później niż w dniu złożenia wniosku o płatność.

Dodatkowe warunki mogą zostać określone przez LGD na poziomie LSR.

Kryteria wyboru:

1) Wdrażanie LSR.

W celu właściwego ukierunkowania pomocy rekomenduje się zastosowanie przez LGD przynajmniej części z kryteriów wyboru premiujących w szczególności operacje:

- objęte oddolnymi koncepcjami inteligentnej wsi – możliwość wyboru przez LGD najlepszych koncepcji, w ramach których projekty będą premiowane lub premiowanie projektów z każdej koncepcji, na utworzenie której LGD udzieliło wsparcia;
- zapewniające racjonalne gospodarowanie zasobami lub ograniczające presję na środowisko;
- dedykowane dla mieszkańców obszarów wiejskich, wykluczonych społecznie ze względu na przynależność do grup zdiagnozowanych jako grupy w niekorzystnej sytuacji;
- realizowane w partnerstwie (np. współpraca różnych grup interesu, sektorów itp.);
- zintegrowane (łącznie różne dziedziny, tematyki, gospodarki, w celu kompleksowego zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb społeczności);
- innowacyjne, gdzie innowacja jest określona na poziomie LSR (z uwzględnieniem stopnia rozwoju danego obszaru).

Kryteria wyboru grantobiorców w ramach projektów grantowych, zostaną określone przez LGD.

2) Zarządzanie LSR

Nie przewiduje się kryteriów wyboru, ponieważ pomoc przyznana będzie wszystkim LGD, których LSR w ramach Planu Strategicznego na lata 2023-2027 będą wybrane do realizacji.

Kto może otrzymać wsparcie

1. Wdrażanie LSR:

- osoby fizyczne, w tym wykonujące działalność gospodarczą;
- osoby prawne, w tym organizacje pozarządowe, jednostki sektora finansów publicznych, mikro- i małe przedsiębiorstwa lub LGD (w ramach projektów grantowych lub operacji własnych);
- jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

2) Zarządzanie LSR – LGD, których LSR zostały wybrane do realizacji.

Jakie wsparcie można otrzymać

W przypadku Wdrażania LSR wsparcie udzielane jest w formie dotacji w postaci ryczałtu w zakresie:

- 1) podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne oraz rozwoju pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych - do wysokości 150 tys. zł;
- 2) rozwoju współpracy w ramach krótkich łańcuchów żywnościowych - do wysokości 350 tys. zł;
- 3) projektów grantowych - do wysokości 500 tys. zł, przy czym wysokość pojedynczego grantu:
 - na sfinansowanie przygotowania jednej koncepcji inteligentnej wsi, indykatorywna kwota jednostkowa wynosi 4 tys. zł;
 - na przygotowanie operacji planowanej do realizacji w partnerstwie:
 - do 50 tys. zł w przypadku operacji planowanej do realizacji w partnerstwie z podmiotem z obszaru innej LSR z Polski,
 - do 150 tys. zł – w przypadku międzynarodowych operacji planowanej do realizacji w partnerstwie z podmiotem z obszaru innej LSR z innego kraju.
 - w pozostałych zakresach zadań objętych grantami – ustalana będzie na bazie projektu budżetu; maksymalna kwota zostanie określona w oparciu o dane historyczne.

W pozostałych przypadkach Wdrażania LSR (w tym na operacje własne) wsparcie będzie miało formę dotacji w postaci refundacji kosztów kwalifikowalnych do wysokości 500 tys. zł.

W przypadku Wdrażania LSR intensywność wsparcia będzie wynosiła:

- do 50% kosztów kwalifikowalnych na operacje obejmujące inwestycje produkcyjne;
- do 100% kosztów kwalifikowalnych inne operacje, w tym na operacje obejmujące inwestycje nieprodukcyjne;
- do 75% kosztów kwalifikowalnych w przypadku podmiotów publicznych.

W przypadku Zarządzania LSR wsparcie udzielane będzie w formie dotacji w postaci finansowania według % stawek ryczałtowych – pomoc jako określony % wsparcia udzielonego w ramach Wdrażania LSR dla danej LSR.

Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych

Wsparcie jest kierowane wyłącznie do form zorganizowanych, tj. przedsiębiorstw zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym, które następnie zostały uznane i uzyskały status grupy producentów rolnych albo organizacji producentów.

Wymogi dla organizacji producentów i grupy producentów rolnych, w szczególności:

- siedziba znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- obowiązek realizacji planu biznesowego,
- prowadzenie działalności jako przedsiębiorca prowadzący mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwo.

Zobowiązania:

- obowiązek przeznaczenia min. 30 % uzyskanego wsparcia na środki trwałe - dotyczy organizacji producentów;
- realizowanie planu biznesowego w każdym roku działalności i przedkładania sprawozdań;
- utrzymania uznania przez minimum trzy lata od otrzymania ostatniej płatności;
- prowadzenie oddzielnego systemu rachunkowości dot. otrzymanego wsparcia;
- wydatkowanie wsparcia uzyskanego w ramach tego mechanizmu nie później niż do końca trzeciego roku działalności beneficjenta, następującego po uzyskaniu ostatniej płatności.

Kryteria wyboru operacji mogą w szczególności dotyczyć następujących zagadnień:

- podmiot posiada formę prawną spółdzielni;
- członkowie podmiotu prowadzą produkcję w unijnych lub krajowych systemach jakości;
- produkt lub grupa produktów lub sektor, dla których podmiot został uznany odnoszą się do sektora: wieprzowiny, wołowiny i cielęciny, baraniny i koziny, chmielu, lnu i konopi, buraków cukrowych, tytoniu;
- odpowiedni skład podmiotu.

Kto może otrzymać wsparcie

Podmioty posiadające status: organizacji producentów albo grupy producentów rolnych, uzyskany od dnia 1 stycznia 2023 r.

Jakie wsparcie można otrzymać

Roczny maksymalny poziom wsparcia na beneficjenta, wynosi:

- 100 000 euro/rok – w przypadku organizacji producentów;

- 60 000 euro/rok – w przypadku grup producentów rolnych (lecz nie więcej niż 6 tys. euro w przeliczeniu na jednego członka Grupy Producentów Rolnych).

Promowanie, informowanie i marketing dotyczący żywności wytwarzanej w ramach systemów jakości żywności

Interwencja pozwoli im na dotarcie do szerokiego grona potencjalnych konsumentów, którzy będą lepiej poinformowani o właściwościach produktów wytwarzanych w ramach danych systemach jakości żywności dzięki czemu będą poszukiwać tego rodzaju produktów na rynku i będą skłonni zapłacić więcej za produkty, posiadające ponadstandardowe cechy.

Działania promocyjne, informacyjne i marketingowe muszą dotyczyć systemu jakości żywności lub produktów wytworzonych w systemach, w tym symboli, oznaczeń, skrótów oznaczających uczestnictwo w systemach jakości żywności. Tego rodzaju działania są zaprojektowane w szczególności w taki sposób, aby zachęcić konsumentów do zakupu produktów objętych systemem jakości żywności oraz koncentrują się na szczególnych cechach lub korzyściach danych produktów, w szczególności na ich jakości, szczególnych metodach produkcji, wysokich normach w zakresie dobrostanu zwierząt i poszanowania środowiska, związanych z danym systemem jakości.

Pomoc jest przyznawana beneficjentowi, który:

- nie korzystał z analogicznego zakresu wsparcia realizowanego w ramach poprzednich okresów programowania;
- korzystał z analogicznego zakresu wsparcia realizowanego w ramach poprzednich okresów programowania (tj. została z nimi zawarta umowa o przyznaniu pomocy), ale planuje rozpoczęcie realizacji nowego (nierealizowanego dotychczas) działania informacyjno-promocyjno-marketingowego;
- w zakresie realizowanej operacji nie otrzymuje pomocy udzielanej na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1144/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących produktów rolnych wdrażanych na rynku wewnętrznym i w państwach trzecich oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 3/2008;
- nie otrzymuje dofinansowania na działania promocyjne i informacyjne w rolnictwie ekologicznym, o których mowa w przepisach o rolnictwie ekologicznym, na zadania objęte realizowaną operacją;
- w przypadku podmiotu zorganizowanego w formie organizacji producentów lub zrzeszenia producentów owoców i warzyw, uznanych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72;
- który nie ubiega się i który nie otrzymuje pomocy udzielanej na działania informacyjne, promocyjne i marketingowe ze środków interwencji I 7.3 „Interwencja w sektorze owoców i warzyw – Działania informacyjne, promocyjne i marketingowe w odniesieniu do produktów, marek i znaków towarowych organizacji producentów owoców i warzyw”, realizując operację dotyczącą owoców lub warzyw, poniósł koszty kwalifikowalne, które nie będą finansowane ze środków funduszu operacyjnego, o którym mowa w art. 32 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013;
- w swoim składzie nie posiada członków będących członkami innej grupy producentów ubiegającej się o przyznanie pomocy ze środków przedmiotowej interwencji, której złożony wniosek o przyznanie pomocy dotyczy co najmniej jednego tego samego produktu rolnego lub środka spożywczego, wytwarzanego w ramach systemów jakości.

Jednemu beneficjentowi pomoc może zostać przyznana nie więcej niż dwa razy.

W przypadku dwukrotnego korzystania ze wsparcia przez tego samego beneficjenta, realizowane operacje muszą dotyczyć nowych (nierealizowanych dotychczas) działań informacyjno-promocyjno-marketingowych.

W ramach jednego naboru wniosków o przyznanie pomocy jeden wnioskodawca może złożyć jeden wniosek o przyznanie pomocy.

Jedna operacja będzie mogła być realizowana nie dłużej niż 2 lata.

Kryteria wyboru operacji:

- 1) Operacja informacyjno-promocyjno-marketingowa dotyczy produktów wytwarzanych w ramach systemu rolnictwa ekologicznego lub systemu Chronionych Nazw Pochodzenia, Chronionych Oznaczeń Geograficznych oraz Gwarantowanych Tradycyjnych Specjalności;
- 2) Podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy składa się wyłącznie z producentów produktów rolnych lub środków spożywczych, wytwarzanych w ramach systemów jakości;
- 3) Liczebność podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy, z tym preferencje będą przyznawane podmiotom o większej liczbie członków;
- 4) Preferowane będą operacje realizowane wspólnie przez więcej niż jeden podmiot działający w ramach jednego systemu jakości, których planowana operacja ma dotyczyć produktów wytworzonych w ramach tego systemu.

Do zakresu kosztów kwalifikowalnych zalicza się m.in. następujące koszty:

- reklamy w mediach, w szczególności w internecie, telewizji, radiu lub prasie;
- promocji w punktach sprzedaży;
- przygotowania stoisk;
- przygotowania materiałów reklamowych;
- udziału w pokazach, wystawach lub targach;
- organizacji szkoleń lub konferencji;
- przygotowania, administrowania stroną internetową, profesjonalnego prowadzenia profilu beneficjenta w mediach społecznościowych do celów związanych z realizacją operacji, lub innej profesjonalnie prowadzonej działalności internetowej dotyczącej realizowanej operacji, najmu powierzchni reklamowej;
- publikacji, broszur, ulotek, plakatów, zaproszeń lub innych materiałów reklamowych.

Kto może otrzymać wsparcie

Beneficjentem interwencji jest grupa producentów o dowolnej formie organizacyjno-prawnej, która składa się co najmniej z dwóch członków, którzy wytwarzają na terytorium RP produkty rolne lub środki spożywcze, przeznaczone bezpośrednio lub po przetworzeniu do spożycia przez ludzi, w ramach unijnych lub krajowych systemów jakości.

I. Unijne systemy jakości:

- Chronione Nazwy Pochodzenia, Chronione Oznaczenia Geograficzne oraz Gwarantowane Tradycyjne Specjalności*;
- rolnictwo ekologiczne;
- chronione nazwy pochodzenia i oznaczenia geograficzne wyrobów winiarskich*;
- oznaczenia geograficzne napojów spirytusowych*.

II. Krajowe systemy jakości:

- integrowana produkcja roślin (IP);
- „Jakość Tradycja”;
- „Quality Meat Program (QMP);
- QAFP „Tuszki, elementy i mięso z kurczaka, indyka i młodej polskiej gęsi owsianej”;

- QAFP „Kulinarne mięso wieprzowe”;
- QAFP „Wędliny”.

*w odniesieniu do win i napojów spirytusowych operacje informacyjno-promocyjno-marketingowe muszą być zgodne z przepisami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Jakie wsparcie można otrzymać

Pomoc ma formę dotacji w postaci refundacji do 70 % kosztów kwalifikowalnych, poniesionych bezpośrednio na przeprowadzenie operacji o charakterze informacyjnym, marketingowym i promocyjnym.

Rozwój współpracy producentów w ramach systemów jakości żywności

Celem interwencji jest wzmocnienie i rozwój współpracy producentów w ramach systemów jakości żywności oraz rozwój produkcji i zapewnienie dostępności produktów wytwarzanych w ramach systemów jakości żywności na rynku, poprzez m.in.:

- 1) zwiększenie wielkości produkcji produktów wytwarzanych w ramach danego systemu jakości żywności, lub
- 2) zwiększenie wielkości sprzedaży produktów wytwarzanych w ramach danego systemu jakości żywności;

oraz co najmniej jedno z poniższych:

- 3) dostosowanie produkcji prowadzonej w ramach danego systemu jakości żywności do zmian wynikających ze zmian klimatycznych, dobrostanu zwierząt, zmian rynkowych, lub
- 4) uwzględnienie w produkcji prowadzonej w ramach systemu jakości żywności warunków zrównoważonego rozwoju, lub
- 5) rozwój wspólnych form marketingu i wspólnej identyfikacji produktu, lub
- 6) rozszerzenie rynku zbytu poprzez nowe kanały dystrybucji, lub
- 7) wejście w dalsze fazy łańcucha wartości poprzez realizowanie działalności przetwórczej.

Wsparcie przyznawane jest na okres 4 lat i obejmuje dwa obszary:

- A) zarządzanie współpracą – ryczałt dotyczący zarządzania wspólnymi działaniami w danym systemie jakości żywności;
- B) refundacja kosztów kwalifikowalnych wynikających z planu rozwoju współpracy w danym systemie jakości żywności, polegających na:
 - badaniach w tym laboratoryjnych, analizach i ekspertyzach dotyczących m.in. zrównoważonego rozwoju produkcji, wyników gospodarczych funkcjonowania w danym systemie jakości żywności;
 - doradztwie, szkoleniach, konsultacjach dotyczących danego produktu wytwarzanego w ramach danego systemu jakości żywności lub metody produkcji;
 - uzyskaniu i utrzymaniu ochrony wspólnego znaku towarowego;
 - pozyskiwaniu licencji i ponoszeniu kosztów opłat związanych z programami wspierającymi wiedzę i umiejętności, zarządzanie, dostęp do informacji.

Pomoc jest przyznawana formie współpracy producentów w ramach systemów jakości żywności:

- 1) której siedziba znajduje się na terytorium RP;

- 2) która składa się z co najmniej 5 członków (w tym co najmniej 4 musi być rolnikami), którzy wytwarzają na terytorium RP produkty rolne lub środki spożywcze, przeznaczone bezpośrednio lub po przetworzeniu do spożycia przez ludzi, w ramach unijnych lub krajowych systemów jakości;
- 3) której minimalna wartość sprzedaży produktów wytwarzanych w ramach systemów jakości żywności w roku bazowym, nie jest niższa niż 40 000 zł;
- 4) która realizuje plan rozwoju współpracy w danym systemie jakości;
- 5) która w przypadku przedsiębiorstw, lub w przypadku którego członkami są przedsiębiorcy – prowadzi działalność jako: mikro, małe lub średnie przedsiębiorstwo;
- 6) której członkowie nie są powiązani osobowo, ani kapitałowo.

Kryteria wyboru:

- 1) Podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy jest zorganizowany ze względu na produkt wytwarzany w ramach systemu rolnictwa ekologicznego lub systemu Chronionych Nazw Pochodzenia, Chronionych Oznaczeń Geograficznych oraz Gwarantowanych Tradycyjnych Specjalności;
- 2) Wielkość (liczebność) podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy - preferencje będą przyznawane podmiotom o większej liczbie członków.

Kto może otrzymać wsparcie

1. Podmioty posiadające osobowość prawną, w tym:

- a) spółdzielnia w rozumieniu przepisów prawa spółdzielczego – która wytwarza lub której członkowie wytwarzają produkty w ramach systemu jakości żywności;
- b) grupa producentów rolnych, organizacja producentów, stowarzyszenie - których członkami są w przynajmniej 60 % producenci posiadający certyfikat lub świadectwo jakości, potwierdzające wytwarzanie produktów w danym systemie jakości żywności;
- c) grupa wpisana do wykazu grup, o którym mowa w ustawie o rejestracji i ochronie nazw oraz oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych, oznaczeń geograficznych win, napojów spirytusowych oraz o produktach tradycyjnych (projekt ustawy w trakcie procesu legislacyjnego);
- d) grupa podmiotów, o których mowa w art. 36 ust. 1 rozporządzenia nr 2018/848.

2. Podmioty nieposiadające osobowości prawnej, w tym:

- a) działające na podstawie umowy konsorcjum, których członkami są w przynajmniej 60% producenci posiadający certyfikat lub świadectwo jakości, potwierdzające wytwarzanie produktów w danym systemie jakości żywności;
- b) grupa wpisana do wykazu grup, o którym mowa w ustawie o rejestracji i ochronie nazw oraz oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych, oznaczeń geograficznych win, napojów spirytusowych oraz o produktach tradycyjnych (projekt ustawy w trakcie procesu legislacyjnego).

Członkami ww. podmiotów mogą być:

- rolnicy, w rozumieniu art. 3 pkt. 1 rozporządzenia o planach strategicznych – będący producentami produktów wytwarzanych w ramach systemów jakości żywności, oraz
- przetwórcy – wytwarzający certyfikowane produkty, w pierwszej kolejności, w oparciu o surowiec wyprodukowany przez innego członka grupy będącego rolnikiem, lub w oparciu o surowiec wytwarzany w ramach własnego gospodarstwa.

Jakie wsparcie można otrzymać

Poziom wsparcia:

- obszar A – ryczałt – 100%;
- obszar B – refundacja do 70% kosztów kwalifikowalnych. Wysokość refundacji nie może przekroczyć kwoty 200 000 zł w okresie 4 lat objęcia wsparciem.

Pomoc ma formę dotacji wypłacanej w rocznych ratach w okresie 4 lat od dnia przyznania pomocy. Maksymalna kwota pomocy dla beneficjenta w okresie 4 lat nie może przekroczyć kwoty 680 000 zł. W trakcie realizacji PS WPR 2023–2027, beneficjent będzie mógł skorzystać ze wsparcia tylko raz.

Współpraca Grup Operacyjnych EPI

Celem interwencji jest tworzenie grup operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa (GO EPI) oraz opracowanie i wdrożenie innowacyjnych projektów tych grup, z uwzględnieniem potrzeb rolników, łączące partnerów dysponujących wiedzą z wzajemnie uzupełniających się dziedzin oraz oparte na interaktywnym modelu innowacji.

Wsparcie będzie udzielane w dwóch zakresach:

- 1) utworzenie GO EPI i opracowanie planu operacji GO EPI dotyczącej realizacji operacji, z uwzględnieniem potrzeb rolników;
- 2) realizację operacji przez GO EPI, z uwzględnieniem potrzeb rolników, z preferencją dla operacji do 350 tys. zł.

Warunki dostępu:

1. WSPARCIE PRZYGOTOWAWCZE:

- Uzyskanie wsparcia zobowiązuje GO EPI do aplikowania o środki oraz spełnienia warunków dostępu (w tym uzyskania co najmniej minimalnej liczby punktów) w ramach Realizacji operacji, pod rygorem zwrotu pomocy;
- Operacja, która będzie objęta planem operacji będzie dotyczyć problemów/potrzeb rolnika/gospodarstwa rolnego;
- Udział co najmniej 2 różnych partnerów, obowiązkowy udział rolnika, w przypadku przedsiębiorcy udział tylko z kodem PKD adekwatnym do operacji.

Pomoc na utworzenie danej GO EPI może zostać udzielona tylko raz w okresie realizacji PS WPR 2023-2027.

2. REALIZACJA OPERACJI:

- Operację może realizować także GO EPI, która nie skorzystała ze Wsparcia przygotowawczego.
- Udział co najmniej 2 różnych partnerów, obowiązkowy udział rolnika, w przypadku przedsiębiorcy udział tylko z kodem PKD adekwatnym do operacji (dotyczy każdej operacji).
- Udział jednostki naukowej w operacji, w której występują koszty badań (obowiązkowo).
- Udział podmiotów uczestniczących w krajowych lub unijnych systemach jakości w przypadku operacji na rzecz rozwijania produkcji w systemach jakości żywności (obowiązkowo).

Kryteria wyboru:

1. WSPARCIE PRZYGOTOWAWCZE:

- doświadczenie w tworzeniu partnerstw realizujących projekty;
- udział w GO EPI w ramach PROW 2014-2020/udział członków GO EPI w ramach PROW 2014 – 2020/udział w realizacji projektów horyzontalnych;
- udział partnerów z co najmniej 3 – letnim doświadczeniem adekwatnym do operacji, która będzie objęta planem operacji;
- inicjatywa utworzenia GO EPI pochodzi od rolnika;
- udział powyżej 2 rolników, w tym rolnik, który zainicjował utworzenie GO EPI;
- operacja, która będzie objęta planem operacji będzie dotyczyć projektu pilotażowego/prototypu/projektu eksperymentalnego.

2. REALIZACJA OPERACJI:

dla EPI, które skorzystały ze wsparcia przygotowawczego nie stosuje się kryteriów dotyczących składu i doświadczenia:

- udział w GO EPI w ramach PROW 2014-2020/udział członków EPI w ramach PROW 2014 – 2020/ udział w realizacji projektów horyzontalnych;
- doświadczenie partnerów, w tym udział partnerów z co najmniej 3 – letnim doświadczeniem adekwatnym do operacji;
- adekwatność operacji do czasu, budżetu i rezultatów (efektów);
- wnioskowana kwota pomocy wynosi do 350 tys. zł;
- udział powyżej 2 rolników, w tym rolnik, który zainicjował utworzenie GO EPI;
- operacja dotyczy projektu pilotażowego/prototypu/projektu eksperymentalnego;
- adekwatność metodologii badawczej do rozwiązania problemu (o ile dotyczy);
- partnerstwo powstało z inicjatywy rolnika;
- realizacja celów Strategii „Od pola do stołu” na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego;
- możliwość wdrożenia na poziomie małych i średnich gospodarstw.

Kto może otrzymać wsparcie

Wsparcie przygotowawcze: osoba fizyczna/osoba prawna/jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej ze zdolnością prawną (1 podmiot zdolny do zawarcia umowy).

Realizacja operacji: Osoby fizyczne/osoby prawne/ jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej ze zdolnością prawną – partnerzy GO EPI nieposiadającej zdolności prawnej, GO EPI posiadająca zdolność prawną.

Jakie wsparcie można otrzymać

Wsparcie przygotowawcze - do 50 tys. zł w oparciu o planowany budżet projektu złożonego przez wnioskodawcę.

Realizacja operacji - do 2,5 mln zł na jedną operację, w postaci refundacji kosztów kwalifikowalnych, nie więcej niż:

- 100% kosztów ogólnych, przy czym koszty te mogą stanowić maksymalnie 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych;
- 100% kosztów badań, przy czym koszty te mogą stanowić maksymalnie 50% kwoty pomocy na daną operację;
- 65% kosztów inwestycji materialnych i niematerialnych, zgodnie z art. 73 rozporządzenia o Planach strategicznych WPR oraz do 100 % w przypadku inwestycji nieprodukcyjnych.

Doskonalenie zawodowe rolników

W ramach interwencji zapewnia się organizację szkoleń podstawowych oraz profilowanych dla rolników.

Odbiorcami interwencji są rolnicy, w tym młodzi rolnicy, a także małżonkowie rolników, domownicy rolników oraz osoby zatrudnione w rolnictwie.

Moduł 1: Szkolenia podstawowe dla rolników.

Wsparcie będzie udzielane na organizację i prowadzenie szkoleń dla rolników obejmujących tematy horyzontalne związane z działalnością gospodarstwa, w szczególności w kontekście obowiązujących przepisów prawnych oraz najważniejszych obszarów i wyzwań polityki rolnej, wynikających z dokumentów programowych i strategicznych.

W ramach tego modułu realizowane będą także szkolenia niezbędne dla wdrożenia innych interwencji PS WPR 2023-2027.

Moduł 2: Szkolenia profilowane dla rolników.

Wsparcie będzie udzielane na organizację i prowadzenie szkoleń dla rolników obejmujących tematy o charakterze specjalistycznym (w tym np. technologiczno-ekonomicznym, marketingowym) z możliwością ich branżowego ukierunkowania.

Szkolenia będą również mogły obejmować upowszechnianie innowacyjnych rozwiązań i dobrych praktyk, które zostały już przetestowane i są możliwe do stosowania w sektorach produkcji rolnej lub w przetwórstwie rolno-spożywczym.

W ramach modułu 1 i 2 pomoc może być przyznana, jeżeli wnioskodawca:

- 1) prowadzi działalność szkoleniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) posiada doświadczenie w organizacji i prowadzeniu działań szkoleniowych dla rolników lub doradców;
- 3) dysponuje zasobami kadrowymi, posiadającymi odpowiednie kwalifikacje, w liczbie umożliwiającej przeprowadzenie działań szkoleniowych, objętych operacją;
- 4) dysponuje odpowiednią bazą dydaktyczno-lokalową do prowadzenia działań szkoleniowych, objętych operacją.

W przypadku konsorcjów spełnienie warunków 2-4 będzie weryfikowane na poziomie konsorcjum, a nie członków konsorcjum, tj. dla uznania, że został spełniony warunek wystarczy, że spełnia go co najmniej jeden z członków konsorcjum.

Beneficjentem nie może być podmiot, który prowadzi działalność, której celem jest produkcja, obrót lub dystrybucja środków, materiałów i urządzeń dla rolnictwa i leśnictwa, z wyjątkiem jednostek doradztwa rolniczego - osób prawnych, działających na podstawie ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego, podmiotów tworzących system szkolnictwa wyższego i nauki na podstawie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz państwowej jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej Lasy Państwowe, działającej na podstawie przepisów ustawy o lasach.

Kryteria wyboru:

Moduł 1: nie dotyczy;

Moduł 2: zasady konkursów ustalane będą z uwzględnieniem w szczególności tematyki szkoleń, zasięgu terytorialnego oraz grupy docelowej;

Kto może otrzymać wsparcie

Moduł 1: Szkolenia podstawowe dla rolników- ośrodki doradztwa rolniczego na terenie danego województwa.

Moduł 2: Szkolenia profilowane dla rolników- podmioty prowadzące działalność szkoleniową lub konsorcja tych podmiotów, wybrane w ramach konkursu.

Jakie można otrzymać wsparcie

Koszty szkoleń będą określane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w oparciu o stawki za osobogodzinę szkoleń z uwzględnieniem formy szkolenia (oddzielne stawki dla szkoleń w formule stacjonarnej i szkoleń w formule zdalnej).

Kompleksowe doradztwo rolnicze

Interwencja obejmuje działania doradczo-upowszechnieniowe, dostosowane do indywidualnych potrzeb rolników lub grup rolników, obejmujące zagadnienia związane z celami WPR oraz realizacją celów Europejskiego Zielonego Ładu, w tym dotyczące klimatu i środowiska, w zakresie działalności rolniczej i wykorzystania zasobów gospodarstwa rolnego.

W ramach interwencji zapewnia się wsparcie doradcze dla gospodarstw rolnych poprzez:

Moduł 1. doradztwo indywidualne realizowane w formie kompleksowych programów doradczych;

Moduł 2. doradztwo grupowe.

W ramach modułu 1 i 2 pomoc może być przyznana, jeżeli wnioskodawca:

- 1) prowadzi działalność doradczą z zakresu doradztwa rolniczego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) posiada doświadczenie w świadczeniu usług doradczych;
- 3) dysponuje odpowiednią liczbą doradców, wpisanych na listę doradców prowadzoną przez Centrum Doradztwa Rolniczego (CDR), umożliwiającą realizację usług doradczych objętych operacją;
- 4) zapewni realizację kompleksowych programów doradczych/doradztwa grupowego przez bezstronnych doradców;
- 5) dysponuje odpowiednimi warunkami technicznymi, pozwalającymi na wykonywanie zadań związanych ze świadczeniem usług doradczych objętych operacją;

W przypadku konsorcjów spełnienie warunków 2-3, 5 będzie weryfikowane na poziomie konsorcjum, a nie członków konsorcjum.

Beneficjentem nie może być podmiot, który prowadzi działalność, której celem jest produkcja, obrót lub dystrybucja środków, materiałów, urządzeń dla rolnictwa i leśnictwa, z wyjątkiem jednostek doradztwa rolniczego - osób prawnych, działających na podstawie ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego, podmiotów tworzących system szkolnictwa wyższego i nauki na podstawie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz państwowej jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej Lasy Państwowe, działającej na podstawie przepisów ustawy o lasach.

Kryteria wyboru:

Moduł 1: nie dotyczy.

Moduł 2: zasady konkursów ustalane będą w ogłoszeniach o naborze, z uwzględnieniem w szczególności zakresu doradztwa grupowego, zasięgu terytorialnego oraz grupy docelowej.

Kto może otrzymać wsparcie

Moduł 1: Kompleksowe programy doradcze - ośrodki doradztwa rolniczego.

Moduł 2: Doradztwo grupowe - podmioty prowadzące działalność doradczą lub konsorcja tych podmiotów.

Jakie wsparcie można otrzymać

Moduł 1: Koszty jednostkowe za realizację poszczególnych usług doradczych. Wysokość kosztów jednostkowych będzie ustalana w oparciu o wyniki analiz prowadzonych przez niezależnych ekspertów.

Moduł 2: Płatność ryczałtowa wynosi 76 000 zł i dotyczy kosztów realizacji rocznego programu pracy grupy rolników.

Doskonalenie zawodowe kadr doradczych

Interwencja dotyczy doskonalenia zawodowego kadr doradczych w celu zapewnienia wysokiej jakości doradztwa rolniczego obejmującego zagadnienia związane z celami WPR, w tym dotyczące klimatu i środowiska. Ponadto, interwencja może przyczyniać się do realizacji celów Europejskiego Zielonego Ładu w zakresie działalności rolniczej i wykorzystania zasobów gospodarstwa rolnego.

W ramach interwencji zapewnia się wsparcie następujących działań z zakresu doskonalenia zawodowego:

- 1) Moduł 1: szkolenia podstawowe i uzupełniające,
- 2) Moduł 2: szkolenia profilowe,
- 3) Moduł 3: studia podyplomowe,
- 4) Moduł 4: mentoring,
- 5) Moduł 5: praktyki.

Moduł 1: pomoc może być przyznana, jeżeli podmiot posiada ustawowe umocowanie do prowadzenia list doradców i szkoleń uprawniających do wpisu na listę.

Moduł 2: pomoc może być przyznana, jeżeli wnioskodawca:

- 1) prowadzi działalność szkoleniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) posiada doświadczenie w organizacji i prowadzeniu działań szkoleniowych dla doradców;
- 3) dysponuje zasobami kadrowymi, posiadającymi odpowiednie kwalifikacje, w liczbie umożliwiającej przeprowadzenie szkoleń, objętych operacją;
- 4) dysponuje odpowiednią bazą dydaktyczno-lokalową do prowadzenia szkoleń, objętych operacją.

W przypadku konsorcjów spełnienie warunków 2-4, będzie weryfikowane na poziomie konsorcjum, a nie członków konsorcjum.

Beneficjentem nie może być podmiot, który prowadzi działalność, której celem jest produkcja, obrót lub dystrybucja środków, materiałów, urządzeń dla rolnictwa i leśnictwa, z wyjątkiem jednostek doradztwa rolniczego - osób prawnych, działających na podstawie ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego, podmiotów tworzących system szkolnictwa wyższego i nauki na podstawie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz państwowej jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej Lasy Państwowe, działającej na podstawie przepisów ustawy o lasach.

Moduł 3: pomoc może być przyznana, jeżeli wnioskodawca (podmiot zatrudniający uczestnika studiów podyplomowych):

- 1) prowadzi udokumentowaną działalność z zakresu doradztwa rolniczego;
- 2) zatrudnia na podstawie umowy o pracę na pełny etat doradców rolniczych, z których co najmniej połowa znajduje się na listach doradców prowadzonych przez CDR;
- 3) kieruje na studia podyplomowe doradcę rolniczego zatrudnionego na podstawie umowy o pracę na pełny etat, posiadającego doświadczenie w pracy doradczej;
- 4) zobowiąże się do utrzymania zatrudnienia doradcy skierowanego na studia podyplomowe.

Moduł 4: pomoc może być przyznana, jeżeli wnioskodawca:

- 1) prowadzi udokumentowaną działalność z zakresu doradztwa rolniczego;
- 2) zatrudnia na podstawie umowy o pracę na pełny etat doradców rolniczych, z których co najmniej połowa znajduje się na listach doradców prowadzonych przez CDR;
- 3) zapewnia opiekę mentora z odpowiednim wykształceniem i doświadczeniem dla doradcy rolniczego zatrudnionego na podstawie umowy o pracę na pełny etat, zajmującego się zawodowo doradztwem rolniczym;
- 4) zobowiąże się do utrzymania zatrudnienia doradcy rolniczego objętego opieką mentorską.

Moduł 5: pomoc może być przyznana, jeżeli podmiot doradczy:

- 1) prowadzi udokumentowaną działalność z zakresu doradztwa rolniczego;
- 2) zatrudnia na podstawie umowy o pracę na pełny etat doradców rolniczych, z których co najmniej połowa znajduje się na listach doradców prowadzonych przez CDR;
- 3) kieruje na praktyki doradcę rolniczego zatrudnionego na podstawie umowy o pracę na pełny etat, zajmującego się zawodowo doradztwem rolniczym;
- 4) zobowiąże się do utrzymania zatrudnienia doradcy rolniczego objętego praktykami.
- 5) zobowiąże się do zapewnienia opiekuna praktyk;
- 6) zobowiąże się do realizacji programu praktyk zgodnego z wytycznymi opracowanymi przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.

Kto może otrzymać wsparcie

Moduł 1: podstawowe i uzupełniające szkolenia dla doradców rolniczych - Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie. Moduł 2: Szkolenia profilowane dla doradców rolniczych - podmioty prowadzące działalność szkoleniową lub konsorcja tych podmiotów.

Moduł 3: studia podyplomowe dla doradców rolniczych - podmioty prowadzące działalność z zakresu doradztwa rolniczego.

Moduł 4: mentoring dla młodych doradców rolniczych - podmioty prowadzące działalność z zakresu doradztwa rolniczego.

Moduł 5: praktyki zawodowe dla doradców rolniczych - podmioty wpisane na listę podmiotów oferujących praktyki dla doradców rolniczych.

Jakie wsparcie można otrzymać

Moduł 1 i 2

Koszty szkoleń będą kalkulowane w oparciu o stawki za osobogodzinę szkoleń, z uwzględnieniem formy szkolenia (oddzielne stawki dla szkoleń w formule stacjonarnej i szkoleń w formule zdalnej).

Koszty prowadzenia list doradców przez Centrum Doradztwa Rolniczego w ramach modułu 1, finansowane będą na podstawie stawki ryczałtowej.

Moduł 3

Refundacja - wysokość pomocy udzielona na udział w studiach podyplomowych dla jednego odbiorcy.

Moduł 4

Płatność ryczałtowa wynosi 8500 zł za roczne uczestnictwo jednej osoby w programie mentoringowym.

Moduł 5

Koszt jednostkowy wynosi 570 zł za 1 dzień praktyk 1 odbiorcy (osobodzień praktyk).

Wsparcie gospodarstw demonstracyjnych

Interwencja dotyczy transferu wiedzy w oparciu o demonstracje oraz wzmocnienia bazy gospodarstw demonstracyjnych i jest nakierowana na zagadnienia związane z celami WPR oraz realizacją celów Europejskiego Zielonego Ładu, w tym dotyczące klimatu i środowiska, w zakresie działalności rolniczej i wykorzystania zasobów gospodarstwa rolnego. Interwencja zapewni przepływ wiedzy i informacji w zakresie rozwoju gospodarstw rolnych poprzez wizyty w gospodarstwach demonstracyjnych oraz rozwój bazy gospodarstw demonstracyjnych.

W ramach interwencji zapewnia się:

- 1) Moduł 1: transfer wiedzy w oparciu o demonstracje,
- 2) Moduł 2: wzmocnienie bazy gospodarstw demonstracyjnych.

Moduł I

Pomoc może być przyznana, jeżeli wnioskodawca:

- 1) prowadzi działalność szkoleniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) posiada doświadczenie w organizacji i prowadzeniu działań szkoleniowych lub doradczych dla rolników lub doradców rolniczych;
- 3) dysponuje zasobami kadrowymi, posiadającymi odpowiednie kwalifikacje, w liczbie umożliwiającej przeprowadzenie operacji;
- 4) dysponuje odpowiednią bazą dydaktyczno-lokalową do zrealizowania operacji;
- 5) posiada prawo dysponowania nieruchomością na cele określone w operacji przez okres trwania operacji.

W przypadku konsorcjów spełnienie warunków 2-5 będzie weryfikowane na poziomie konsorcjum, a nie członków konsorcjum.

Beneficjentem nie może być podmiot, który prowadzi działalność, której celem jest produkcja, obrót lub dystrybucja środków, materiałów, i urządzeń dla rolnictwa i leśnictwa, z wyjątkiem jednostek doradztwa rolniczego - osób prawnych, działających na podstawie ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego, podmiotów tworzących system szkolnictwa wyższego i nauki na podstawie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz państwowej jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej Lasy Państwowe, działającej na podstawie przepisów ustawy o lasach.

Moduł II

Pomoc może być przyznana, jeżeli wnioskodawca:

- 1) jest posiadaczem gospodarstwa rolnego należącego do Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych;
- 2) stosuje w gospodarstwie dobre praktyki i rozwiązania wpisujące się w zakres tematyczny przyjęty dla danego naboru;
- 3) zapewni promocję i dostępność gospodarstwa na potrzeby wizytujących;
- 4) zobowiąże się do przyjęcia określonej liczby osób lub grup.

Kto może zostać beneficjentem

Moduł 1: transfer wiedzy w oparciu o demonstracje - podmioty prowadzące działalność szkoleniową lub konsorcja tych podmiotów.

Moduł 2: wzmocnienie bazy gospodarstw demonstracyjnych - posiadacz gospodarstwa rolnego należącego do Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych.

Jakie wsparcie można otrzymać

Moduł 1: udzielane z wykorzystaniem kosztów uproszczonych (lub na podstawie wynagrodzenia zgodnego z umową zawartą z beneficjentem wybranym w drodze przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych).

Moduł 2: Płatność ryczałtowa została ustalona na dwóch poziomach:

- 1) 17 000 zł w przypadku doposażenia gospodarstwa, nieobejmującego inwestycji o charakterze budowlanym;
- 1) 49 500 zł w przypadku doposażenia gospodarstwa obejmującego inwestycje o charakterze budowlanym.

Narzędzia zarządzania ryzykiem

Dopłaty do składek ubezpieczenia zwierząt gospodarskich

Interwencja dotyczy wszystkich chorób zwierzęcych i nie jest ukierunkowana na żaden sektor, jednak dostęp do ubezpieczenia będzie zależny od oferty zakładów ubezpieczeń, które w całości ponoszą konsekwencje objęcia ubezpieczeniem danego ryzyka, które zależą od możliwości uzyskania reasekuracji na rynku ubezpieczeniowym.

W ramach interwencji w zależności od decyzji zakładu ubezpieczeń możliwa będzie sprzedaż ryzyk pojedynczych lub w pakiecie. Okres ubezpieczenia pokrywa się z okresem na który zostanie zawarta umowa ubezpieczeniowa.

Celem interwencji jest dofinansowanie umów ubezpieczeń zwierząt gospodarskich od chorób. Ochroną ubezpieczeniową objęte zostaną straty, które przekroczą 20 % średniej rocznej produkcji z poprzednich trzech lat lub średniej z trzech lat opartej na okresie pięciu wcześniejszych lat, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej.

Kto może otrzymać wsparcie?

Rolnik, który dołączy do wniosku polisy ubezpieczenia wraz z dowodem opłacenia składki z tytułu zawarcia umowy.

Jakie wsparcie można otrzymać

Pomoc będzie miała formę dotacji w postaci refundacji 70% kosztów zawarcia umowy ubezpieczenia zwierząt od ryzyka wystąpienia choroby. Średnia wysokość pomocy udzielonej beneficjentowi do jednej polisy ubezpieczenia wynosi 7 650 zł.

Dofinansowanie Funduszy Wzajemnościowych

Dofinansowanie funduszy wzajemnościowych umożliwia wspólne zabezpieczenie przed negatywnymi skutkami zdarzeń losowych w rolnictwie producentów rolnych. Fundusze charakteryzują się niezarobkowym charakterem oraz swobodą członkostwa i demokracją w zarządzaniu funduszem, producent rolny jest jednocześnie członkiem funduszu i ma prawo udziału w jego władzach.

Celem interwencji jest dofinansowanie tworzenia funduszy wzajemnościowych przez pierwsze trzy lata ich działalności oraz częściową refundację wypłaconych odszkodowań z tytułu szkód w produkcji spowodowanych wystąpieniem niekorzystnych zjawisk klimatycznych, chorób zwierząt lub roślin, inwazji szkodników lub straty spowodowane przez działanie podjęte zgodnie z dyrektywą 2000/29/WE w celu zwalczania lub powstrzymania choroby roślin lub szkodników lub skutku incydentu środowiskowego.

Ochroną ubezpieczeniową będą objęte straty, które przekroczą 20 % średniej rocznej produkcji

z poprzednich trzech lat lub średniej z trzech lat opartej na okresie pięciu wcześniejszych lat, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej.

Kto może otrzymać wsparcie

Warunkiem uzyskania wsparcia jest przedstawienie dowodów utworzenia funduszu (m.in. akt założycielski), a w kolejnych latach kwota wypłaconych odszkodowań.

Beneficjentem wsparcia są fundusze wzajemnościowe.

Rolnicy - członkowie funduszu wzajemnościowego są ostatecznymi odbiorcami pomocy.

Jakie wsparcie można otrzymać

Pomoc będzie miała formę dotacji, w postaci refundacji maksymalnie 70% kosztów utworzenia funduszu i 70% kosztów wypłaconych odszkodowań z uwzględnieniem ograniczeń progowych określonych w projektowanych przepisach UE dotyczących narzędzi zarządzania ryzykiem. Średnie wsparcie dla jednego funduszu wzajemnościowego w okresie 4 lat (w pierwszym roku dopłata do kapitału założycielskiego oraz refundacja 70% wypłaconych odszkodowań przez kolejne 3 lata) wyniesie 41,5 mln zł, co daje wartość średnio rocznie 10 383 334 zł dla jednego funduszu.

Alokacja w ramach PS WPR 2023 - 2027

Płatności bezpośrednie	Środki UE w euro	
RAZEM	17,326,739,606	
Podstawowe wsparcie dochodów do celów zrównoważoności		
I.1 - Podstawowe wsparcie dochodów	8,204,634,920	
Uzupełniające redystrybucyjne wsparcie dochodów do celów zrównoważoności		
I.2 - Uzupełniające redystrybucyjne wsparcie dochodów	2,004,097,387	
Uzupełniające wsparcie dochodów dla młodych rolników		
I.3 - Uzupełniające wsparcie dochodów dla młodych rolników	185,311,281	
Schematy na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt		
I.4.1 - Ekoschemat - Obszary z roślinami miododajnym	39,488,700	
I.4.2 - Ekoschemat - Rolnictwo węgłowe i zarządzanie składnikami odżywczymi (Międyzplyony ozime/Wsiewki śródplonowe)	170,298,500	
I.4.2 - Ekoschemat - Rolnictwo węgłowe i zarządzanie składnikami odżywczymi (Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia - wariant podstawowy)	217,918,430	
I.4.2 - Ekoschemat - Rolnictwo węgłowe i zarządzanie składnikami odżywczymi (Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia - wariant z wapnowaniem)	585,736,140	
I.4.2 - Ekoschemat - Rolnictwo węgłowe i zarządzanie składnikami odżywczymi (Stosowanie płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbrzygowo)	13,184,400	
I.4.2 - Ekoschemat - Rolnictwo węgłowe i zarządzanie składnikami odżywczymi (Uproszczone systemy uprawy)	345,431,280	
I.4.2 - Ekoschemat - Rolnictwo węgłowe i zarządzanie składnikami odżywczymi (Wymieszanie słomy z glebą)	575,938,540	
I.4.2 - Ekoschemat - Rolnictwo węgłowe i zarządzanie składnikami odżywczymi (Wymieszanie obornika na gruntach ornych w ciągu 12 godzin od aplikacji)	239,516,600	
I.4.2 - Ekoschemat - Rolnictwo węgłowe i zarządzanie składnikami odżywczymi (Zróżnicowana struktura upraw)	354,330,750	
I.4.2 - Ekoschemat - Rolnictwo węgłowe i zarządzanie składnikami odżywczymi (Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt)	274,894,740	
I.4.3 - Ekoschemat - Prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin	40,522,078	
I.4.4 - Ekoschemat - Biologiczna ochrona upraw	2,197,550	
I.4.5 - Ekoschemat - Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych	97,262,550	
I.4.6 - Ekoschemat - Dobrostan zwierząt	1,376,964,819	
Wsparcie dochodów związane z produkcją		
I.5.1 - Wsparcie dochodów związane z produkcją do krów	790,925,645	
I.5.2 - Wsparcie dochodów związane z produkcją do młodego bydła	894,370,792	
I.5.3 - Wsparcie dochodów związane z produkcją do owiec	24,238,585	
I.5.4 - Wsparcie dochodów związane z produkcją do kóz	1,387,125	
I.5.5 - Wsparcie dochodów związane z produkcją do buraków cukrowych	362,500,612	
I.5.6 - Wsparcie dochodów związane z produkcją do chmielu	4,358,087	
I.5.7 - Wsparcie dochodów związane z produkcją do lnu	2,973,694	
I.5.8 - Wsparcie dochodów związane z produkcją do konopi włóknistych	484,162	
I.5.9 - Wsparcie dochodów związane z produkcją do pomidorów	10,498,059	
I.5.10 - Wsparcie dochodów związane z produkcją do truskawek	51,283,100	
I.5.11 - Wsparcie dochodów związane z produkcją do ziemniaków skrobiowych	45,105,203	
I.5.12 - Wsparcie dochodów związane z produkcją do roślin pastewnych	86,633,699	
I.5.13 - Wsparcie dochodów związane z produkcją do roślin strączkowych na ziarno	324,252,178	
Rodzaje interwencji w sektorze owoców i warzyw		
I.7.1 - Poprawa infrastruktury służącej do planowania i organizacji produkcji, dostosowania produkcji do popytu w odniesieniu do jakości i ilości, optymalizacji kosztów produkcji i zwrotu z inwestycji oraz stabilizacji cen producentów owoców i warzyw	46,627,444	
I.7.2 - Poprawa wyposażenia technicznego wykorzystywanego do koncentracji dostaw i umieszczania produktów na rynku owoców i warzyw		
I.7.3 - Działania informacyjne, promocyjne i marketingowe w odniesieniu do produktów, marek i znaków towarowych organizacji producentów owoców i warzyw		
I.7.4 - Wycofanie z rynku owoców i warzyw		
I.7.5 - Działania na rzecz ochrony środowiska oraz łagodzenia zmian klimatu		
I.7.6 - Badania i rozwój		
Rodzaje interwencji w sektorze pszczelarskim		
RAZEM	Środki UE w euro 25,124,840.00	Środki PL w euro 25,124,840.00
	50,249,680.00	
I.6.1 - Interwencja w sektorze pszczelarskim - wspieranie podnoszenia poziomu wiedzy pszczelarskiej	550,000	550,000
I.6.2 - Interwencja w sektorze pszczelarskim - inwestycje, wspieranie modernizacji gospodarstw pasiecznych	10,340,000	10,340,000
I.6.3 - Interwencja w sektorze pszczelarskim - wspieranie walki z wrożącami produktami leczniczymi	7,915,000	7,915,000
I.6.4 - Interwencja w sektorze pszczelarskim - ułatwienie prowadzenia gospodarki wędrowniej	1,332,500	1,332,500
I.6.5 - Interwencja w sektorze pszczelarskim - pomoc na odbudowę i poprawę wartości użytkowej pszczół	4,380,000	4,380,000
I.6.6 - Interwencja w sektorze pszczelarskim - wsparcie naukowo-badawcze	442,500	442,500
I.6.7 - Interwencja w sektorze pszczelarskim - wspieranie badania jakości handlowej miodu oraz identyfikacja miodów odmianowych	164,840	164,840

Rozwój obszarów wiejskich	Środki UE w euro	Środki publiczne w euro
RAZEM	4,700,585,847.00	7,921,590,664.00
Zobowiązania związane ze środowiskiem, klimatem i inne zobowiązania w dziedzinie zarządzania		
I.8.1 - Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000	573,059,481.60	716,324,352.00
I.8.2 - Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000		
I.8.3 - Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000		
I.8.4 - Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych		
I.8.5 - Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie		
I.8.6 - Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie		
I.8.7 - Bioróżnorodność na gruntach ornych		
I.8.9.1 - Zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne wdrażane w ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego PROW 2014-2020. Pakiet 4.Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000		
I.8.9.2 - Zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne wdrażane w ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020 (PROW 2014-2020). Pakiet 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000		
I.8.9.3 - Zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne wdrażane w ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020 (PROW 2014-2020). Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone		
I.8.8 - Premie z tytułu zalesień i zadrzewień oraz systemów rolno-leśnych		
I.8.10 - Zobowiązania zalesieniowe z PROW 2004-2006, PROW 2007-2013, PROW 2014-2020	18,283,900.00	22,854,875.00
I.8.11 - Rolnictwo ekologiczne	497,707,496.55	904,922,721.00
Obszary z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami		
I.9 - Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW)	962,000,000.00	1,480,000,000.00
Inwestycje		
I.10.1.1 - Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (dotacje)	214,610,342.37	390,200,623.00
I.10.1.2 - Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (Instrumenty finansowe)	33,000,000.00	60,000,000.00
I.10.2 - Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej	147,250,000.00	267,727,273.00
I.10.3 - Inwestycje zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF	38,500,000.00	70,000,000.00
I.10.4 - Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu	119,622,600.00	217,495,636.00
I.10.5 - Rozwój małych gospodarstw	188,100,000.00	342,000,000.00
I.10.6.1 - Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) - w gospodarstwie	28,050,000.00	51,000,000.00
I.10.6.2 - Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (Instrumenty finansowe) - w gospodarstwie	8,250,000.00	15,000,000.00
I.10.7.1 - Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) - poza gospodarstwem	112,200,000.00	204,000,000.00
I.10.7.2 - Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (Instrumenty finansowe) - poza gospodarstwem	11,000,000.00	20,000,000.00
I.10.8 - Scalanie gruntów wraz z zagospodarowaniem posceniowym	74,800,000.00	136,000,000.00
I.10.9 - Rozwój usług na rzecz rolnictwa i leśnictwa (Instrumenty finansowe)	27,500,000.00	50,000,000.00
I.10.10 - Infrastruktura na obszarach wiejskich oraz wdrożenie koncepcji inteligentnych wsi	184,250,000.00	335,000,000.00
I.10.11 - Zalesianie gruntów rolnych	9,296,420.00	11,620,525.00
I.10.12 - Tworzenie zadrzewień śródpolnych	4,802,484.00	6,003,105.00
I.10.13 - Zakładanie systemów rolno leśnych	4,799,028.00	5,998,785.00
I.10.14 - Zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych	9,599,948.00	11,999,935.00
I.10.15 - Inwestycje poprawiające dobrostan bydła i świń	170,000,000.00	309,090,909.00
Rozpoczęcie działalności przez młodych rolników i nowych rolników oraz zakładanie przedsiębiorstw wiejskich		
I.11 - Premie dla młodych rolników	315,113,100.00	572,932,909.00
Narzędzia zarządzania ryzykiem		
I.12.1 - Dopłaty do składek ubezpieczenia zwierząt gospodarskich	27,449,281.00	49,907,784.00
I.12.2 - Dofinansowanie Funduszy Wzajemnościowych	30,800,000.00	56,000,000.00
Współpraca		
I.13.1 - LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)	389,680,000.00	708,509,091.00
I.13.2 - Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych	91,454,000.00	166,280,000.00
I.13.3 - Promowanie, informowanie i marketing dotyczący żywności wytwarzanej w ramach systemów jakości żywności	20,331,450.00	36,966,273.00
I.13.4 - Rozwój współpracy producentów w ramach systemów jakości żywności	11,549,900.00	20,999,818.00
I.13.5 - Współpraca Grup Operacyjnych EPI	59,950,000.00	109,000,000.00
I.13.6 - Zobowiązania dla beneficjentów działania 9 Tworzenie grup producentów i organizacji producentów PROW 2014-2020, realizowane w ramach interwencji I 13.2. Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych.	12,496,000.00	22,720,000.00
I.13.7 - Zobowiązania dla beneficjentów poddziałania 3.1 Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości żywności PROW 2014-2020, realizowane w ramach interwencji I 13.4 Wsparcie uczestników unijnych i krajowych systemów jakości żywności	74,150.00	134,818.00
Wymiana wiedzy i upowszechnianie informacji		
I.14.1 - Doskonalenie zawodowe rolników	18,539,400.00	33,708,000.00
I.14.2 - Kompleksowe doradztwo rolnicze	75,093,000.00	136,532,727.00
I.14.3 - Doskonalenie zawodowe kadr doradczych	4,835,550.00	8,791,909.00
I.14.4 - Wsparcie gospodarstw demonstracyjnych	12,081,000.00	21,965,455.00
Pomoc Techniczna	188,023,433.88	341,860,789.00

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa

Informacja tel.: +48 22 250 01 18

Fax: +48 22 623 20 54, 623 27 51

Adres e-mail: konsultacjepswr@minrol.gov.pl

Adres strony www Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi:
www.gov.pl/rolnictwo

Możliwość uzyskania informacji publicznej:
www.gov.pl/rolnictwo/uzyskaj-informacje-publiczna